

2012

Tizenkét hónap krónikája

Január 1. Szájer József, az Európai Parlament néppárti (FIDESZ-es) képviselője, az Európai Néppárt frakcióvezető-helyettese újraválasztású levelében lemondott minden párttagságáról, miután felesége, Handó Tünde aznap lett az Országos Bírósági Hivatal elnöke. *"Meggyőződésem, hogy a látszatát is el kell kerülni annak, mintha a kormányzó párt személyesen, illetve családomon keresztül az igazságszolgáltatás mint önálló hatalmi ág befolyásolására törekedne. Döntéssel feleségem munkáját, az igazságszolgáltatás minden magyar polgár érdekét szolgáló megújítását is segíteni kívánom"* – írta a politikus, aki 1990-2004-ben a magyar országgyűlésben képviselte a FIDESZ-t, azóta pedig az EP-ben. Hozzátette, hogy továbbra is egyetért az Orbán-kormány politikájával, minden tőle telhető módon támogatja *"Magyarország megújítására irányuló törekvéseit"*. Hogy milyen párttagságai voltak Szájer Józsefnek, amelyekről lemondott, az sem a levélből, sem a FIDESZ honlapjáról nem derült ki.

Január 2. Több tüntetés zajlott Budapesten ellenzéki pártok és civil szervezetek szervezésében, tiltakozásul a mind tartalmában, mind elfogadása módjában antidemokratikusnak tartott új alkotmány és számos törvény hatályba lépése, a „Magyar Köztársaság” országnév megszüntése ellen.

Az Operaházban díszünnepség köszöntötte az új alaptörvényt. Schmitt Pál köztársasági elnök beszédében hangsúlyozta: *„Azok is fontosak, akik az összefogást tagadják.”* Szerinte az Isten az országot a jóléti boldogság minden elemével ellátta. Az Andrássy úton és környékén közben több tízezresre becsült tömeg követelte a „Viktátor”-nak nevezett miniszterelnök távozását. A megmozduláson kis szélsőjobboldali csoportok is megjelentek: az Index tudósítása szerint azt *„üvöltik a szélsőjobboldaliak a szocialistáknak, hogy 'Mocskos zsidók!' meg 'Elkúrtátok!', akik 'Nácik haza!' és 'Fideszbérencek!' felkiáltásokkal válaszolnak”*.

A Magyar Nemzeti Galériában megnyílt a „Hősök, királyok, szentek – A magyar történelem képei és emlékei” című kiállítás. Ezen sok híres történelmi festmény mellett bemutatták azokat a képeket is, amelyeket Kerényi Imre rendező a kormány megbízásából készíttetett az új alaptörvényhez kapcsolódva. Orbán Viktor miniszterelnök a megnyitón ezt mondta: *„Magyarország azért tudott fennmaradni, mert mindig voltak olyan emberek, akik a súlyos helyzetekben mindig meghozták a fontos döntéseket, meghozták a kiállás, a hűség és a szabadság sokszor nehéz döntését. Most is egy ilyen pillanatban vagyunk, az újraalapítás pillanatában, amikor megteremtjük az egységet, amit magyar nemzetnek hívunk. ... Civilizációnk, legalábbis annak európai fele lemondani látszik a korábbi felemelkedésünk és gazdasági sikereink mögötti legfőbb hajtóerőről: az élet spirituális mélységeiről, a házasság, az utódok nyújtotta boldogságról és a nemzeti kultúránk szellemi energiájáról”*.

Január 4. Történelmi csúcsot döntöttek a devizaárfolyamok: az euróért a nap folyamán 321, a svájci frankért 263 forintot kellett fizetni. A Nemzetgazdasági Minisztérium közölte: az árfolyamzuhanás oka nem a magyar gazdasági folyamatokban keresendő, hanem spekulációban. A szakértők egy része szerint azonban az IMF-tárgyalások bizonytalansága, a jegybanki függetlenség

veszélyeztetése és a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága okozta a pénzügyi változásokat. Ezzel értettek egyet az ellenzéki pártok is. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető arról nyilatkozott, hogy nem lesz államcsőd, Pleschinger Gyula nemzetgazdasági államtitkár pedig arról, hogy jó lenne megállapodni az IMF-fel, de ha ez nem sikerül, akkor sem lesz nagyobb gond. *"Készek vagyunk feltételek nélkül tárgyalni, de ez nem jelenti azt, hogy bármit elfogadnánk. Csak olyan dolog jöhet szóba, ami nem másítja meg a kormányzat szándékát"* – jelezte másnap Fellegi Tamás, az IMF-EU-tárgyalásokért felelős tárca nélküli miniszter, aki ugyanakkor hozzátette: ez nem mond ellent a kormányfő azon véleményének, miszerint nem húsbavágó a megállapodás.

Január 5. *„Az alkotmányos kultúrában a hatáskör nem a nyers erő szabadsága. ...az alkotmány kezelése a kétharmados többség megszerzése óta nincs összhangban alkotmányos kultúránkkal, sőt sokban szembefordult vele... „, – írta a HVG-ben Sólyom László, 1989 és 1998 között az Alkotmánybíróság alapító elnöke, 2005-től 2010-ig pedig köztársasági elnök, aki e tisztséget zömmel az akkori jobboldali ellenzék szavazataival nyerte el. Az új alaptörvény alapvető rendszerhibájának, nevezte, hogy az Alkotmánybíróság nem vizsgálhat és alkotmány sértés esetén sem semmisíthet meg minden törvényt, mert így fontos területeken „lehetséges alkotmányellenes törvények meghozása és alkalmazása. Ez az alkotmány lényegének mond ellent.”*

94 337 devizaadós élt a kedvezményes végtörlesztés lehetőségével 2011 utolsó negyedévében – tette közzé a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete. Piaci áron 642 milliárd forintnyi tartozásukból a fix árfolyam jóvoltából 468 milliárdot kellett kifizetniük – a két összeg közötti 174 milliárd forint különbség volt a bankok vesztesége.

A Külügyminisztérium visszautasította Alain Juppé francia külügyminiszter bírálatát a magyarországi demokrácia helyzetét illetően, és hasonló lépést tett tekintélyes ottani lapok kritikus cikkeire válaszolva a washingtoni és a londoni nagykövet is. De a bírálatok nem csitultak. *"Magyarország az Európai Unió szegényfoltjává válik"* – mondta Jean Asselborn luxemburgi külügyminiszter a Tageblatt című helyi napilapnak. Szerinte Magyarországon kiüresítették a jogállamiságot a médiatörvény és a bírák lecserélése révén. Ez szerinte olyan dolog, amelyet *"fejlett országokban még nem éltek meg"*. Hozzátette, hogy az Európai Bizottságnak mint a szerződések betartásán őrködő testületnek *"oda kell csapnia"*. A szociáldemokrata politikus – néhány EP-képviselőhöz hasonlóan – azt javasolta, hogy a január végi EU-csúcson vitassák meg a Magyarországnak szánt uniós kifizetések leállítását.

Január 6. *„Arra kértem meg az elnök urat, hogy azokat az eszközöket, amelyeket az EU-ban, az Egyesült Királyságban, illetve az Egyesült Államokban bevet a jegybank a gazdasági növekedés érdekében, vegye számításba, és vizsgálja meg, hogy Magyarországon ezek közül mit lehetne felhasználni"* – mondta Orbán Viktor, miután az MNB kérésére megbeszélést folytatott Simor Andrásal, a Magyar Nemzeti Bank elnökével. A miniszterelnök hozzátette: Simor András mindezzel egyetértett. Az előző napokban Lázár János FIDESZ-frakcióvezető és több kormányzati szereplő bírálta a jegybankot, amit az élesen visszautasított. A tárgyalás után a kormányfő hangsúlyozta, hogy az MNB függetlenségét tiszteletben tartják, valamint hogy a kormány részéről – az elterjedt pletykákkal ellentétben – föl sem merült, hogy hozzányúljanak az emberek megtakarításaihoz. Giró-Szász András kormánybiztos a köztelevízióban úgy nyilatkozott: a kabinet garantálja a magánszemélyek bankbetéteit (később pontosított: 100 000 euróig), és eljárást helyezett kilátásba a rémhírterjesztők ellen.

A Moody's és a Standard and Poor's után utolsóként a harmadik nagy nemzetközi hitelminősítő, a Fitch is a befektetésre nem ajánlott kategóriába sorolta át a magyar államadósságot.

Ezt a gazdaságpolitika hibáival indokolta. A Nemzetgazdasági Minisztérium megalapozatlannak nevezte a döntést.

Wilfried Martens, az Európai Néppárt elnöke (1981 és 1992 között belga miniszterelnök) és a francia Joseph Daul, a párt európai parlamenti frakcióvezetője egy nyilatkozatban kijelentette ugyan az új magyar alaptörvényről, hogy az „*tartalmazza az alapjogi charta előírásait, emellett egy új, tisztességesebb választási rendszert hoztak létre, amely lehetőséget ad a kisebbségeknek a parlamenti képviseletre*”, de hozzátette: „*tisztában vannak azzal, hogy az Európai Bizottság több törvény egyes elemeivel kapcsolatban is kérdéseket vetett fel*”. A FIDESZ-t és a KDNP-t tagjaik közt tudó, a magyar kormánypártokat a bírálatokkal szemben rendszeresen megvédő politikusok ezúttal úgy fogalmaztak: „*Az Európai Néppárt támogatni fogja a Bizottság ajánlásait, amelyek biztosítják, hogy Magyarország teljesen mértékben megfeleljen az európai uniós jognak*”.

Árok Kornélt, a Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének elnökét, aki a kormányt bíráló megmozdulások idején vált ismertté és a Magyar Szolidaritási Mozgalom társelnöke is, felmentették szolgálati jogviszonyából. 2009-ben, 12 évi tűzoltói munka után ugyanis főállású szakszervezeti vezető lett, ám az új szolgálati törvény alapján vissza kellett volna mennie dolgozni. Viszont csak Pécssett ajánlottak számára beosztást, ahová a Kaposvárott élő tűzoltó tömegközlekedéssel nem tudott volna bejárni.

A bírák nyugdíjkorhatárának váratlan, alkotmányba foglalt leszállítása és ezzel a bírói testület lefejezése megbocsáthatatlanul durva lépés, „*a legnagyobb, legdrasztikusabb merénylet a bírói kar ellen*” – jelentette ki egy szakmai tanácskozáson Solt Pál, a Legfelsőbb Bíróság volt elnöke (1990-2002).

Január 8. Miközben a nemzetközi gazdasági szervezetek bírálatai után több EU-tagállam vezetői – köztük a francia és a finn külügyminiszter – felvetették, hogy Magyarországot meg kellene büntetni az EU demokratikus alapelveinek megsértése miatt, Christine Lagarde, az IMF vezérigazgatója pedig azt mondta a Magyarországgal folytatott tárgyalások kapcsán, hogy „*Mi nem engedünk, nem kötünk kompromisszumot, de nem is állunk fel az asztaltól*”, Orbán Viktor miniszterelnök így nyilatkozott az MTI-nek: amennyiben az IMF és az EU érvei „*megfontolandóak*”, akkor a kormány is kész azokat „*magáévá tenni*”, mert számukra „*nem presztízs kérdés a korábbi álláspontunk fenntartása vagy megváltoztatása*”. Hozzátette ugyanakkor, hogy a magyar gazdasággal kapcsolatos jogszabályokról eddig csak politikai véleményeket hallott a szervezetektől, és egyetlen olyan érveléssel sem találkozott, amely miatt a parlamentnek meg kellene változtatnia egy már elfogadott törvényt. „*Öreg katona vagyok, nem először szagolok lőporfüstöt*” – tette hozzá: érdekesnek tartja a kritikus véleményeket, de szerinte minden egyes cikk csupán „*egy ember, egy újságíró véleménye*”. A magyarországi demokrácia megszűnését vélelmező álláspontokról pedig azt mondta, azokban a nemzetközi baloldal sorakozik fel a magyar baloldal véleménye mögé. Kitért a sajtószabadság kérdésére is: szerinte annak meglétét bizonyítja, hogy „*az EU-n belül az egyik legélénkebb, ellenzéki szemléletű és kritikus beállítottságú sajtó Magyarországon működik*”. A bankbetétek befagyasztását jósolókat figyelmeztette: **„mindenkit arra intek, jól fontolja meg, részt vesz-e ezekben a rémhírterjesztési akciókban”**.

Január 9. Jogellenesen kapott a Malév mintegy százmilliárd forintnyi állami támogatást, döntött az Európai Bizottság, és egyben felszólított a pénz visszafizetésére. A 2010 decemberében indult uniós eljárást kilenc hónappal azelőtt kezdeményezte a cég fapados konkurense, a Wizz Air. Az EB közlemény kifejtette: a hatósági beavatkozás gazdasági tevékenységet végző vállalkozások működésébe akkor tekinthető támogatásmentesnek, ha azt olyan feltételek mellett hajtják végre,

amelyeket egy piaci feltételek mellett működő magánszereplő elfogadott volna. A bizottság vizsgálata megállapította, hogy a Malév, tekintettel folyamatosan nehéz pénzügyi helyzetére, nem lett volna képes ilyen finanszírozást szerezni a piacon a Magyarország által biztosított feltételek mellett, vagy semmilyen finanszírozáshoz nem jutott volna. A légitársaság a 2010-es évet 25 milliárd forintos veszteséggel zárta, a 2011-es becslések pedig 8-10 milliárdos mínuszról szóltak.

Az államháztartás helyi önkormányzatok nélküli 2011. évi hiánya 1734,4 milliárd forint lett – közölte a Nemzetgazdasági Minisztérium. Ez az éves eredeti előirányzat mintegy 2,5-szeresét, a két hete, december végén módosított előirányzatnak pedig 110 %-át jelentette. Az államháztartás központi alrendszerének 2011. december havi hiányához jelentős mértékben hozzájárult a megyei önkormányzatok adósságának átvállalása, mely mintegy 196 milliárd forint kiadást jelentett a központi költségvetésnek, továbbá a MÁV helyzetének rendezése és a Magyar Fejlesztési Bank tőkeemelése. Mindez a hazai módszertan szerinti, pénzforgalmi szemléletű mérlegre volt igaz, az EU számítása szerint 2011-ben, egyszeri hatásként a magán-nyugdíjpénztáraktól államosított összeget is figyelembe lehetett venni. Ezért a szaktárca kijelentette: amikor majd ennek az eredmény szemléletű hiánycélnak a teljesüléséről fognak beszámolni, az várhatóan azt fogja tartalmazni, hogy a deficit a várakozásoknak megfelelően a GDP 2,94 %-a.

Január 10. Jármai Zsigmond lemondott a Költségvetési Tanács éléről. Ezt az MTI-nek azzal indokolta, hogy a gazdasági stabilitásról szóló, január 1-jétől hatályos új törvény a korábbinál jelentősebb feladatokkal látja el a Költségvetési Tanácsot, és ezek elvégzése számára olyan helyzetet teremt, amely egyéb – a köz- és a magánszférában ellátott – funkcióival (itt az MNB felügyelő bizottságának vezetésére és egy nagy biztosító magántársaságban beltölt résztulajdonosi és FB-elnöki szerepére utalt) összeegyeztethetetlen. Elkerülendő, hogy lépését a kormány gazdaságpolitikájának bírálataként értelmezzék, Jármai Zsigmond hangsúlyozta: Magyarország 2012. évi költségvetése jelentős előrelépés a korábbi évek fegyelmetlen, laza költségvetéseihez képest, a kitűzött célok helyesek és reálisak, a kormány gyorsan alkalmazkodott a folyamatosan romló külgazdasági környezet által diktált nehéz körülményekhez. A köztársasági elnök a Költségvetési Tanács új elnökévé Kovács Árpádot, az Állami Számvevőszék korábbi vezetőjét (1997-2009), a Magyar Közgazdasági Társaság elnökét nevezte ki.

Január 11. *„Minden jogával élni fog az Európai Bizottság, hogy a tagállamok elfogadják és tiszteletben tartják az EU irányelveit. A jogállamiság, a demokratikus elvek, az alapjogok biztosítása a legkomolyabb eszközök a befektetők és a polgárok bizalmának megtartására.”* – közölték a testület ülése után. A brüsszeli szóvivő ehhez hozzátette: *„Nagyon reméljük, hogy Magyarország a megoldás útjára lép, és nem lesz szükség hosszú és nehéz eljárások kezdeményezésére. Azt várjuk, hogy Magyarország tegyen gyors lépéseket, hogy orvosolni lehessen a kialakult helyzetet.”* Az intés azokra a magyar törvényekre vonatkozott, amelyek több tagállam kormánya, illetve az Európai Parlament három képviselőcsoportja szerint sérthetik a demokratikus alapelveket: ilyen a jegybanktörvény, a bírók korai nyugdíjazása és az adatvédelmi ombudsman felváltása egy bár autonóm, de kormányzati hivatallal. Ezen kívül Olli Rehn pénzügyi biztos arról beszélt, hogy a Bizottság szerint Magyarország nem teljesítette azokat a gazdasági kötelezettségeket, amelyeket az Európai Tanács előírt, és ezért Magyarország ellen fennmarad a túlzott deficiteljárás. A Nemzetgazdasági Minisztérium válasza: *a kormány "elkötelezett a múlt hibáinak kijavítása iránt, ezért tovább megyünk az államadósság csökkentésének és a költségvetési hiány 3 százalék alatt tartásának útján. Ennek megvalósítása során folyamatosan konzultálunk az Európai Bizottsággal és szívesen fogadjuk javaslataikat, felvetéseiket".* Az MSZP és az LMP igazolva látta a demokráciát sértő törvények elleni tiltakozását, Vona Gábor Jobbik-elnök ellenben azt a következtetést vonta le, hogy az EU valójában gyarmati sorban tart bennünket, ezért ki kell lépni.

Több mint 6000 fős elbocsátást rendelt el a kormány a minisztériumokban, a kormányhivatalokban és egy sor hatóságnál, kormányzati intézménynél a költségvetési takarékoság érdekében. A személyek kiválasztására egy hetet kaptak a miniszterek, egyedül a Külügyminisztériumnak adtak az év végéig szóló határidőt. Másnap kiderült: mintegy 2000 álláshely üres, a tényleges elbocsátások száma tehát kevesebb.

Schmitt Pál köztársasági elnök 1992-ben megvédett doktori disszertációja plágium, jelentős része egy bolgár sporttörténész korábbi művének szó szerinti fordítása – állította a hvg.hu-n megjelent írás. Az államfő hivatala ezt mint rágalmat visszautasította. Több ellenzéki politikus ennek ellenére az elnök lemondását követelte, mert a nyilvánosságra került részletek alapján jogosnak tartotta a szellemi termék-lopás gyanúját.

A Kúria hatályon kívül helyezte azt a 2011. februári jogerős ítéletet, amely szerint Dávid Ibolya volt MDF-elnök 2008-ban megsértette akkori pártbeli ellenfelének, Almássy Kornélnak személyiségi jogait. A harmadfokon eljáró legfőbb bírói fórum politikai véleménynek minősítette azt, amit az előző két polgári bíróság jogsértésnek tartott.

Január 12. Informális megbeszélést tartott Washingtonban Christine Lagarde, a Nemzetközi Valutaalap vezérigazgatója és a Fellegi Tamás tárca nélküli miniszter vezette magyar küldöttség. Az IMF közleménye hasznosnak nevezte az eszmecserét, de jelezte, hogy elővigyázatossági helyett csak a szigorúbb feltételekkel járó készenléti hitelmegállapodás jöhet szóba, és az is csak feltételekkel. *"Teljes mértékben megértjük és egyetértünk az IMF szakértőivel abban, hogy Magyarországnak olyan irányvonalat kell követnie, amely megerősíti a piacok bizalmát, a magyar gazdaságot és a magyar intézményeket, hogy lefektessük a fenntartható gazdasági növekedés alapjait"* - jelentette ki a tárgyalások után megtartott sajtótájékoztatóján Fellegi Tamás.

José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke Koppenhágában, a dán elnökség évadnyitóján kijelentette: az Európai Unió végrehajtó szerve minden hatalmát felhasználja annak érdekében, hogy Magyarország igazodjon az EU elveihez és értékeihez. Az elnök emlékeztetett arra, hogy a Bizottság bíróságként járhat el, és már régebb óta figyelemmel kíséri a magyarországi jogalkotást.

Január 13. Az új magyar jegybanktvénnyel kapcsolatban megfogalmazott uniós érvek között vannak olyanok, amelyekkel egyetért a magyar kormány, és nem látja akadályát azok elfogadásának, de vannak köztük olyanok is, amelyekben messze vannak az álláspontok – mondta a miniszterelnök a Kossuth Rádió 180 perc című műsorában. Az unió által kifogásolt másik két tvénnyel kapcsolatban Orbán Viktor kifejtette: bírói ügyekben az EU-nak nincs kompetenciája, *"ez magyar ügy"*, az adatvédelmi biztos kérdése pedig *"porszemnek tűnik a gépezetben"*.

Járai Zsigmond, a Költségvetési Tanács három napja lemondott elnöke a Világ gazdaságnak adott interjút, és míg 10-én még méltatta a kormány gazdaságpolitikáját, most kijelentette: *"Magyarország csak gazdaságpolitikai fordulattal tud kilábalni a nehéz helyzetből."* Úgy látta, módosítani kell az adórendszert és a jegybanktvénnyt is, mert *"... mára bebizonyosodott, hogy a piacok nem tolerálják tovább az úgynevezett unortodox gazdaságpolitikát"*, és a gazdaságpolitikai irányváltás *"intézményi és személyi változásokat is igényel"*.

Január 14. Schiffer András távozik a Lehet Más a Politika országgyűlési frakciójának éléről, és kilép a párt minden vezető testületéből is – derült ki a párt választmányi ülésén. (Elnök nem lévén ő volt az LMP tényleges első számú vezetője.) Azzal indokolta távozását, hogy a parlamenti képviselőcsoportban nincs meg az LMP önálló politizálásának kellő támogatottsága, és az utóbbi napok párton belüli kiszivárogtatásai bizalmi válságot okoztak a frakcióban. Az ezt megelőző

napokban a párt frakciójából két politikus is bejelentette végleges vagy lehetséges távozását: Kaufer Virág képviselő lemondott mandátumáról, majd Scheiring Gábor jelezte, hogy nem érzi jól magát a parlamentben, és inkább doktori disszertációjának befejezésére fordítaná energiáit. (Ő végül maradt.) A párton belül vita folyt arról, hogy hogyan működjenek együtt más ellenzéki pártokkal; nem mindenki értett egyet Schiffer Andrással, aki az MSZP-vel kizárta az összefogást.

„Páratlan nemzetközi rágalomhadjárat, támadás hazánk függetlensége ellen” – így minősítették az utóbbi napok külföldi bírálatait a fővárosi Kossuth téren az *„El a kezekkel Magyarországtól!”* című megmozdulás civil szervezetek által összehívott kormánypárti tüntetői, és tiltakozásukat több külföldi nagykövetségnek is átadták. Szegeden Csurka István MIÉP-elnök fejtett ki hasonló véleményt, Magyarország helyzetét az 1848-as szabadságharchoz hasonlítva. A Jobbik az EU budapesti képviselője előtt tiltakozott, népszavazást követelve, hogy lépünk ki az Unióból, mert a brüsszeli követelések „hadüzenetet jelentenek”, az ország szuverenitását fenyegetik. A résztvevők EU-zászlót égettek. – Magyarország nem nyugatellenes, elkötelezett az európai integráció mellett, de a túlzó, alaptalan bírálatok, például amelyek diktatúráról szólnak, elfogadhatatlanok – ezt viszont Martonyi János külügyminiszter nyilatkozta több lapnak.

Január 16. Orbán Viktor miniszterelnök részvételével bemutatták a kormány a Darányi Ignácról elnevezett, 2020-ig tartó nemzeti vidékfejlesztési stratégiát. (A névadó [1849-1927] a XIX.-XX. század fordulójának jelentős földművelésügyi minisztere volt 1895 és 1903, valamint 1906 és 1910 között.) A kormányfő a tájékoztatón kifejtette: erősíteni kell a kistermelőket. *„Ma a falusiak nagyáruházakban vesznek olyan termékeket, amelyeket a kertjükben is termelhetnének. Jól mutatja, hogy mekkora a baj, ha már a falusi ember sem eszik egészséges ételeket”* – mondta a miniszterelnök, és többször is utalt rá: szerinte a Magyarországra érkező külföldi élelmiszerek ipari hulladékok. Helyettük egészséges magyar ételt kellene vásárolni, és ehhez kell kedvező feltételeket biztosítani vidéken, illetve a vásárlók gondolkodásának megváltozása is szükséges. Orbán Viktor emlékeztetett, hogy a termőföldekért és a vízbázisokért vívott háború már el kezdődött, csak nem fegyverekkel, hanem például leminősítésekkel vívják. *„A földet és a vizet meg kell védeni.”*

Január 17. Mindhárom, hetek óta vizsgált magyar törvény ügyében kötelezettségszegési eljárást indítanak Magyarország ellen – jelentette be José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke. Ezek a jegybanktörvény, a független adatvédelmi biztosi hivatal megszüntetése és a bírák nyugdíjkorhatárának hirtelen leszállítása. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és közigazgatási miniszter röviddel a brüsszeli közlés előtt egy TV-interjúban azt mondta: a jegybanktörvény és az adatvédelmi ombudsman esetében várható Magyarország rugalmassága, míg a bírók korai nyugdíjazása miatt a kormány kész akár az európai bíróságig is elmenni. Az Európai Bizottság elnöke kijelentette: *„Magyarországnak, mint minden tagállamnak kötelessége betartani az EU-s szerződéseket, és biztosítania kell a nemzeti bankja és az adatvédelmi hatósága függetlenségét, illetve nem diszkriminálhatja a bírókat. A bizottság eltökélt, hogy minden szükséges jogi eszközzel biztosítsa, hogy a törvények megfeleljenek az EU követelményeinek.”* Viviane Reding alapjogi biztos így fogalmazott: *„Már korábban, december elején komoly jogi aggályokat fejeztem ki, hogy sérülhet a magyar igazságszolgáltatási és adatvédelmi rendszer függetlensége. Most, hogy a törvényeket anélkül fogadták el, hogy figyelembe vették volna a bizottság jogi fenntartásait, a bizottságnak, mint a szerződések őrének lett a feladata az uniós jog betartatása. ... Csak a vitatott törvények gyors megváltoztatása vagy azonnali felfüggesztésük oszthatja el a bizottság jogi aggályait.”* Olli Rehn pénzügyi biztos nyilatkozata: *„A kormányoknak tartózkodniuk kell attól, hogy befolyásolni próbálják a központi bankjaikat. Az új MNB-törvény és az új alkotmány egyes*

rendelkezései megsértik ezeket az értékeket. Felszólítottam a magyar kormányt, hogy biztosítsa a jegybank teljes függetlenségét. Ehhez át kell tekinteni az összes vonatkozó törvényt, ide értve az alkotmányt is. Mindezt még az előtt véghez kell vinni, mielőtt tárgyalnánk az EU-tól és IMF-től kért segítségről." A kormányzóvivői iroda válasza: "Ez lehetőséget ad Magyarországnak számára, hogy a vitát szakmai alapon, a konkrétumok talajára helyezve folytassa le, mégpedig az arra hivatott fórummal, a szerződések örékek számító Európai Bizottsággal. ... sem az alapelvek, sem a közös európai értékek és vívmányok jelentősége tekintetében nincs vitánk az Európai Unió intézményeivel. ... Célunk az, hogy a felvetett kérdésekre érdemi és teljes körű választ adjunk, illetve a problémás kérdésekre mielőbb, lehetőleg a teljes jogsértési eljárás lefolytatása nélkül megoldást találjunk."

Szokatlanul éles szóváltás alakult ki a kormányhoz közel álló közgazdász és a kormány egyik tagja között. „*Matolcsy György eléggé elhasználódott a piacon, ő nagyszerű képet tud felrajzolni a pénzügypolitikát illetően, de a pénzügyi irányítást kellene megerősíteni.*” – mondta a közszolgálati televízióban a Költségvetési Tanács éléről lemondott Járai Zsigmond, az MNB FB-elnöke. Erre válaszul a nemzetgazdasági miniszter közleményt adott ki: „... *kitűnő szellemi és fizikai állapotnak örvendek. ... Némi szomorúsággal állapítom meg, hogy volt barátom, Járai Zsigmond legutóbbi közleményeiben figyelmen kívül hagyja az Orbán-kormány eddig elért eredményeit. ... A 2010-ben örökölt több mint 7 százalékos költségvetési hiányt az év végére 4,2 százalékra szorítottuk le, a 2011-es költségvetést többlettel zártuk, a 2012-re előrejelzett költségvetési hiány az Európai Bizottság által visszaigazoltak szerint is 3 százalék alatti lesz. Mindemellett 2011-ben kidolgoztuk a Széll Kálmán tervet és a munkaösztönző, munkahelyteremtő, családtámogató adórendszer átalakításában is döntő áttörést értünk el. ... Példátlan gazdaságtörténeti sikernek tekintem, hogy az elmúlt másfél évben a nemzetközi gyakorlatoktól eltérően, megszorítások és gazdasági visszaesés nélkül állította helyre az Orbán kormány Magyarország pénzügyi egyensúlyát. Ezt nem látni közgazdasági vakság, nem elismerni több mint udvariatlanság."*

Január 18. Schmitt Pál köztársasági elnök reggel a Kossuth rádióban visszautasította a vádat, hogy 1992-es doktori disszertációja plágium lenne. „*A munka törzsadatokra épül, amelyek bárhol fellelhetők, a kérdés csak az, hogy ki milyen következtetést von le a tényanyagból.*” – mondta, hozzátéve: olimpiai bajnokként, a Magyar Olimpiai Bizottság akkori elnökeként, illetve a Nemzetközi Olimpiai Bizottság végrehajtó bizottságának tagjaként azért érzett késztetést a disszertáció megírására, mert Magyarországon még nem összegezték, mi veszélyezteti a magyar sikersportokat, hogyan lehet őket az olimpia programján tartani. Az elnök leszögezte: a bolgár Georgiev munkáját, amelyből a hvg.hu szerint dolgozata nagy részét kimásolta, szerepeltette a felhasznált irodalom között. Lábjegyzetelni pedig nem kellett, ezt a szabályt az egyetem akkori vezetése hozta. Az államfő remélte, hogy tisztázni tudja magát a vád alól, amelynek háttérben semmi mást nem tud feltételezni, mint rosszindulatot.

Három órán át folyt heves vita Strasbourgban az Európai Parlamentben arról, hogy veszélybe kerültek-e Magyarországon az Európai Unió demokratikus alapértékei. A szocialista, liberális és zöldpárti felszólalók élesen bírálták az új magyar alkotmányt és több törvény visszavonását követelték, míg a néppártiak, köztük a FIDESZ képviselői visszautasították a vádakot. Az ülésen felszólaló Orbán Viktor miniszterelnök – korábbi nyilatkozataiban és az EB-nak írt levelekben kifejtett álláspontján változtatva – a megegyezést hangsúlyozta, és úgy fogalmazott, hogy amiről vitatkoznak, azok nem fontos ügyek, hanem részletkérdések. Azt mondta: az új alkotmányba konkrétan nem tudtak jogi szempontból belekötni, csak az ahhoz kapcsolatos átmeneti rendelkezésekbe. (A hazai ellenzék több politikusa erre azt válaszolta: egyrészt érte bírálat magát az alaptörvényt is, hiszen az tartalmazza például a bírói nyugdíjkorhatár csökkentését, másrészt az átmeneti rendelkezések szövegük szerint az alaptörvény részét képezik.) A magyar kormányfő a

vita utáni sajtótájékoztatón már úgy értékelt: csak technikai ügyekre korlátozódnak a viták, és egyetlen szimbolikus ügyben, a jegybankelnök esküjét illetően vitatkozánk, de ha kell, akkor abban is engedünk a brüsszeli követeléseknek. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) összehívásának lehetősége *"nekiünk nem fontos. Szerintünk jobban működne a két szervezet, ha összehívják, de eddig sem voltak összehívva. Ha az Európai Bizottság úgy gondolja, hogy ne vonják őket össze, akkor külön maradnak"*. A vita lezárásakor azt emelte ki, hogy szerinte a magyar kormányt ért kritikák ideológiai jellegűek, és nem a kormány valódi, konkrét intézkedéseire kapcsolódnak. *„Talán a kereszténységet, családot és nemzeti érzést tisztelő európai eszme mára kisebbségbe került a kontinensen”*, pedig ezek ettől még európai eszmék, és el kell őket fogadnia mindenkinek. *„Magyarország a szabadságharcosok földje volt, ma is az, és az is marad”* – nyugtatta meg az EP képviselőit. A sajtótájékoztatón kijelentette: fantasztikus és fontos nap volt a mai, nagy európai érdeklődés övezi az alaptörvényt, amelyre *"rendkívül büszkék vagyunk"*. Az MSZP és az LMP üdvözölte a kormány megegyezési készségét, amennyiben az valódi. A Jobbik viszont – képviselőinek strasbourgi felszólalásában és itthoni vezetőinek későbbi nyilatkozataiban – az egész eljárást úgy értelmezte, hogy Brüsszel gyarmatként alá akarja vetni Magyarországot. A párt ismét népszavazást követelt az EU-ból történő kilépésről. Orbán Viktor miniszterelnök az EP-vita utáni sajtótájékoztatón ezzel szemben hangsúlyozta: az EU-tagság továbbra is hazánk alapvető érdeke.

Január 19. Lemondott tisztségéről Ángyán József, a Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára. Az agráregyetemi professzor, aki 2006 óta a FIDESZ országgyűlési képviselője, hírek szerint erőteljesebben akarta támogatni a kisgazdaságokat a nagyobb mezőgazdasági vállalkozásokkal szemben, mint a kormány. Távozását közvetlenül az váltotta ki, hogy a minisztériumi létszámcsökkentés során személyes munkatársait is elbocsátották az ő akarata ellenére. A lemondást a kormányfő annak ellenére elfogadta, hogy több civil, például környezetvédő szervezet az államtitkár helyén maradását kérte.

Január 20. Komolyan vesszük az európai jogrendet, ezért olyan jogszabályok megváltoztatására is hajlandók vagyunk, amelyek nem ütköznek konkrét jogszabályokba, és amelyek ügyében az EU bírósága várhatóan minket támogatna – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a Michael Spindelegger osztrák alkancellárral, az Osztrák Néppárt elnökével tartott budapesti megbeszélés után.

Január 21. „Békemenet” néven, civil szervezetek szervezésében nagy tüntetés zajlott a kormány és személy szerint a miniszterelnök támogatására, az ország szuverenitásának védelmében, a külföldi „diktátumok” és „gyarmatosítási törekvések” ellen. A résztvevők számát több tízezertől százezerig becsülték a sajtóban, a Belügyminisztérium közleménye 400 000 főről szólt, az egyik szervező szerint pedig egymillióan voltak. A megmozdulást Széles Gábor nagyvállalkozó, a Magyar Hírlap tulajdonosa és Bayer Zsolt, a lap publicistája, valamint Bencsik András, a Demokrata főszerkesztője kezdeményezte. Sokan képviselték a FIDESZ-szel szövetséges Lungo Drom romaszervezetet, és voltak szervezeten érkezett erdélyi, illetve szlovákiai magyar résztvevők is. Beszédet nem hangzottak el, a kormánypártok szervezeten nem vettek részt. Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő másnap így nyilatkozott: *„Öröm számunkra, hogy Magyarország történetének legnagyobb demonstrációját megszervezte az emberek tanúbizonyosságát adták annak, hogy az a rendkívül széles összefogás, amelyet létrehozta a 2010-es parlamenti választáson, és amely lehetővé tette Magyarország megújítását és újjászervezését, még mindig él. Örülünk és köszönjük, hogy kiálltak Magyarorszáért.”*

Ugyanaznap a Népszabadságban a korábbi szocialista kormányokat is sokszor bíráló Mellár Tamás ismert konzervatív közgazdász professzor – az első Orbán-kormány idején a Központi Statisztikai Hivatal elnöke, akit 2003-ban a Medgyessy-kabinet egy jogerős ítélet szerint törvénysértően váltott le – az államcsőd veszélyétől óvott, és ezt írta: *„Azok a jobboldali*

értelmiségiek, akik most – felháborodva a nyugati pénzügyi körök arroganciáján – az utcára vonulnak az Orbán-kormány mellett, valójában ennek a legrosszabb forgatókönyvnek a bekövetkeztét segítik elő. Teljesen haszontalan a demonstrációjuk, hiszen sem az IMF, sem az EU nem fog megijedni és visszavonulót fújni a szenvedélyesen protestáló tüntetők láttán. Nem veszik észre, hogy a minket ért – gyakorta igaztalan (fasisztaveszély, diktatúra stb.) – támadások alapja és fő táplálója éppen a kormány hibás gazdaságpolitikája, amely elfogadhatatlan és megengedhetetlen eszközöket használ.”

A miniszterelnök január 24-én videoüzenetben mondott köszönetet a demonstrálóknak: „Ez óriási kiállítás Magyarország mellett. ... Nekem személyesen is sokat jelent, hogy tudom: mögöttem, velem együtt az országért dolgozik, érez és imádkozik sok százezer ember.”

Január 24. Csaknem mindenben sikerült megegyezni – mondta Orbán Viktor miniszterelnök, miután Brüsszelben találkozott az Európai Tanács, az Európai Bizottság és az Európai Parlament elnökével. Egyedül a jegybankelnök esküszövege és fizetése ügyében nem enged a magyar kormány. A bírói nyugdíjkorhatárról, amelynek emelése 2011 áprilisában váratlanul, a zárószavazás előtt került be az alaptörvénybe, kijelentette: ez nem igazságszolgáltatási, hanem nyugdíjrendszerbeli kérdés. A nemzetgazdasági miniszter további sorsát illető újságírói kérdésekre a kormányfő így válaszolt: „Mindénért én viselem a felelősséget.” Barroso EB-elnök közleményében „átfogó és építő jellegű” találkozóról szólt, hangsúlyozva, hogy a „szélesebb” politikai aggályokkal is foglalkozni kell, és mindenképp be kell tartatni Magyarországgal az európai jognak mind a betűjét, mind a szellemét. Az Európai Parlament új elnöke, Martin Schulz arra figyelmeztette a magyar miniszterelnököt, hogy „az európaiak nem hülyék”, vagyis észreveszik, hogy ő másképp beszél a nemzetközi fórumokon, mint odahaza. A korábban nagyon kritikus német szociáldemokrata politikus ezúttal egyetértett azzal, hogy „jelen helyzetben bármilyen további külső politikai nyomásgyakorlás Magyarországra káros hatásokkal járhat”.

Január 28. Már 4000 tagja van a Demokratikus Koalíciónak – hangzott el a 2011 őszen alakult párt első kongresszusán.

Január 28.-29. Kongresszust tartott a Lehet Más a Politika. A küldöttek úgy döntöttek, hogy a párt önállóan készül a következő parlamenti választásra, mert az Országgyűlés jelenlegi pártjai között nem találnak olyat, amellyel a "rendszeresen egyeztetett ellenzéki együttműködésnek értelme lenne". Az LMP a programját olyan civil szervezetekkel, parlamenten kívüli pártokkal és mozgalmakkal kívánja megvitatni, "amelyek maguk is tiszta lappal igyekeznek hozzájárulni országunk megújításához", vagyis maradt a távolságtartás az MSZP-vel és a DK-val szemben. A lemondott Schiffer András helyére Jávor Benedeket választották frakcióvezetővé.

Február 2. A hódmezővásárhelyi önkormányzat közgyűlése heves vita után úgy döntött, hogy tovább tárgyal az Erste Bankkal, amely visszautasította azt a követelést, hogy osztozzon meg a várossal a korábbi kötvénykibocsátás kapcsán, a svájci frank jelentős árfolyamemelkedése miatt keletkező káron. Közben a sajtó hírt adott arról, hogy 2007-2008-ban Lázár János polgármester – 2010 óta a FIDESZ országgyűlési frakcióvezetője – közgyűlési felhatalmazással megforgatta a pénzt a piacon, és mintegy 1,5 milliárd forintos nyereséget ért el. A politikus válasza: azt a pénzügyintézet tanácsára tették, osztoztak a hasznon, és éppen ezért tartaná helyesnek, ha a kárt is közösen viselnék. (Egy február 6-án megjelent Népszabadság-interjúban tisztázódott: nem a hasznon osztoztak, hanem a bank a műveletekért jutalékot kapott.) A pénzügyintézet és a város aztán április 26-án megállapodott a további törlesztésről.

Február 2.-3. Beszűntette működését a MALÉV. 2-án rendkívüli vagyongfelügyelőt neveztek ki a MALÉV élére, miután a kormány stratégiaileg kiemelt jelentőségűvé nyilvánította a céget. Ezzel csődvédelem alá helyezték. Kormányzati politikusok részéről elhangzott: mindenképp

szükség van nemzeti légitársaságra, de lehet, hogy újat kell alapítani. Eközben még úgy látszott, hogy a MALÉV gépei rendben közlekednek, de 3-án kora reggel leálltak, mert a vállalat nem tudott kifizetni egy esedékes tartozást. Több mint 7000 utas maradt a földön Ferihegyen és külföldön. Délben a dolgozókkal közölték elbocsátásukat. Az utasok egy részének kártalanítására a kormány 2 milliárd forintot különített el, a miniszterelnök pedig azt mondta a Kossuth rádióban 3-án reggel: nem lehetetlen az újraindulás. Ám erre az év során még kezdeményezés sem történt.

Február 4. 78 éves korában meghalt Csurka István író, a Magyar Igazság és Élet Pártja elnöke, volt országgyűlési képviselő (1990-1994, 1998-2002). Utódjává a párt élére októberben Fenyvessy Zoltán ügyvédet választották, aki 1998 és 2002 között a MIÉP országgyűlési képviselője volt.

Február 6. „*Nem biztos, hogy az oktatási államtitkárság jól mérte fel a magyar valóságot*” – mondta a Népszabadságnak Lázár János FIDESZ-frakcióvezető arról, hogy jelentősen lecsökkent az államilag támogatott jogász- és közgazdászképzés keretszáma. Így „*társadalmi csoportok nagy része elől záródik el*” a jogásszá válás lehetősége, „*egy falusi szegény gyerek*” nem juthat be ebbe a szakmába, a középosztály pedig külföldre küldheti továbbtanuló gyerekeit, amivel „*sokat veszíthetünk*”. A politikus jelezte: számos képviselőtársának van ilyen aggálya, amiről tájékoztatja Hoffmann Rózsa (KDNP) államtitkárt.

Az interjú megjelenésekor Lázár János már Berlinben tárgyalt, majd a magyar nagykövetségen tartott előadásában kijelentette: „*Magyarországon a kormányzásban a következő két év a hibák kijavításának ideje lesz*”, így már hetekben belül számos törvény módosul. Szerinte az a jó politikus, aki képes megváltoztatni a véleményét, ha változik a helyzet. Ennek jegyében a következő időszakban változás kezdődik a kormányzásban, ugyanakkor a budapesti vezetés több megértést és türelmet vár az uniós partnerektől és több sportszerűséget a nyugat-európai sajtótól. A politikus határozottan visszautasította azt a vádat, hogy Magyarországon diktatúra épül. Mint mondta, ez az igaztalan állítás „*sértés valamennyi magyar számára*”.

Február 7. „*2011-ben új útra lépett az ország. Rácáfoltunk korábbi gyengeségeinkre, ugyanakkor a kormány tudta, hogy nyolc év hibáit és húsz év elmaradásait nem tudja gyorsan megoldani*” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Polgári Együttműködési Egyesület rendezvényén, a 14. országértékelő beszédben. Érezte, hogy a kormány az addiginál kompromisszumosabb politikázásra készül: „*mindenkivel együttműködik, aki segít vagy legalább nem gátolja, hogy elérjék a célt, az erős Magyarországot*.” Elismerte, hogy néhány adózási intézkedés nem volt elegáns, de meg kellett tenni, és védte a sokak által bírált nem progresszív jövedelemadórendszer, amelynek szerinte az az előnye, hogy nem bünteti a teljesítményt.

A deviza-jelzáloghitelek mintegy ötöde, 160 000 ember élt az idő előtti végtörlesztés lehetőségével – tette közzé a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete. 1220 milliárd forint értékű (túlnyomórészt svájcifrank-alapú) tartozás fejében mintegy 330 milliárddal kevesebbet fizettek vissza a rögzített, kedvezményes árfolyamon, ez a különbség lett volna a pénzintézetek vesztesége. De mivel a 2011 decemberi megállapodás alapján ennek 30%-át levonhatták a bankadójukból, a bankoknak végül több mint 200 milliárd forintot kellett leírniuk. A végtörlesztéshez csak 37 000-en vettek fel forinthatelt, a többség tehát saját megtakarításaiból és baráti, családi kölcsönökből tudott élni a törvény adta kedvező lehetőséggel – derült ki a hivatalos adatokból.

Február 8. 2300 dolgozót bocsát el a Nokia Komáromban – jelentette be a cég. A mobiltelefon-összeszerelést Magyarországon kívül Mexikóból és Finnországból is Ázsiába telepítik, hogy közelebb legyen a felhasználókhöz – derült ki. A hazánk iránti bizalom jelele, hogy a világcég 2010-ben több mint 1000 milliárd forintos árbevételű itteni vállalata 2100 munkahelyet továbbra is megtart – így reagált a Nemzetgazdasági Minisztérium.

Február 9. Többórás vita zajlott az Európai Parlament bizottsági közmeghallgatásán a demokratikus értékek szempontjából kifogásolt magyar törvényekről. Nézeteltérés mutatkozott Neelie Kroes uniós biztos és Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és közigazgatási miniszter között éppúgy, mint a különböző pártállású képviselők között. Részt vettek az ülésen az Orbán-kormányt támogató és a bírálókat alaptalannak tartó, valamint a kormányt bíráló civilek és Arató András, a bírósági eljárásra tekintettel újabb két havi ideiglenes sugárzási engedélyt kapott Klubrádió elnök-vezérigazgatója.

Február 13. Nincs akadálya annak, hogy Magyarország aláírja az Európai Unió pénzügyi stabilitási szerződését – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlés tavaszi ülészakának megnyitásakor. A tárgyalások során ugyanis sikerült elérni, hogy az euróövezeten kívüli államokat az okmányban szereplő kötelezettségek nem terhelik, viszont időről időre részt vehetnek az euróövezeti országok csúcstalálkozóján. Ezen kívül kimaradt a hazánk által ellenzett adóösszehangolás. A kormányfő ezzel visszautasította a korábbi bírálókat: szerinte jól képviselte a magyar érdekeket, éppen így kell tárgyalni az Unióval. Az ellenzékben az MSZP egyértelműen támogatta a kormány álláspontját, az LMP azonban a Jobbikhoz hasonlóan elutasította. Erre a napra tervezték az aláírásra felhatalmazást adó határozat elfogadását, de ezt módosító indítványok beérkezése miatt halasztani kellett. Gyurcsány Ferenc és Molnár Csaba (Demokratikus Koalíció) a bevezető szöveg átírását kezdeményezte, hogy a támogatás egyértelműbb legyen. Több Jobbik-képviselő ezzel szemben a határozat elutasítását javasolta, mert szerintük az a nemzeti önrendelkezés feladásával jár.

Az országgyűlés jóváhagyta a Horvátország EU-csatlakozásáról szóló szerződést. A döntést ellenszavazat nélkül, öt Jobbikos tartózkodás mellett hozták.

A FIDESZ javaslatára elhalasztották a zárószavazást a dohány-kiskereskedelmet lényegében állami monopóliummá alakító törvényről. 2011 decemberében már úgy látszott, hogy a döntés lényegében megszületett, de közben aggályok támadtak, hogy nem ütközne-e az új szabályozás uniós előírásokba. (A néhány hónap múlva közzétett brüsszeli értékelés szerint nem ütköznek, a törvényt ősszel elfogadták.)

Február 15. Közzétették a Monetáris Tanács január 24-i ülésének jegyzőkönyvét, amelyből kiderült: a tanácsnak az országgyűlés kormánypárti többsége által 2011-ben választott négy tagja első ízben szavazta le a Magyar Nemzeti Bank elnökét és két helyettesét. Így 7% maradt az alapkamat, noha a jegybank vezetői fél %-os emelést javasoltak.

2011 IV. negyedévében a vártnál jobban, 1,4%-kal nőtt a hazai össztermék (GDP) – közölte a Központi Statisztikai Hivatal. A kimutatás szerint ez jórészt a mezőgazdaságnak, az előző évinél sokkal jobb gabonatermésnek volt köszönhető, amit az év végén számolnak el. Az egész évi teljesítmény 2010-hez képest 1,7%-kal nőtt.

Február 16. Az Európai Parlament 315 igen, 263 nem és 49 tartózkodás mellett politikai jellegű, jogi hatállyal nem bíró határozatot fogadott el a szocialista, a zöld, a liberális és az egyesült baloldali frakció javaslatára, amely alapos vizsgálatokat kért az Európai Bizottságtól több magyarországi ügy esetében, mert a parlament „*súlyos aggodalmának ad hangot a demokrácia, a jogállamiság, az emberi és szociális jogok, a fékek és ellensúlyok rendszere, az egyenlőség és a megkülönböztetés tilalma terén fennálló magyarországi helyzet miatt*”. A határozat értelmében később arról is határozhatnak, hogy megindítsák-e az eljárást az európai szerződés 7. cikkelye alapján (amely a szavazati jog felfüggesztését is lehetővé teszi) az EU közös értékeinek súlyos megsértése miatt. A szöveg egyebek közt kifogásolta, hogy „*a magyar országgyűlés több visszamenőleges hatályú törvényt is elfogadott, megsértve ezzel az európai jog egyik alapelvét, hogy nem lehet visszamenőleges hatályú törvényeket elfogadni*”, továbbá „*az új alkotmány rendelkezései jelentősen megnyirbálták a magyar Alkotmánybíróságnak a költségvetéssel kapcsolatos törvények felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörét*”. Eltérő határozati javaslatokat adtak be a néppártiak és a

konzervatívok, ezek azonban nem kaptak elegendő szavazatot. (265, illetve 293 képviselő szavazott rájuk igennel.) Az Európai Néppárt indítványát többek között Szájer József jegyezte, visszautasítva a „Magyarország elleni megalapozatlan támadásokat”, illetve hangsúlyozva, hogy a tagállamok alkotmányának létrehozása a szuverenitásuk része. Rétvári Bence (KDNP), a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára a strasbourgi szavazás után azt mondta, hogy az Európai Parlament döntése olyan politikai játszma része, amelyet a kormány szakmai döntései amúgysem befolyásoltak volna. A FIDESZ és a KDNP EP-képviselői nyilatkozatot adtak ki: *"Ez az eljárás a koncepciók peres gyakorlatát idézi. A határozat Magyarország önrendelkezését súlyosan sértő pontokat tartalmaz, és kilátásba helyezi az Európai Unióról szóló Szerződés hetedik cikkének alkalmazását is"*. *„Soha nagyobb boldogsága ne legyen Mesterháznak, Tabajdinak, Göncz Kingának mint, hogy az európai kommunistákkal, zöldekkel és liberálisokkal karöltve minden ok nélkül elítélték a saját hazájukat az Európai Parlamentben!"* – írta Deutsch Tamás FIDESZ EP-képviselő a Facebookon. Tabajdi Csaba, az MSZP EP-delegációjának vezetője erre azt válaszolta: sem a korábbi, sem a mostani állásfoglalásokban nem szerepel egyetlen olyan mondat sem, amely elítélné Magyarországot. A kritika az Orbán-kormányra szól, de az nem egyenlő Magyarországgal.

Február 17. A jegybankelnök esküje és fizetése kivételével kész figyelembe venni az Európai Unió kifogásait – ezt válaszolta a kormány a kötelezettségszegési eljárás során a határidő utolsó napján elküldött válaszában. Bizonyos feltételekkel állásukban maradhatnak a 62 évnél idősebb bírák, erősödhet az adatvédelmi hatóság és a jegybank függetlensége – ezt tartalmazta a válasz.

Február 20. Az országgyűlés határozatban támogatta az Európai Unió pénzügyi stabilizációs egyezményét, ezzel felhatalmazva a miniszterelnököt annak aláírására. A kormánypártok mellett az MSZP és a DK igennel szavazott, a Jobbik nemmel, az LMP tartózkodott.

Február 22. Az Európai Bizottság azt javasolta a pénzügyminiszteri tanácsnak, hogy fagyasszanak be 495 millió eurót Magyarországnak szánt kohéziós támogatási összegből, mert az ország nem teljesítette deficitcsökkentési kötelezettségeit. Ez a legmagasabb érték, amiről dönthettek: a GDP 0,5 %-a. A döntést maga a bizottság is példátlanak nevezte, és így indokolta: a magyar kormány nem tudta garantálni, hogy *„költségvetése tartósan és fenntartható módon az EB által megkövetelt 3 %-os GDP-arányos hiánytartományon belül maradjon"*. Olli Rehn pénzügyi biztos az EB sajtótájékoztatóján kijelentette: *„Nem büntetésként kell értelmezni a mai döntést, hanem egy megelőző intézkedésként. Együttműködünk a magyar kormányzattal, hogy javítsunk a helyzeten, a célunk természetesen egy stabil és jól teljesítő gazdaság."* Johannes Rahn regionális politikáért felelős biztos viszont hozzátette: *„Ha a helyzet nem javul 2014 végéig, amikor lezárul a mostani költségvetési ciklus, akkor a most zárolt pénzek örökre elvesznek"*. Brüsszel nem vette figyelembe az előző napon közzétett kormányhatározatot az állami kiadások további jelentős lefaragásáról.

A magyar kormány ezután úgy nyilatkozott, hogy az Európai Bizottság zárolási javaslata jogi szempontból vitatható, ellentétes az alapszerződések szellemével, *„hiszen egy jövőben feltételezett esemény miatt akar megállapítani szankciót"*, ezért *„megalapozatlan és méltánytalan"*. *„A tavalyi évi gazdasági növekedésünk meghaladta mind az egész Európai Unió, mind az euróövezet növekedési ütemét, miközben folyamatosan csökkentjük a múlt örökségéért itt maradt államadósságot"* – közölte a kormány szóvivője. A KDNP pedig így reagált: az Európai Bizottság döntésén keresztül *"a megadóztatott bankok és a multinacionális cégek arra akarják kényszeríteni a magyar kormányt, hogy minden terhet a nyugdíjasokra és a munkavállalókra hárítsa"*, ami erkölcsileg és gazdaságilag elfogadhatatlan.

Február 23. "Miért éppen minket akarnak megbüntetni az előző kabinetek felelőtlen döntéseiért azok, akik a válság előidézésében komoly szerepet játszottak, és jól látható, hogy az elmúlt egy év során képtelenek voltak ezt a válságot kezelni? Miért tőlünk akarnak elvenni pénzt, miközben máshová nem túl nagy reménnyel zsákszámra öntik azt?" - kérdezte Orbán Viktor miniszterelnök a Német Gazdasági Klub húszéves évfordulója alkalmából tartott budapesti ünnepségen, a Görögországnak nyújtott újabb 130 milliárd euróra is utalva. A kormányfő kifejtette: a kormány éppen visszarántotta az országot a szakadék széléről, Magyarország teljesíti a költségvetési hiányra vonatkozó európai elvárásokat. „Okos dolog-e plusz akadályokat gördíteni azok elé, akik éppen felfelé húzhatnák az európai gazdaságot? Okos dolog-e kettős mércével mérni?"

Február 24. Másfél évi börtönre és 21 millió forint megfizetésére ítélték első fokon Hunvald György szocialista politikust, volt VII. kerületi (erzsébetvárosi) polgármestert (2002-2009), aki 2006-ban néhány hónapig országgyűlési képviselő is volt. Mivel két és fél évig volt előzetesben, büntetését ezzel már letöltötte. A bíróság hűtlen kezelésben, hivatali visszaélésben és magánokirat-hamisításban mondta ki bűnösnek, főleg fiktív foglalkoztatás és szabálytalan lakáskiutalások miatt. A csalás, sikkasztás, vesztegetés vádja alól viszont felmentette, mert úgy találta: a polgármester nem tudta, hogy több önkormányzati ingatlant hamis értékbecslés alapján, áron alul adtak el, ezekben az ügyekben őt is becsapta az elsőrendű vádlott. Az utóbbit, Gál Györgyöt, a VII. kerületi önkormányzat gazdasági bizottságának volt SZDSZ-es elnökét nyolc és fél év szabadságvesztésre ítélték csalásért, vesztegetésért, hűtlen kezelésért, hivatali visszaélésért és magánokirat-hamisításért, továbbá 366 millió forintos vagyoneklobzásra (a vád szerint ennyi kenőpénzt kapott) és az önkormányzat javára 234 millió megfizetésére is kötelezték. Szabó Zoltán volt szocialista képviselő (1994-2006), a Horn-kormány egykori művelődési államtitkára (1995-1998), Hunvald polgármester-elődje (1998-2002) felbújtóként elkövetett hivatali visszaélésért és hűtlen kezelésért hat hónap felfüggesztett börtönbüntetést kapott. Az ő esetében, aki a kerület országgyűlési képviselője volt, elsősorban azt ítélték bűncselekménynek, hogy az önkormányzat fizette az egyik mobiltelefonját.

Simor András, a Magyar Nemzeti Bank elnöke „annak érdekében, hogy Magyarország mielőbb hozzáférhessen a nemzetközi pénzügyi védőhálózathoz”, felajánlotta, hogy visszamenőleg, 2010 szeptemberétől jegybankelnöki mandátuma lejártáig (2013. március 3-ig) havi egyetlen forintért végzi munkáját. Ennek feltételül szabta, hogy az Országgyűlés „állítsa helyre a jegybanki döntéshozók fizetésére vonatkozó jogszerű állapotot”, vagyis vonja vissza azt a döntést, amellyel a korábban, Járai Zsigmond MNB-elnöksége idején megállapított mintegy 8 millió forintos havi fizetést az állami szektor egészében érvényes maximumra, 2 millióra szállította le. E témában mutatkozott a legnagyobb ellentét az EU és Magyarország álláspontja között, bár az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank nem magát az összeget vitatta, hanem azt kifogásolta, hogy a csökkentés egyeztetés nélkül, a hivatalban lévő elnök megbízatási idejének közepén történt. „Magyarország érdekeit mindenekelőtt szem előtt tartó jegybankárként és állampolgárként a magam eszközeivel szeretném a kormányt támogatni a kialakult helyzet feloldásában” – írta Simor András a miniszterelnöknek, és hozzátette: „számomra a jegybanki döntéshozók fizetésének ügye soha nem a pénzről, hanem a jegybanki függetlenség megvédéséről, a jogszerűség maradéktalan betartásáról és helyreállításáról szolt.” A jegybank elnöke felajánlotta, hogy az eredeti fizetés visszaállítása után minden járandóságáról lemond, és a teljes összeget hátrányos helyzetű tehetséges közgazdászhallgatók tanulmányainak támogatására ajánlja fel. Erre a felajánlásra az év során semmilyen válasz nem érkezett a kormánytól.

Február 27. Az országgyűlés saját illetékes bizottságának javaslata alapján döntött a decemberben elismert egyházak körének bővítéséről, miután a Magyar Tudományos Akadémia nem kívánt élni a törvény adta véleményezési jogával. „Meggyőződésem szerint tudománytalanul járnék

el, és félrevezetném az országgyűlést, ha egy, adott fogalmi keretek között tudományos megalapozottsággal és hitelességgel meg nem ítélnélhető kérdésben iránymutató tudományos állásfoglalást adnék.” – írta Pálincás József, az MTA elnöke, az első Orbán-kormány volt oktatási minisztere (2001-2002) az országgyűlés honlapján nem közölt levelében. A korábbi 14 felekezeten túl egyházzá nyilvánították a kereszténységen és zsidóságon kívüli egyházak (iszlám, buddhizmus, hinduizmus, anglikán, kopt, mormon) több hazai szervezetét, valamint egyebek közt Jehova Tanúit, a nazarénusokat, a metodistákat, összesen 17-et. Ugyanakkor elutasítottak 67 kérelmet, benne több további buddhista, hindu és iszlám szervezetét, a hazai nemzetiségként elismert örmények többségének vallását és a kereszténység egyik legősibb ágát képviselő Magyarországi Örmény Apostoli Egyházét, valamint a pártállam idején évekig üldözött, de 1981 óta legális, számos szociális és oktatási intézményt működtető Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget, amelyet Iványi Gábor egykori SZDSZ-képviselő vezet. A bizottság az egyes egyházak elismerését vagy elutasítását nem indokolta, csak általában fejtette ki: *„A törvényjavaslat célja, hogy azon világvallások magyarországi képviselői, akik legalább 100 éves nemzetközi múlttal rendelkeznek, illetve azon vallási közösségek, akik 20 éve aktívan vallási tevékenységet fejtenek ki Magyarországon, egyházi státuszt kapjanak. Ugyanakkor ... az egyházkénti elismerés közvetlenül nem érinti a vallásszabadság kérdését.*”

Közzétették, hogy március 1-től Budai Gyula FIDESZ-képviselő, elszámoltatási biztos, a Gazdakörök Szövetségének volt országos igazgatója kerül a január 19-én lemondott Ángyán József helyére a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkáráként. Ugyanakkor Ángyán József eljuttatta a sajtóhoz azt a levelet, amelyet támogatóinak írt távozásának okairól. Eszerint *„elmúlt zavaros évtizedeink gátlástalan, mohó, másokon átgazoló zsákmányszerző haszonélvezői”* – köztük *”maffiacsaládok, spekuláns nagytőkés oligarchák, egykori téeszervező zöldbárók”* – akadályozták az általa kidolgozott vidékstratégia megvalósítását, és ő ezeket akarta eltávolítani a döntéshozatal közeléből, de eredménytelenül. A kommentátorok ezzel igazolva látták, hogy a konfliktus valójában a családi kisgazdaságokat előtérbe állító elképzelések és a versenyképes, az export jelentős részét adó mezőgazdasági nagyüzemek politikailag egyébként messze nem egyszínű tulajdonosai között állt fenn.

Február 28. A Klubrádióé a 92,9 MHz-es frekvencia – így döntött első fokon, nem jogerősen a Fővárosi Törvényszék. A hullámsávot közvetlenül a 2010-es választások előtt ítélte oda a rádióknak az akkori Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT), de utóda, a Médiatanács különböző szabálytalanságokra hivatkozva nem kötötte meg a szerződést. Az ennek hiányában használt másik frekvenciát (95,3 MHz) viszont 2011 decemberében egy pályázati eljárás végén másnak adta, ezzel lényegében megszüntetve, illetve ideiglenes engedéllyel történő működésre kényszerítve a Klubrádiót, amelyet sokan az egyetlen ellenzéki hangvételű adónak tartottak. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság március 23-án megfellebbezte az ítéletet.

Február 29. Az Országos Választási Bizottság megtagadta annak az aláírásgyűjtő ívnek a hitelesítését, amellyel a Magyarországi Szcientológia Egyház kívánt támogatókat szerezni egyházként való elismertetéséhez. Az OVB szerint *„az iratokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy az egyesület ... alapcélként vallási tevékenységet végez-e”*.

Március 4. *„Engem megválasztottak, ... de ki választotta meg az Európai Bizottságot? Hol van a demokratikus legitimitása?”* – kérdezte Orbán Viktor miniszterelnök a Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitungnak adott interjúban. Az húzódik meg az őt érő támadások mögött, hogy a nemzetközi baloldal megpróbálja újra felépíteni a magyar baloldalt – fejtette ki a német konzervatív hetilapnak. Schmitt Pál köztársasági elnök március 8-án a Bruxinfonak megemléltette, hogy ezt a nyilatkozatot az EB *„nagyon rossz néven vette”,* de *„én garantáltam nekik, hogy Magyarország a bizottságra, a parlamentre és a tanácsra is nagyonis legitim és fontos döntéshozó szervként tekint”*.

A 80 éves Kertész Ákos Kossuth-díjas író menedékjogot kért Kanadában. Azt nyilatkozta, hogy hevesen vitatott 2011-es írása után, amelyben általánosságban marasztalta el a magyarokat, olyan – részben tetteles – támadások érték, amelyek miatt úgy érzi, el kell hagynia hazáját.

Március 5. Az országgyűlés törvényben mondta ki: *„Nem indítható, illetve nem folytatható büntetőeljárás a 2011. december 23-án az Országházat körülvevő elzárt terület egyes bejáratainak több személy egymáshoz, illetve a kapukhoz, láncolásával megvalósított lezárásával összefüggésben elkövetett ... személyi szabadság megsértése büntette miatt.”* Az érintett LMP-, MSZP- és DK-képviselők sem a vitában, sem a szavazásban nem vettek részt, de korábban tiltakoztak a közkegyelem ellen, mert úgy ítélik meg, hogy nem követtek el semmilyen bűncselekményt az országgyűlésben zajló események elleni tiltakozásukkal, míg az elfogadott amnesztia törvény éppen ezt állapítja meg.

Március 8. *„Úgy tűnik, megmenekült a BKV”* – jelentette ki Tarlós István főpolgármester, miután a kormány állami garanciával lehetővé tette a főváros közlekedési vállalata áprilisban lejáró 40 milliárd forint hitelének három éves meghosszabbítását.

Március 9. Tízezresre becsült tüntetés követelte Budapesten Orbán Viktor miniszterelnök távozását.

Március 12. Az országgyűlés kormánypárti és Jobbikos szavazatokkal elfogadta Balsai István volt miniszterelnöki megbízott – 2011 szeptembere óta alkotmánybíró – 2011 tavaszán készült jelentését a 2006 őszi erőszakos rendőri fellépésekről, amely élesen elmarasztalja az akkori kormányt és személy szerint Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnököt. Az MSZP – egy vezérszónok kivételével – és a DK nem vett részt a vitában, és négy, saját állítása szerint tévedésből igennel szavazott MSZP-képviselő kivételével a határozathozatalban sem.

A két kormánypárton kívül csak a Jobbik vett részt a Lázár János FIDESZ-frakcióvezető által ötpártiként kezdeményezett megbeszélésen a párt- és kampányfinanszírozásról. Az MSZP és az LMP – az előző két évben történtek alapján – nem tartotta hitelesnek a FIDESZ egyeztetési szándékát.

Március 13. Az Európai Unió pénzügyminiszterei hosszú vita után jóváhagyták a Bizottság javaslatát, hogy – e lehetőséggel az EU történetében először élve – függesszék fel a Magyarországot illető kohéziós támogatás egy részét. A döntés három hónapra szólt, vagyis júniusra irányozták elő, hogy megvizsgálják a hiány csökkentésére tett magyar intézkedéseket. Orbán Viktor miniszterelnök erről azt mondta: végül *„egy petákot sem”* fognak elvenni. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter az ülés után kijelentette: *„ésszerű, a magyar érdekekkel összhangban lévő”* döntés született, amely elismeri a magyar eredményeket és megszünteti az addig alkalmazott kettős mércét. Harrach Péter KDNP-frakcióvezető ezzel szemben éppen a kettős mércére hivatkozva bírálta az EU-t, mert az új konzervatív spanyol kormánynak engedélyezte a kitűzött hiánycél túllépését. A szocialisták a kormány kudarcáról beszéltek, de az ország érdekében azt a reményüket fejezték ki, hogy végül nem veszítünk el semmit. A Jobbik a döntést bírálva ismét azt kezdeményezte, hogy lépünk ki az Unióból. (Erre vonatkozó népszavazási kezdeményezésüket azonban az OVB az alkotmányos korlátok alapján már elvetette.)

Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa először élt azzal a jogával, hogy állampolgári kezdeményezésre az Alkotmánybírósághoz forduljon egy jogszabály megsemmisítése érdekében. (Az állampolgárok ugyanis az új AB-törvény szerint már nem tehetik ezt meg, ha a szerintük alkotmányosértő jogszabály nem érinti őket személyesen.) De ki is bővítette Halmai Gábor alkotmányjogász professzornak, az OVB volt tagjának beadványát, és az alaptörvény 2011 legvégén elfogadott átmeneti rendelkezéseinek teljes hatályon kívül helyezését kezdeményezte. Egyebek közt kifogásolta, hogy bár az alaptörvényt nem módosították és annak szövege nem szól

átmeneti rendelkezésekről, a külön törvényként elfogadott jogszabály önmagát mégis az alaptörvény részének minősíti, ami „súlyos értelmezési bizonytalanságot” jelent. Ráadásul az ombudsman szerint az átmeneti rendelkezések – amelyek egy része egyáltalán nem is átmeneti – ellentmondanak magának az alaptörvénynek. Tartalmilag egyebek között annak megsemmisítését kérte Szabó Máté, hogy az Országos Bírósági Hivatal elnöke és a legfőbb ügyész szabadon dönthessen arról, melyik ügyet melyik bíróság tárgyalja, hogy az AB vagy az európai szervezetek jogszabály-megsemmisítéséből adódó többletköltségekre külön adót lehessen kivetni, és hogy az MSZP-t felelősnek minősítették a korábbi rendszer törvénysértéseiért. Az AB december 28-án az ombudsman javaslatainak jórészt megfelelő határozatot hozott, de tartalmi vizsgálat nélkül, közjogi érvénytelenség – főleg eljárási szabálytalanságok – miatt semmisítette meg az átmeneti rendelkezések számos pontját.

Március 14. Két héten belül a második jogi győzelmet aratta a Klubrádió, ezúttal jogerősen: a Fővárosi Ítéltábla alaki okok miatt (például mert a győztes nem írta alá a pályázat minden oldalát) részben hatályon kívül helyezte a médiahatóság 2011 decemberi határozatát, amely az Autórádió Kft.-nek ítélte a 95,3-as frekvenciát. Ezen a hullámsávon sugározták a műsort ezen ítélet meghozatalakor is, miután a másik, a rádióknak a 2012. február 28-i ítélet szerint járó frekvenciát a 2010-es ORTT-határozat ellenére nem kapták meg. Az ítéltábla részben új eljárásra kötelezte a Médiatanácsot, hogy új döntést hozzon a nyertest illetően. 2011 végén az Autórádió 66, míg a második legmagasabb pontszámot elért Klubrádió 65 pontot kapott a lehetséges 71-ből. A győztes társaság egyébként csaknem három hónap alatt sem mutatkozott be a nyilvánosságnak, a tulajdonosait, anyagi forrásait és műsorterveit kutató újságírói próbálkozások eredménytelenek maradtak.

Lázár János és Gulyás Gergely FIDESZ-képviselő egyéni indítványként benyújtotta az országgyűlésről szóló törvényjavaslatot, amely – az előző 22 év szabályaival és gyakorlatával szemben – csak a választáson indult pártnak teszi lehetővé frakció alakítását. Ez a Gyurcsány Ferenc vezette Demokratikus Koalícióra is vonatkozott, noha az addigi házszabály szerint áprilisban lejárt volna a moratórium, megalakulhatott volna a képviselőcsoport. A tervezet a politikamentes köztisztviselőként dolgozó, a Ház hivatalát vezető országgyűlési főtítkárr (új nevén főigazgató) mellett bevezette az országgyűlés többsége által választott háznagy intézményét. A képviselőket bizonyos esetekben ki lehet zárni az ülésről, és ezt a házelnök irányítása alatt álló új fegyveres szervezet, az egyébként is rendőri jogokkal felruházott országgyűlési őrség akár erőszakkal, kényszerintézkedéssel is érvényesítheti. Ilyen törvény korábban nem létezett, a parlament működését szabályozó házszabály ugyanis országgyűlési határozat, vagyis nem jogszabály.

Március 15. „A szabadságharcosok népe vagyunk, nem leszünk gyarmat” – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a nemzeti ünnepen a Kossuth téren. Kifejtette: „mi írjuk az alkotmányunkat, nincs szükség számárvezetőre, nem kérünk az idegenek kezűnket irányítani akaró kéretlen segítségéből ... Megtanultuk, hogy Európa és Magyarország felemelkedése elválaszthatatlan. Ha Európának leáldozott, akkor Magyarországnak is. Tudjuk, ez nem a szent szövetség, de nem tűrjük, hogy egy szentségtelen szövetséget erőltessenek ránk. Ha nem kapunk észbe, akkor Európa is a modern pénzügyi rendszer gyarmatává válhat.” Üdvözölte a másodszer megszervezett Békemenetet, amelyben a Gazeta Polska című radikális jobboldali lengyel lap szervezésében több ezer lengyel is részt vett.

Több tízezer vettek részt ugyanakkor a Ferenciek terén a Milliók a sajtószabadságért („Milla”) mozgalom szervezte ünnepségen, amelyen élesen bírálták a kormányt. „Alternatív köztársasági elnökként” beiktatták Dopeman (Pityinger László) rappert. A rendezvényt szélsőjobboldali tüntetők próbálták megzavarni, de a rendőrség távol tartotta őket.

Az egyházi törvénynek „az a kitétele, hogy az egyházalapításhoz a parlament elismerése szükséges, a vallásszabadság megsértése ... egyértelmű, hogy többé-kevésbé politikai

megfontolások alapján születik meg a döntés” – állapította meg az Európa Tanácshoz kötődő Velencei Bizottság, amelyet Martonyi János külügyminiszter kért fel véleményezésre.

Március 16. *„Akik az Európai Uniót a Szovjetunióhoz hasonlítják, ... egyáltalán nem értik, mi demokrácia”* – jelentette ki José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke személyes véleményét ismertetve szövívője egy sajtótájékoztatóján. Egy újságíró kérdésére válaszolt ezzel, aki szerint Orbán Viktor március 15-én *„a Szovjetunióhoz és a Habsburgokhoz túnt hasonlítani”* az EU-t. A kérdező ezekre a mondatokra utalt: *„1848 szellemi és politikai programja úgy hangzott: nem leszünk gyarmat. A magyarok kívánsága és programja 2012-ben így hangzik: nem leszünk gyarmat.”* *„A kéretlen elvtársi segítség természetrajzát ismerjük és felismerjük akkor is, ha nem váll-lapos egyenruhába, hanem jól szabott öltönybe bújjuk.”* Szijjártó Péter miniszterelnöki szövívő válasza: a brüsszeli kérdező félreértett valamit, mert az ünnepi beszédben nem hangzott el összehasonlítás az EU és a Szovjetunió, illetve a Habsburgok között.

Március 17. Élesen bírálta az új egyházi törvényt nyilatkozatában a Hit Gyülekezete Németh Sándor vezető lelkész, valamint Mészáros István László és Hack Péter világi vezetők, egykori szabaddemokrata országgyűlési képviselők aláírásával. A már 2011 nyarán, az első körben elismert felekezet szerint: *„Az egyházak elismerésének parlamenti hatáskörbe helyezése aláássa a jogbiztonságba és a jogállamiságba vetett hitet. ... Olyan egyházak is elvesztették egyházi státuszukat, amelyek minden törvényi feltételnek megfeleltek. Ráadásul ... az Országgyűlés ... még csak támpontokat sem nyújtott ahhoz, hogy döntéseit milyen törvényes elvek és okok indokolják. ... A Hit Gyülekezete továbbra is szolidáris az egyházi státuszuktól jogtalanul megfosztott közösségekkel...”* A nyilatkozat egyúttal visszautasítja azt a vádat, hogy az egyház korábban szó nélkül tűrte volna a történeteket, mert számos esetben kifejtette kritikus véleményét már a 2011-es törvényalkotás előtt és közben. A nyilatkozók emellett megjegyzik: őket senki nem védte meg, amikor a parlamentben a Jobbik részéről durván támadták és *„rágalmaktól hemzsegő nyílt uszítást”* folytattak ellenük.

Gárdistaavatást tartottak a budapesti Hősök terén, miután a bíróság hatályon kívül helyezte a rendőrségi tiltást. A hatóság azzal érvelt, hogy a Magyar Gárdát jogerősen betiltó 2009-es bírói ítéletnek kíván érvényt szerezni, a Fővárosi Törvényszék szerint azonban ez csak akkor lenne indokolt, ha a résztvevők a betiltott szervezetével teljesen azonos egyenruhában és azonos formában lépnének fel, a magát Magyar Nemzeti Gárdaként megnevező szervezet pedig nem azonos a betiltott Magyar Gárdával. Az eseményen rendőri intézkedés nem történt, az avatandók a törvényt sértést elkerülendő ülve és „némán”, magukban mondták el az esküszöveget.

Március 19. Az Európa Tanács Velencei Bizottsága számos ponton a jogállami elvekkel ellentétesnek találta a magyar igazságszolgáltatás új szabályozását: például az Országos Bírósági Hivatal elnökének túlzott és ellenőrzés nélkül gyakorolt jogkörét, a bírósági tárgyalások máshová helyezésének lehetőségét, a Legfelsőbb Bíróság elnökének menesztését megbízatásának lejártá előtt és többszáz bíró hirtelen nyugdíjazását. Közben március 14-én a kormány benyújtott egy törvényjavaslatot, amely a kifogások egy részére válaszolt, de ezt az Európa Tanács tanácsadó testülete már nem tudta figyelembe venni. Számos kifogást fogalmazott meg a bizottság a média- és az egyházügyi szabályozásról is. Március 21-én erről tárgyalt Budapesten a miniszterelnökkel és a kormány több tagjával Thorbjørn Jagland volt norvég kormányfő, az Európa Tanács főtitkára.

Március 20. Egészségügyi béremelést jelentett be a kormány: az orvosok alapbére havi 65 623 forinttal lett több, ha addig ügyeleti díjak nélkül számítva legfeljebb bruttó havi 350 000 forintot kaptak, de 10 000 forint még a legtöbbet keresőknek is jutott. A szakdolgozók ugyancsak részesültek a többletjuttatásban. A Magyar Orvosi Kamara kifogásolta, hogy a háziorvosok kimaradtak a béremelésből, valamint hogy befagyasztották az ügyeleti díjikat. A Magyar Rezendens

Szövetség azonban másnap bejelentette: jelentősnek tartja a béremelést, ezért a 2500 orvos által letétbe helyezett felmondóleveleket nem használják fel.

Március 27. "A dolgozat szokatlanul nagy terjedelmű szövegazonos fordításon alapul, ami nem derült ki időben, holott annak feltárása a korabeli védési eljárás részét kellett volna, hogy képezze" – közölte a Schmitt Pál köztársasági elnök 1992-ben írt doktori disszertációját ért plágiumgyanú kivizsgálására alakult bizottság, amelynek tagja volt a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karának három oktatója: *Tóth Miklós* orvos, a kar dékánja, 2012 februárjától a Magyar Olimpiai Bizottság alelnöke; *Kovács Etele* testnevelő tanár, tanszékvezető professzor, dékánhelyettes ugyanott; *Gombocz János* pedagógus, intézetigazgató professzor; *Rácz Károly* belgyógyász, klinikaigazgató professzor, a Semmelweis Egyetem Doktori Iskolájának elnöke; valamint a különvéleményben a doktori cím megvonását kezdeményező *Fluck Ákos* ügyvéd. A vizsgálat megállapításai szerint a dolgozat 34-50. oldala teljes egészében azonos Klaus Heinemann "Sport, the Third Millenium: The Economics of Sport: the Institution of Modern Sport as an Area of Economic Competition" (1991., Vancouver) című művének 312-319. oldalával, a dolgozat 180 oldala pedig részlegesen egyezik a bolgár Nikolaj Georgiev "Analyse du Programme Olympique(...)" című művével. "A Testnevelési Egyetem szakmai hibát vétett, amikor ezt a szövegazonosságot nem tárta fel időben, s így a dolgozat szerzője azt hihette, hogy értekezése megfelel az elvárásoknak" – írta a bizottság, és elmarasztalta az egykori bírálókat, akiknek határozottabban fel kellett volna hívniuk a figyelmet arra, hogy nincsenek jegyzetek, továbbá pontatlan az irodalomjegyzék. A testület szerint a doktori eljárás ugyanakkor hiányosságokkal ugyan, de formailag megfelelt az akkor még önálló Testnevelési Egyetem gyakorlatának. A bizottság idézte az 1992-ben érvényes doktori szabályzatot: "Amennyiben az egyetemi doktorátus odaítélését követően kiderül, hogy az értekezést más készítette, vagy az más személy munkájának (eredményének) illetéktelen felhasználásával készült, az Egyetemi Tanács a doktorátust, s az ezt tanúsító oklevelet visszavonja, az egyetemi doktorátusra utaló névmegjelölés használatát megtiltja." Tulassay Tivadar rektor közzétette: a bizottsági jelentést "tájékoztatásul, valamint állásfoglalás végett a nemzetierőforrás-miniszter részére megküldtem". „A Semmelweis Egyetem tényfeltáró bizottságának jelentését megismerve a FIDESZ lezártnak tekinti az ügyet” – írta közleményében Selmeczi Gabriella pártszóvivő. A Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) pedig azt közölte: reményei szerint végre pontot tett a politikai támadások végére a Schmitt Pál államfő kisdoktorija ügyében a független szakmai testület által lefolytatott és a hibákat feltáró eljárás. Az ellenzéki pártok ezzel szemben bizonyítottak látták, hogy az államfő plágiumot követett el, és ezért lemondását követelték. Számos ismert értelmiségi, egyetemi oktató és tudományos kutató pedig gyávának nevezte a bizottságot, amiért nem vonta le a következtetéseket saját megállapításából.

Március 28. A hivatalos úton Dél-Koreában tartózkodó köztársasági elnök nyilatkozott a Kossuth rádióknak. Eszerint "egy pillanatig sem" gondolta, hogy le fog mondani, mivel szerinte nem azért választották a köztársaság elnökének, hogy húsz évvel ezelőtt milyen kisdoktorit írt, hanem „valószínű más egyéb kvalitások miatt”. Hozzátette: „a végkövetkeztetés számomra egyfajta elégtétel: akkor is igazam volt húsz évvel ezelőtt, mert az akkori körülményeknek és előírásoknak megfelelően írtam egy dolgozatot a legjobb tudásom szerint”.

Ugyanaznap Réthelyi Miklós miniszter felbontatlanul visszaküldte az 1157 oldalas jelentést a rektornak, mondván: nem ő az illetékes, a következtetéseket a Semmelweis Egyetemnek kell levonnia. Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke „a magyar tudományra nézve rendkívül hátrányos és Magyarországnak súlyos károkat okozó ügy” mielőbbi lezárását sürgetve úgy fogalmazott: „A történekekért nyilvánvalóan mind a doktori értekezés szerzője, mind a dolgozatot akkor gyorsan és gondatlanul elbírálók felelősek.”

Március 29. Szerkesztőségi vezércikkben szólította fel lemondásra az államfőt a kormányparti Magyar Nemzet. Az írás szerint Schmitt Pál „...számára a jelentés azt a kegyelmi

állapotot teremtette meg, hogy a lelkiismeretére támaszkodva, szabadon mérlegelhesse, milyen lépés szolgálja a legjobban az általa a legmagasabb szinten képviselt közösség érdekét. Meggyőződésünk, hogy maradása az ő érdekével is ellentétes. ... Ez a harc megnyerhetetlen. Az intézmény rombolása, a tisztességes közéletbe vetett hit porladása így megállíthatatlan. ... És gondoljunk csak bele, hogyan beszéljen ezek után tisztességről, becsületről, hitelességről politikus ebben az országban? Hogyan állíthatnánk azt, hogy ez most már nem az a bizonyos következmények nélküli ország?"

A Semmelweis Egyetem Doktori Tanácsa délelőtt 16:2 arányban azt javasolta, hogy Schmitt Pált fosszák meg a doktori címtől. Ezt a határozatot támogatásáról biztosította a konzervatív Professzorok Batthyány Köre. Giró-Szász András kormányzóvivő közölte: a kormánynak nincs köze az ügghöz, Orbán Viktor nem miniszterelnökként, hanem pártelnökként javasolta 2010-ben Schmitt Pált az államfői tisztségre.

A Semmelweis Egyetem Szenátusa is összeült, és este 33:4 arányban úgy döntött: visszavonja a doktori címet Schmitt Páltól. Tulassay Tivadar rektor, aki korábban az Orbán Viktor mellett működött Nemzeti Konzultációs Testület tagja volt, a sajtónak elmondta: az egyetem nem csak a hatályos jogszabályok, hanem "a tudományetikai normák" betartását is megköveteli a tudomány minden művelőjétől, és "a tudományos normák megsértését a törvény adta lehetőségekkel élve szankcionálja". A rektor egyúttal – ezzel az előző két nap bírálataira válaszolva – hangsúlyozta: az egyetem a vizsgálóbizottság jelentésének közzététele után 48 óra alatt döntött az ügyben.

Kecskeméten felavatták a 800 millió eurós költséggel épült Mercedes-autógyárat.

Az Alkotmánybírósághoz fordult az alapvető jogok biztosa az új felsőoktatási törvényben szereplő, az államilag támogatás fejében a hallgatóktól bizonyos ideig hazai munkavégzést követelő hallgatói szerződések miatt. Szabó Máté szerint „...a hallgató és az állam nincs azonos helyzetben, továbbá a szerződéskötés gyakran hangoztatott önkéntessége is csak abban a – társadalmi viszonyok ismeretében vélhetően igen szűk – körben valóságos, ahol a kedvezőbb anyagi helyzetük miatt a fiatal családja az állami támogatás nélkül is képes volna a felsőfokú tanulmányok finanszírozására.”, ezért az új szabályok a végzett hallgatók önrendelkezési jogának, valamint a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogának korlátozását jelentik.

Március 30. „A köztársasági elnök személye alkotmányosan sérthetetlen, én az ország érdekében ehhez tartom magam” – válaszolta reggel a Kossuth rádióban Orbán Viktor miniszterelnök arra a kérdésre, hogy Schmitt Pálnak le kell-e mondania. Egy délelőtti rendezvényen pedig arra a kérdésre, hogy szerinte csalt-e Schmitt Pál, így felelt: a kérdésnek a feltevését sem látja indokoltnak. Arra, hogy árt-e az elnöki hivatal méltóságának, hogy az államfő kisdoktori címét visszavonták, azt válaszolta: a legfontosabb, hogy a nemzet egységét kifejező hivatalt betöltő személy sérthetetlen legyen, "döntéseit lehet bírálni, a személye szerintem e fölött áll".

Este a közszolgálati televízióban Schmitt Pál bejelentette: nem mond le. Szerinte a köztársasági elnöki tisztségnak nincs köze a húsz évvel korábbi dolgozathoz, amelyet egyébként legjobb tudása szerint, az akkori szabályoknak megfelelően írt meg, és akkor senki nem mondta neki, hogy valami nincs rendben. Tiszta a lelkiismerete, becsületesen járt el, nem akarta elvenni senki szellemi tulajdonát, és az irodalomjegyzékben benne voltak azok a művek, amelyekből idézőjel nélkül idézett – hangsúlyozta az államfő. Kifogásolta, hogy a doktori címet megkérdése nélkül, a távollétében vették el, mialatt ő egy fontos nemzetközi találkozón képviselte az országot, de nem vitatkozik a döntéssel, ellenben 70 évesen meg fog írni egy új, a mai szabályoknak

megfelelő dolgot immár a PhD cím megszerzéséért. Április 2-án már azt mondta: fellebbez az egyetemi döntés ellen.

Március 31. Mesterházy Attila maradt a Magyar Szocialista Párt elnöke: a vezetőségválasztó kongresszuson 373 szavazatból 258-cal győzte le ellenjelöltjét, Szanyi Tibort. Az elnökhelyettes Simon Gábor lett, a választmány elnöki tisztségét pedig egyedüli indulóként Botka László szegedi polgármester vette át. Kovács László volt pártelnök (1998-2004) nem kapott elég támogatást a tagságtól, hogy vezető tisztségeért indulhasson, és más ismert régi vezetők is kimaradtak a párt testületeiből.

Április 1. *"Nincs szándékomban lemondani, mert a lelkiismeretem tiszta"* – mondta Schmitt Pál köztársasági elnök a Kossuth Rádió Vasárnapi Újság című műsorában, és hozzátette: kisdoktori címét a jelenlegi szabályok szerint csak bíróság vonhatta volna vissza. Az államfő méltatlannak nevezte az őt ért támadásokat, amelyek szerint nemcsak a személye, hanem a köztársasági elnöki intézmény tekintélyét is aláássák: *"Hiszen akárhogy is, az ország megválasztott első embere vagyok, aki az ország egységéért, a demokrácia működéséért, az alkotmányosság őrzéséért felel"*.

Lemondott viszont Tulassay Tivadar, a Semmelweis Egyetem rektora, mert úgy vélte, nem élvezi a szaktárca bizalmát. Megbízatása egyébként június 30-án járt volna le. Réthelyi Miklós miniszter (1991-1995-ben maga is a Semmelweis – akkori nevén Orvostudományi – Egyetem rektora) április 3-án nem fogadta el a lemondást és kérte, hogy Tulassay professzor május 31-ig maradjon, 117 professzor és a hallgatói önkormányzat pedig nyilatkozatban állt ki a Szenátus Schmitt Pál doktori címét megvonó döntése és a rektor mellett.

Április 2. Schmitt Pál köztársasági elnök az országgyűlésben lemondott tisztségéről. Becsületében és emberségében meggyalázták, valótlanul állítottak róla – így minősítette az 1992-es doktori dolgozata miatti támadásokat, megismételve, hogy munkája a korabeli szabályoknak megfelelt, nem tulajdonította el senki szellemi tulajdonát. Bírói úton fogja bebizonyítani igazát. Eddig maradéktalanul eleget tett államfői feladatának, de mivel a nemzet egységét a nemzetet megosztó konfliktus miatt nem tudja kifejezni, lemond – jelentette be a köztársasági elnök a képviselők többségét is meglepve, az előző napokban hangoztatott álláspontját megváltoztatva. A lemondást az országgyűlés 338 szavazattal elfogadta, csak öten szavaztak ellene: Szabó Tamás (FIDESZ), Wittner Mária (FIDESZ), Hoffman Pál (KDNP), Karvalics Ottó (KDNP), Varga László (KDNP). A tartózkodók hatan voltak, mindannyian a FIDESZ-ből: B. Nagy László, Csóti György, Csöbör Katalin, Kőszegi Zoltán, Meggyes Tamás, Sebestyén László. Az alaptörvénynek megfelelően ideiglenesen Kövér László házelnök vette az államfői tisztséget, az ő helyébe pedig átmenetileg Lezsák Sándor (FIDESZ) országgyűlési alelnök lépett.

A képviselők módosították az információszabadságról szóló törvényt: az uniós bírások hatására erősítették az adatvédelmi hatóság vezetőjének pozícióját. A kormánytól független adatvédelmi biztos intézményét azonban nem állították vissza.

Az Alkotmánybíróság visszautasította Fülöp Sándornak, a jövő nemzedékek volt országgyűlési biztosának – 2012. január 1. óta az alapvető jogok biztosa helyettesének – beadványát, aki mind a korábbi alkotmánnyal, mind az új alaptörvénnyel ellentétesnek ítélte addigi tisztségének felszámolását és az ő hat évre kapott megbízatásának lejárt előtti megszüntetését. Az AB érdemben nem vizsgálódott, a visszautasító döntés indoka ugyanis az volt, hogy a 2011 végén benyújtott kérés az új AB-törvény alapján 2012. január 1-én érvényét veszítette, a panasztevő jogutódja, az alapvető jogok biztosa pedig – akinek ehhez joga lett volna – nem tartotta azt fenn.

Április 3. Az országgyűlésben napirend után Baráth Zsolt Jobbik-képviselő Solymosi Eszter eltűnésének 130. évfordulójáról megemlékezve egyebek közt ezt mondta a hírhedt vérvádperben vádolt zsidókra utalva: *„A bíró biztos volt abban, hogy a vádlottak ölték meg Solymosi Esztert, de külső nyomásra kénytelen volt kihirdetni a felmentő ítéletet. Minek lehetett ekkora hatása a*

független magyar bíróra? Amennyiben nem így cselekszik, ... a kölcsönkamat visszafizetési feltételeinek hosszabb lejáratúvá változtatását, csökkentését nem hajtották volna végre a világ és hazánk gazdaságát már akkor is kézben tartó körök.” Fónagy János államtitkár (FIDESZ) így válaszolt neki:

„...ezzel az elmúlt tíz perccel a Jobbik odasorolta magát, ahova sokan gondolják. A tiszzaeszlári vérvádnak a felemlítése évszázados sebeket tép fel. Önnek személy szerint, aki ezt elmondta, és önöknek, akik ezt megtapsolták, számolni kell a magyar társadalom és a világ ítéletével. És kérem, ne csodálkozzanak, ha az ország és a világ úgy ítél magukról, ahogy a tiszzaeszlári vérvádról több mint száz évvel ezelőtt a magyar társadalom józanabbik fele és a magyar bíróság akkor döntött!”

Másnap az MSZP, az LMP és a DK, számos társadalmi szervezet, közéleti személy és zsidó szervezet tiltakozott a nyílt antiszemita uszítás ellen. Többen követelték, hogy a képviselő mondjon le mandátumáról, pártja azonban nem határolódott el tőle. Később, április 19-én Erdő Péter bíboros-prímás, esztergom-budapesti érsek, valamint Bölcskei Gusztáv, a református és Gáncs Péter, az evangélikus egyház elnök-püspöke közös nyilatkozatban tiltakozott a gyűlöletkeltés ellen, és gyalázatosnak nevezte a vérvádat.

Április 10. Mesterházy Attila MSZP elnök-frakcióvezető és két társa még februárban határozati javaslatot nyújtott be, amely egyebek közt ezt tartalmazta: „Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az általa az Országgyűléshez benyújtandó, az Országgyűlésről szóló törvényjavaslatban szabályozza az Országgyűlés kötelezően létrehozandó állandó bizottságaként

a) ...egy olyan etikai bizottság létrehozását és működését, amely ügydöntő jogkörrel rendelkezik az országgyűlési képviselő által tanúsított rasszista, antiszemita, idegenellenes és iszlamofób magatartás tényének megállapítására, valamint

b) az a) pontban foglaltak szerint megállapított etikai vétség elkövetése esetére a cselekménnyel arányos szankciórendszert vezet be.” Az alkotmányügyi bizottság ennek tárgysorozatba vételét áprilisban elutasította, ám az április 3-i antiszemita Jobbikos felszólalás után – és Orbán Viktor miniszterelnök beszédét követően, amely szerint „A kormány garantálja minden kisebbség jogait, és meg fogja védeni őket. Ide értem a magyarországi zsidó kisebbséget is.” – az országgyűlés ezt felülbírálvá, egy-két kivételtől eltekintve csak Jobbikos ellenszavazatokkal ezúttal tárgysorozatába vette, vagyis a megtárgyalandó előterjesztések közé sorolta a javaslatot. Tényleges napirendre tűzésére azaz tárgyalásának megkezdésére azonban csak az országgyűlési törvény elfogadása és kihirdetése után, május 8-án került sor. Ennek során FIDESZ-javaslatra teljesen átírták a szöveget, amelyet emiatt az eredeti javaslat benyújtói és szocialista frakció társai a június 4-i zárószavazáson nem szavaztak meg. Április 12-én az országgyűlés házbizottságának ülésén Farkas Gergely, a Jobbik frakcióigazgatója közölte: a frakcióelnökség Baráth Zsolt április 3-i felszólalása után értékelte a helyzetet és levonta a konzekvenciákat, a párt a jövőben „jobban odafigyel arra, hogy mi hangzik el és mikor hangzik el”.

Az országgyűlésről szóló törvényjavaslat módosító indítványainak szavazásakor először fordult elő, hogy egy kétharmados többséget igénylő javaslat a kormánypártiak egy részének ellenzése ellenére, ellenzéki szavazatokkal ment át. A kereszténydemokrata frakció többsége ugyanis elutasította Kovács Zoltán FIDESZ-képviselő javaslatát, amely szerint a következő választás után: „A képviselő más kereső foglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért – a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenységet kivéve – díjazást nem fogadhat el.” – vagyis az országgyűlés csaknem minden tagjának fel kell majd adnia eredeti hivatását. Ám a Jobbik támogatásával a 32 KDNP-képviselő nélkül is megvolt a minősített többség.

Április 13. Példátlan zsarolásnak nevezte a miniszterelnök a Magyar Rádióban, ha az Európai Unió és az IMF – az egyébként hónapok óta ismert, a jogállamiságot érintő kifogások alapján – gazdaságon kívüli feltételekhez, például az igazságszolgáltatás új szabályainak megváltoztatásához köti a hitelmegállapodást. Az EU és az IMF ugyanakkor több nyilatkozatban

értésre adta, hogy a demokratikus alapértékek tiszteletben tartása összefügg a pénzügyi megállapodással. Martonyi János külügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a kormány nem ismeri pontosan a feltételeket, de az Európa Tanács Velencei Bizottsága – amelytől mind az EU, mind a magyar kormány szakértői véleményt kért – több témában részletesen állást foglalt.

Április 16. Az országgyűlés történetében először törvényt hozott saját működéséről, és ehhez kapcsolódva nagy terjedelemben módosította az országgyűlési határozat formájú, tehát jogszabálynak nem minősülő házszabályt. Egy független képviselőtől eltekintve kizárólag kormánypárti szavazatokkal fogadták el a jogszabályt, amelyet mindegyik ellenzéki párt elutasított. De április 10-étől eltérően így is megvolt a kétharmados többség: mivel a képviselői javadalmazás és összeférhetetlenség egy héttel korábban részben már elfogadott új szabályainak bevezetését a 2014-es választások utánra halasztották, a KDNP is hajlandó volt megszavazni a törvényt, bár azt nem sikerült elérnie a kisebbik kormánypártnak, hogy a jövőben ne tiltsanak meg csaknem minden parlamenten kívüli munkavégzést a képviselőknek. Szigorúbb lett néhány más szabály is: addig csak a szándékos büntettért szabadságvesztésre ítélt képviselő vesztette el a mandátumát, míg a törvény ezt a nem szándékos büntettért más büntetésre ítélt képviselőre is kiterjesztette.

Az országgyűlési törvény első ízben szabályozta a vizsgálóbizottságok jogait és az állampolgárok ezzel kapcsolatos kötelezettségeit, bár ezek megszegéséért büntetést nem állapított meg. Megerősítették a házelnök fegyelmi (szómegvonás, kitiltás) és rendészeti jogait, és létrehozták a részben rendőri hatáskört gyakorló országgyűlési őrséget, ám az eredeti javaslattal szemben az őrség csak azt a képviselőt távolíthatja el az ülésteremből elnöki utasításra, akár testi kényszer alkalmazásával, akit erőszakos cselekedet vagy azzal történt fenyegetés miatt tiltottak ki az ülésről. (Ilyenre 1990 óta még nem volt példa.) Megváltoztatták a frakcióalakítás szabályait: csak a választásokon indult pártoknak lehet képviselőcsoportjuk, és legalább 12 fővel. Mivel ez a házszabályi pont a törvénnyel együtt a kihirdetés utáni napon, április 20-án máris hatályba lépett, a Gyurcsány Ferenc vezette Demokratikus Koalíció frakcióalakítása lehetetlenné vált, noha az addigi szabályok szerint ezt április 24-én – a tíz képviselő MSZP-frakciótagságának megszűnése után hat hónappal – megtehetette volna. A DK április 17-én népszavazást kezdeményezett az országgyűlési törvényről. E napon még hatályos volt a házszabály e pontja: „Az Országgyűlés által elfogadott, de a köztársasági elnök által még alá nem írt törvény népszavazással történő megerősítését legkésőbb a zárószavazás befejezésekor, írásban lehet kérni. Az Országgyűlés a zárószavazást követő ülésen ... határoz a népszavazásra bocsátásról.” A DK szerint tehát a 23-i plenáris ülésig nem lehetett volna kihirdetni a törvényt, és vele a házszabálymódosítást, vagyis frakciójuk megalakulhatott volna. Kövér László ideiglenes államfő és az országgyűlésben őt helyettesítő Lezsák Sándor azonban ezt nem így értelmezte, az országgyűlési törvény és az idézett részt törölő házszabálymódosítás április 19-én megjelent a Magyar Közlönyben, és 20-án hatályba lépett.

Az ülés után tartott FIDESZ-KDNP-frakcióértekezleten Orbán Viktor pártelnök bejelentette: Áder Jánost jelöli köztársasági elnöknek a lemondott Schmitt Pál helyére. Az 53 éves jogász az egyik legrégebb FIDESZ-politikus, 1993-1997-ben, 1999-2000-ben és 2002-2003-ban a párt ügyvezető alelnöke volt. 1990 és 2009 között a magyar országgyűlés, azóta az Európai Parlament képviselőjeként dolgozott. 1998-2002-ben az országgyűlés elnöke, 2002-2006-ban az ellenzékbe került FIDESZ frakcióvezetője volt.

Április 17. A Közgép Építő- és Fémszerkezetgyártó Zrt. „*tényleges tulajdonosának minősülő természetes személy dr. Simicska Lajos*” – derült ki egy nyilatkozatból, amelyet Németh Miklós vezérigazgató írt alá. A sajtóban már hosszú ideje találgatták, hogy a kormányváltás óta igen sok állami megrendelést elnyert, 2011-ben 56,6 milliárd forint árbevételből 2,9 milliárd adózás utáni nyereséget szerzett cég mögött a FIDESZ egykori pénztárnoka, az APEH 1998-1999-ben hivatalban volt elnöke, a politikai jobboldalon igen befolyásosnak tartott üzletember állhat. Erre azonban nem volt bizonyíték, a társaság nem adott tájékoztatást fő tulajdonosáról. Az új

jogszabályok azonban, amelyek szerint közbeszerzési pályázaton csak ismert tulajdonosi háttérű cég indulhat, elkerülhetetlenné tették az idézett nyilatkozat kiadását.

Orbán Viktor miniszterelnök fogadta Alekszej Millert, az orosz Gazprom elnökét, és a Déli Áramlat gázvezetékéről tárgyalt vele, amelyet a FIDESZ ellenzékben – az EU által támogatott Nabucco vezetékkel szembeállítva – élesen elutasított. Most az orosz óriáscég közleménye szerint egyetértettek abban, hogy *„rendkívül időszzerű és fontos a Déli Áramlat elkészítése, ami megfelel mindkét ország és az egész európai régió stratégiai érdekeinek”*.

Április 18. Az Alkotmánybíróság egyhangúlag elutasította a kormány kérését, hogy értelmezze az alaptörvényt a médiaszabályozással kapcsolatban. Miután az AB a 2010-ben hozott vonatkozó törvény több pontját megsemmisítette, a kormány lényegében tanácsot kért tőle, hogy a jogszabály szükséges módosítása során milyen hatásköröket kaphat a médiahatóság és a média- és hírközlési biztos. A bírák kimondták: értelmezésre csak *konkrét alkotmányjogi kérdés* esetén van mód. Általános, „parttalan” kérdésekre a testület nem válaszol, de olyan konkrét kérdésre sem, amely valamely tervezett jogszabályi megoldás alkotmányosságát kívánja előre megtudni, hiszen azt csak elfogadása után vizsgálhatja az AB, ha megfelelő kérelmet kap.

Április 23. A kormány bemutatta a Széll Kálmán terv 2.0-nak nevezett programot és az abba beépített konvergenciaprogramot. A költségvetési hiány csökkentését az elképzelés a korábbinál nagyobb arányban kívánta bevétel-növeléssel elérni, aminek része volt új adók, így a pénzügyi tranzakciós és a telefonadó kivetése a lakossági és vállalati banki, illetve postai tranzakciókra, így a készpénzfelvételre és -befizetésre, az átutalásokra, a csoportos beszédésekre, a bankkártyás vásárlásokra és a postai pénzforgalmi tranzakciókra (egyebek között a sárga csekkekre), valamint minden megkezdett percnyi telefonhívásra és elküldött sms-re.

„Erős Európára van szükségünk a sikerhez. ... Szükségünk van a megállapodásra, és el kell fogadnunk bizonyos előfeltételeket. ... Nem szeretjük a kettős mércét, de ennek ellenére meg kell egyeznünk.” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök Brüsszelben az Európai Politikaközpont nevű kutatóintézetben az IMF-fel és az EU-val folytatott hiteltárgyalásokról, illetve a kötelelességzési eljárásokról.

Az országgyűlés elfogadta az önkormányzati kórházak állami átvételéről szóló törvényt.

Április 24. Orbán Viktor miniszterelnök a José Manuel Barroso EB-elnökkel folytatott informális brüsszeli megbeszélése után azt mondta: úgy érzi, hogy *„az akadályok lényegében elhárultak”* a hiteltárgyalások megkezdése előtt.

Április 25. Az Európai Bizottság úgy döntött, hogy megindulhatnak a tárgyalások Magyarország hitelkeret-kérelméről, amelyet 2011 november közepén jelentett be a magyar kormány. A testület úgy értékelte, hogy Orbán Viktortól a jegybank függetlenségét illetően egyértelmű garanciákat kaptak: *„összhangba fog kerülni a magyar jogszabály az uniós joggal”*, ezért lezárták a kötelelességzési eljárást. Ugyanakkor az ülésről kiadott közlemény megjegyezte, hogy az Európai Központi Bankkal Magyarországnak még tárgyalnia kell bizonyos nyitott kérdésekről. Azt is bejelentették, hogy perre megy viszont az EU az adatvédelmi hatóság függetlensége és a bírák nyugdíjazásának ügyében. Mindkettőben fenntartották azt a véleményt, hogy a magyar szabályozás sérti az uniós jogot.

Első fokon, nem jogerősen felmentették a vádlottakat az úgynevezett UD-ügyben. Az ügyészség egyebek közt személyes adattal való visszaéléssel vádolta Szilvássy Györgyöt, a

Gyurcsány-kormány nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító korábbi miniszterét, Tóth Károly volt szocialista képviselőt, az országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának volt alelnökét, Dávid Ibolyát, az MDF volt elnökét és Herényi Károlyt, az MDF volt frakcióvezetőjét, mert az MDF-politikusok lehallgatott telefonbeszélgetéseket hoztak nyilvánosságra 2008 szeptemberében, a két MSZP-politikus pedig a nemzetbiztonsági bizottság tagjainak zárt ülésen kiosztotta Kövér László és Demeter Ervin (FIDESZ) akkori ellenzéki országgyűlési képviselők, egykori titkosszolgálati miniszterek és az UD Zrt. nevű biztonsági cég egyik akkori vezetője, Horváth József közötti lehallgatott telefonbeszélgetés anyagát. A vádlottak a per során kijelentették: az ügyészség szerintük politikai szándékot követett, az ő politikusi pályájuknak akart véget vetni. A vádhatóság felfüggesztett szabadságvesztés és pénzbüntetés kiszabását kérte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója ezzel szemben az ítélet kihirdetésekor a vádiratot hiányosnak, pontatlannak és egyoldalúnak minősítve élesen bírálta az ügyészséget, és kiemelte, hogy a vádlottak törvényesen, az alkotmány szellemében jártak el. Szóvá tette, hogy a megvádolt politikusok egyes riválisai, illetve egyes sértettek, feljelentők, terhelő tanúk szavahihetetlennek bizonyultak a büntetőperben. Az ügyészség fellebbezett. Ugyanakkor azt is bejelentették: az ügy miatt tönkrement UD Zrt., amely 1,8 milliárd forint kártérítést követelt, megegyezett az állammal, így az a polgári per megszűnt. Az összeget nem közölték, de későbbi sajtóhírek szerint havi 200-250 millió forintot fizet az állam 2014 elejéig.

"Az IMF a mi barátunk" – közölte a Kossuth rádióban Orbán Viktor a riporter azon felvetésére, hogy az IMF azért ad pénzt, hogy beleszólhasson a tagállamok belügyeibe. "Ez egy rosszindulatú értelmezés" – mondta ezzel kapcsolatban a kormányfő, aki szerint a Nemzetközi Valutaalap egy bank, amely pénzt ad kölcsön a tagállamoknak, és ésszerű magatartás, hogy látni akarja, miből tudják ezek az országok visszafizetni a kölcsönadott pénzt.

Belviszály a Jobbiknál: a frakció kizárta tagjai közül Endrész Zsolt képviselőt, aki pár nappal korábban mondott le a párt Borsod-Abaúj-Zemplén megyei elnöki tisztségéről a teljes elnökséggel együtt.

Április 26. Magyarország a legjobb úton halad afelé, hogy „Kína az egyik legjelentősebb szereplője legyen a magyar gazdasági életnek” – jelentette ki Orbán Viktor Varsóban, ahol 15 további kormányfővel együtt találkozott az európai körúton járó Ven Csia-pao kínai miniszterelnökkel. A magyar miniszterelnök ugyanott először találkozott Robert Fico szlovák kormányfővel a Smer elnökének választási győzelme óta. A kettős állampolgárság nem került szóba a külön megbeszélésen, mert Orbán Viktor, mint mondta, a „sikerre ítélt vagy jó szándékon múló” ügyeket helyezte előtérbe. Egyúttal méltatta az „európai értékrendet képviselő” szlovák kormánypártot, amely a korábbi ciklussal ellentétben nem szorul rá szélsőséges pártok támogatására. Robert Fico is „normális és konstruktív párbeszéd”-ként jellemezte a találkozót.

A MOL kiszáll a Nabucco-projektből, mert az nem halad, a gázvezeték ügyét „rosszul menedzselik” – jelentette be Hernádi Zsolt elnök-vezérigazgató az olajtársaság közgyűlésén. Ezzel megerősítette a miniszterelnök hasonló, két nappal korábbi közlését.

A FIDESZ nem ért egyet azzal, hogy az újabb Széll Kálmán terv eltörölné a magasabb végkielégítések 2010-ben bevezetett (bár az Alkotmánybíróság által kétszer is visszadobott) 98%-os különadóját. Selmeczi Gabriella pártszóvivő azután közölte ezt, hogy a sajtó úgy kommentálta az elképzelést: az Orbán-kormány távozó tisztségviselőitől már nem akarják elvonni azt a törvény

szerint egyébként járó juttatást, amit a korábbi politikusoktól és tisztviselőktől lényegében elvettek. A Nemzetgazdasági Minisztérium rögtön válaszolt: figyelembe veszi a kormánypárt véleményét.

Április 27. Jogerős ítélet született Marian Cozma román kézilabdázó 2009. február 8-i meggyilkolásának ügyében: a Győri Ítéltábla az első fokon 2011. június 23-án kiszabott életfogytiglanról 18-18 évre csökkentette Raffael Sándor és Németh Győző ítéletét. Sztojka Iván 20 helyett 8 évet kapott. A bíróság szerint az indulatból elkövetett szúrásokról nem lehet kijelenteni, hogy „akarategységben” történtek. Ezért nem állapítható meg a több emberen elkövetett emberölés kísérlete, bár két másik sportoló is súlyosan megsérült. Így Raffael és Némethet csak egy rendbeli emberölés és kétrendbeli testi sértés, Sztojkat három rendbeli testi sértés miatt találták őket bűnösnek. Az első rendű vádlott, Rafael Sándor egyébként az utolsó szó jogán a gyilkosságért a teljes felelősséget magára vállalta, bár azt is hangoztatta, hogy nem akarta megölni a kézilabdást. A másodrendű vádlott, Németh Győző is azt mondta: bármit megtenne, hogy visszacsinálja a történeteket, viszont cáfolta, hogy embert akart volna ölni. A harmadrendű vádlott, Sztojka Iván mindent tagadott, szerinte a büntetőeljárás a magyarországi romák lejáratását célozta.

Aláírták a főváros és a Nemzetgazdasági Minisztérium megállapodását a BKV hosszú távú finanszírozásáról, miután azt mind a kormány, mind a budapesti közgyűlés jóváhagyta.

Fejér megyében a meghirdetett földbérletek 77%-át négy, a kormányhoz vagy személy szerint a miniszterelnökhöz kötődő csoport és személy nyerte el (érdekkörönként átlagosan 560 hektárra), míg az elvben kedvezményezett kisebb termelőknek, családi gazdaságoknak csak 23% jutott – ezt Ángyán József, a kormánytisztviségéről januárban lemondott, de képviselőként továbbra is a FIDESZ-frakcióban ülő volt vidékfejlesztési államtitkár tette közzé a kielegyenafold.hu nevű szakmai portálon. Szerinte mindez „elfogadhatatlan és védhetetlen”.

Kiderült, hogy Gyurcsány Ferenc 1984-ben írt főiskolai szakdolgozata, amelyet ő nem talál, a főiskoláról (amely már a Pécsi Tudományegyetem része) pedig eltűnt, azonos címet visel, mint akkori felesége testvérének, Rozs Szabolcsnak négy évvel korábbi diplomamunkája. Valószínű, hogy olvasta azt a dolgot és merített is belőle, de bízik benne, hogy tisztességesen megjelölte a forrásokat – nyilatkozta a volt miniszterelnök. Bár egyelőre a két írás egyike sem volt ismert, több kormánypárti lap azt a következtetést vonta le, hogy Gyurcsány Ferenc plagizált, és távoznia kell a közéletből. Selmeczi Gabriella FIDESZ-szóvivő kijelentette: „*a csalás és a lopás gyanújának árnyékában él. Reméljük, korábban fennhangoztatott erkölcsi mércéjét, amennyiben tényleg van neki ilyen, önmagára nézve is kötelezőnek tartja.*”

Április 28. Párttá alakult a 4K! – Negyedik Köztársaság mozgalom. A kongresszus Istvánffy Andrászt választotta elnökké. A 4K! a 2011. október 23-ai „Nem tetszik a rendszer” tüntetés után kezdett mozgalomból párttá szerveződni. Az újonnan megválasztott elnök közölte: céljuk egy „*köztársasági forradalom annak érdekében, hogy a nép visszafoglalja a hazáját a kiváltságosoktól*”. Szerinte olyan rendszert kell kialakítani, amely levonja a szocializmus és a vadkapitalizmus tanulságait is.

Április 29. A Hír-TV megtalálta Gyurcsány Ferenc volt sógora szakdolgozatának otthoni munkapéldányát, és azt összevetette a DK elnökének eltűnt diplomamunkájáról írott korabeli tanári bírálatokkal: ebből az derült ki, hogy bizonyos hibák azonos oldalakon fordultak elő, ami a plágiumgyanút erősítheti. „*Mocskos játék zajlik. ...Lopás miatt feljelentést teszek ismeretlen tettes*

ellen, mert eltűnt a szakdolgozatom az egyetemről. ...az első perctől el akarnak távolítani a politikából, pontosabban politikailag meg akarnak ölni. Eddig nem sikerült, most sem fog sikerülni. ...igazam van, és meg fogok érte harcolni.” – írta a Facebook-on Gyurcsány Ferenc. Pártja május 1-i rendezvényén ehhez hozzátette: vádlóit „kipereli a vagyonukból”.

Május 2. Az országgyűlés május 10-i hatállyal köztársasági elnökké választotta Áder Jánost, a FIDESZ volt országgyűlési, majd európai parlamenti képviselőjét, a Ház 1998 és 2002 közti elnökét. 302 érvényes szavazatból 262-t kapott – a minimálisan szükséges kétharmadnál négyel többet –, ez azonos az ajánlást aláírók számával, a FIDESZ és a KDNP frakció teljes létszámával. (Kivéve Kövér László házelnököt, aki az államfő átmeneti helyettesítőjeként képviselői jogait nem gyakorolhatta.) Az MSZP, az LMP és a DK nem vett részt a szavazásban (az MSZP és a DK képviselői az ülésen sem jelentek meg), a Jobbik előzetesen azt közölte, hogy nemmel szavaz.

Áder János első államfői beszédében egyebek közt ezt mondta: „Egyetlen dologra kell és érdemes vigyáznunk. Arra, hogy egyetlen pillanatra se feledkezzünk meg róla, mi is a demokrácia. ... A sokféleséget mindig csak egyetlen apró különbség választja el a széthúzástól. Ez az apró különbség pedig a tisztelet, vagy annak hiánya. ... Meggyőződésem, hogy mi magyarok azzal bizonyíthatjuk életrevalóságunkat, ha mindig a tisztelet hangjával tudjuk megbeszélni közös dolgainkat.” Az új ciklus egyik legvitatottabb kérdéséről ezt mondta: „Meggyőződésem, hogy az új alaptörvényünk minden tekintetben megfelelő irányt és kereteket jelöl ki számunkra ahhoz, hogy politikai nemzetként mindig helyes megoldásokat találjunk a 21. század alapkérdéseire és kihívásaira.” Az elnöki megbízatás öt évre szól, tehát míg Schmitt Pál 2015-ben távozott volna tisztségéből, Áder János a következő, 2014-2018-as parlamenti ciklus nagy részében is hivatalban lesz.

Május 3. Lemondott Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter, utóda Balog Zoltán FIDESZ-képviselő, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára lesz – jelentette be Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő Asztanában, Kazahsztán fővárosában, ahol a kormányfő két napos látogatáson tartózkodott. A 71 éves korában orvosegyetemi professzorból lett, képviselői mandátummal nem rendelkező pártunkívüli miniszter lemondó levelében azt írta, hogy a rábízott feladatot munkatársaival megvalósította, de „a jövőben a minisztérium vezetése a napi politikai életben tevőlegesen részt vevő személyt kíván”. A személycsere május 14-én történt meg, egyúttal a Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) neve – egy május 8-án elfogadott törvény alapján – Emberi Erőforrások Minisztériumára (EMMI) változott. Emellett odacsatolták a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból a nemzetiségekkel és a civil kapcsolatokkal foglalkozó államtitkárságot, valamint az addig a KIM-ben Balog Zoltán által vezetett, a társadalmi felzárkózásért felelős részleget, amelyet az új miniszter megtartott személyes irányítása alatt.

Május 7.-8. A parlamenti többség első ízben alkalmazta a 2012. január 1-től hatályos házaszálymódosítással bevezetett kivételes sürgős eljárást, amelynek elrendeléséhez – a négyötödös támogatást igénylő „házaszálytól eltérés”-sel szemben – kétharmados többségre van szükség, és amelynek révén két egymást követő ülésnapon egy javaslat teljes vitája és szavazása lebonyolítható. Az így elfogadott törvény a 100%-os állami tulajdonban lévő Export-Import Bank és az Exporthitel Biztosító tulajdonosi jogait adta át közvetlenül a nemzetgazdasági miniszternek,

megváltoztatva a 2011 végén hozott vagyontörvényt. Az indoklás szerint ez azért volt szükséges, mert *„indokolatlan és célszerűtlen az egységes állami tulajdon, valamint a tulajdonosi joggyakorlás megosztása több állami, illetve kormányzati szereplő között”*.

Május 8. Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa a médiaszabályozás olyan pontjainak megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyeket a néhány részt alkotmánysértőnek nyilvánító 2011 végi AB-határozat nem érintett. Az ombudsman beadványában értelmezhetetlennek és alkalmazhatatlannak nevezte a Médiatanács elnökének és tagjainak kinevezésére és megbízásuk megszűnésére vonatkozó paragrafusokat.

Május 9. Első ízben tiltottak ki képviselőt egy törvény vitájáról, amire az új országgyűlési törvény ad lehetőséget. Lezsák Sándor (FIDESZ), a házelnököt átmenetileg helyettesítő alelnök intézkedett így Novák Előd Jobbik-képviselővel szemben, aki a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitájában szerinte a tárgytól eltérően beszélt a Kubatov Gábor nevével fémjelzett 2010-es listázásról. *„A nemzeti konzultációnak álcázott propaganda és törvénytelen adatgyűjtés igenis kapcsolódik Kubatov Gábor balatonszárszói beszédéhez, melynek kiszivárgása óta egyértelművé vált: a FIDESZ pártigazgatója a párt elnökségének jóváhagyásával működteti törvénytelen adatbázisát, melyben nyilvántartják, ki melyik pártnak a szimpatizánsa”* – közölte a Jobbik.

Az Alkotmánybíróság úgy döntött: ahol nincs lényeges változás az új alaptörvényben a korábbi alkotmányhoz képest, ott továbbra is érvényesek az rendszerváltozás óta született határozatok, azokat a jelenlegi testületnek is figyelembe kell vennie és alkalmaznia kell, amennyiben pedig mégsem így jár el, akkor indokolnia kell, miért változtatta meg az álláspontját. Így azok a határozatok is érvényesek és meghatározóak maradnak, melyeket az AB még első elnöke, Sólyom László idejében alkotott. Pokol Béla jogtudós, a 2010-ben megválasztott alkotmánybírók egyike (1998-2002-ben kisgazdapárti képviselőként az országgyűlés alkotmányügyi bizottságának elnöke) a 2010-2011-es alkotmányozási folyamat során azt fejtette ki, hogy érvényteleníteni kellene az AB elmúlt 21 évben hozott határozatait, mert ezekre mint precedensekre támaszkodva a túl nagy hatalommal bíró testület "le fogja nullázni" az új alaptörvényt. Ám ezúttal az ettől eltérő döntéshez sem párhuzamos, sem különvéleményt nem fűzött.

Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter hivatalosan bejelentette a pénzügyi tranzakciós és a telefonadóra vonatkozó kormányjavaslatot.

Május 10. Hivatalba lépett Áder János köztársasági elnök.

Május 11. Fellegi Tamás tárca nélküli miniszter távozik, helyére az IMF-fel tárgyaló küldöttség élén Varga Mihály kerül; őt a Miniszterelnökséget vezető államtitkári poszton Lázár János követi, akitől a FIDESZ-frakcióvezetést Rogán Antal veszi át – mindezt Orbán Viktor miniszterelnök jelentette be a Kossuth rádióban, ezzel megerősítve a sajtóban hetek óta elterjedt, de a kormányfői szóvivő által akkor pletykának minősített híreket.

Május 14. Az országgyűlés kizárólag kormánypárti szavazatokkal elfogadta a Kocsis Máté FIDESZ-képviselő által vezetett eseti bizottság jelentését a 2011 tavaszi gyöngyöspatai eseményekről. A dokumentum egyformán elmarasztalta a helyi cigányságot megfélemlítő, „cigánybűnözési” hullámra valótlannul hivatkozó szélsőjobboldali erőket, és mindazokat, akik a

hatóságok passzivitását látva segíteni próbáltak a kiszolgáltatott embereknek. Közéjük tartozott az azóta Magyarországról elköltözött Richard Field amerikai üzletember, az LMP 2010-es választási kampányának támogatója, aki a gyöngyöspatai cigányok egy részét néhány napra elvitte a községből. Az elfogadott jelentés összefoglalója így szól: *„Gyöngyöspatán – a polgárőrségről szóló törvényben akkor még meglévő joghézagot kihasználva – a Jobbik és a Jobbikhoz köthető szervezetek tudatosan állítottak el ő közbiztonságilag instabil helyzetet, melyből politikai tőkét kovácsoltak maguk számára. A Richard Field által Gyöngyöspatán végzett 'humanitárius' tevékenység csak megtévesztés volt. Tevékenysége Magyarország és a Kormány hazai és nemzetközi közvélemény előtti lejáratását célozta. Az LMP és a hozzá köthető jogvédő szervezetek a Jobbik által mesterségesen előidézett társadalmi feszültséget politikai hisztériakeltés céljára használták fel. Tevékenységük jelentős kárt okozott, mivel Magyarország nemzetközi tekintélyét akkor próbálták megingatni, amikor hazánk az Európai Unió soros elnöki tisztét töltötte be.”*

Május 15. Az Európa Tanács a kormány törvénymódosító javaslata ellenére fenntartja aggályait a médiaszabályozó testületek függetlenségét illetően – írta Thorbjørn Jagland főtitkár Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszternek. Az ET elemzése szerint a 2010 utáni magyar parlamenti erőviszonyok között a kétharmados többség előírása nem biztosítéka a pluralizmusnak, csak az ellenzék és a kormányoldal nagy részének együttes támogatása jelentene igazi minősített többséget. Eközben e nap hajnalán – a médiatörvény-módosítási javaslat általános vitájának 14-i esti lezárása után – olyan FIDESZ-es módosító indítványok jelentek meg, amelyek a Klubrádió vezetői és számos támogatója szerint kifejezetten ezen adó ellen irányultak, mert lehetővé kívánták tenni, hogy a médiahatóság a már megszületett bírósági ítélet ellenére ne legyen köteles szerződni a céggel az elnyert frekvencia átadásáról. A FIDESZ-frakció a vádakát először visszautasította, üldözési mániának nevezve azt, hogy létezne ilyen összefüggés, majd később a – többek szerint amúgyis házszabály-ellenes, mert az eredeti tervezetben nem érintett pontra vonatkozó – módosító indítványokat benyújtójuk másnap visszavonta. Később finomított formában tértek vissza.

Május 16. Megfelelő-e a bíróságok részéről tapasztalható szigor és következetesség? – kérdezte levélben Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter Darák Pétertől, a Kúria elnökétől *„a szakma és az emberek által is ellentmondásosnak tartott”* néhány ítélet kapcsán. A politikus, aki Veszprém országgyűlési képviselője, a Marian Cozma kézilabdázó gyilkosai elleni ítélet másodfokon történt enyhítését hozta fel példaként, amely a városban felháborodást váltott ki. A Kúria elnöke május 18-án válaszolt: nem tartotta szerencsésnek, hogy egy kormánytag konkrét bírói ítéleteket minősít nyilvánosan. Kónya István, a büntető kollégium elnöke ehhez hozzátette: a bírák nem lehetnek tekintettel a „társadalmi elvárásokra”. Navracsics Tibor válasza: ő miniszteri kötelességét teljesítette a levéllel.

Május 17. A Telenor érvényesíti áraiban az új távközlési adót, amíg kétféle külön teher sújtja az ágazatot – közölte a cég. A vita kiéleződött a kormány és a telefonvállalatok között, mert az országgyűléshez benyújtott törvényjavaslat a korábbi megállapodástól eltérően az utóbbiakat terhelte, nem a fogyasztókat.

Meg kellene szüntetni a pártok költségvetési támogatását – vetette fel a FIDESZ országos választmányi ülésén Orbán Viktor pártelnök-miniszterelnök. Az elképzelés a többi párt és sok

szakértő tiltakozását váltotta ki, akik szerint ez csak a korrupciót erősítené, hiszen a pártok bevételeinek nagy részét az állami támogatás teszi ki.

Bánki Erik kerül Áder János köztársasági elnök helyére az Európai Parlamentben – erről döntött a FIDESZ választmánya. Mivel a politikus a Baranya megyei pártlistáról került a magyar országgyűlésbe, távozása miatt nem kellett időközi választást kiírni. Hazai mandátumát Horváth Zoltán, a megyei közgyűlés elnöke vette át, miután az először javasolt Páva Zsolt pécsi polgármester nem kívánt élni a lehetőséggel, hogy képviselő is legyen.

Május 18. Az országgyűlés szavazott a mediaszabályozás módosítását érintő képviselői indítványokról. Erősítette az újságírók forrásainak védelmét – az informátorok kiadására csak büntetőügyekben és csak szigorúan megszabott feltételek mellett lehet kötelezni a szerzőket –, kivonta a törvény hatálya alól az írott sajtót, és jelentősen csökkentette a médiabiztos hatáskörét. Ezzel rendezték az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek ítélt pontokat. A Médiatanács nem kellő függetlenségére vonatkozó EB- és ET-kifogásokat azonban nem vették figyelembe a képviselők. Mégis bekerült viszont a szövegbe egy olyan pont, amely szerint a Médiatanács nem köteles szerződést kötni saját pályázatának nyerteseivel – ez az, amit többen, így maga a Klubrádió is, a Klubrádió elleni lépésnek tekintettek. Ám a 24-i zárószavazás még hátra volt.

Megszületett a távközlési adóról szóló törvény is a kormány által benyújtott formában, módosító indítványt nem fogadtak el hozzá. Az új adót a szolgáltatónak kellett fizetnie július 1-től, mértéke minden megkezdett perc, illetve minden sms után 2 forint. Magánszemélyek esetében azonban legfeljebb telefonszámonként havi 700, más előfizetőknél havi 2500 forintot kell fizetni, és magánszemélyeknél 10 perc adómentes. Ám ezt már június 4-én módosították.

Május 20. A debreceni református kollégiumban – Bölskei Gusztáv püspök részvételével – visszaállították azt az 1938-ban elhelyezett és 1947-ben eltávolított emléktáblát, amely arról szól, hogy Horthy Miklós kormányzó kisgyerekként az intézmény diákja volt. A FIDESZ helyi vezetői, köztük Kósa Lajos polgármester nem voltak jelen. Több baloldali politikus és holokauszt-túlélő tiltakozott a helyszínen az éledő Horthy-kultusz ellen, ezt a rendezvény nagyszámú részvevője közül néhányan élesen visszautasították.

726 szavazatból 717-tel újraválasztották Vona Gábort a Jobbik elnökévé a párt kongresszusán. A befolyásosnak tartott Szegedi Csanád EP-képviselő, addigi alelnök viszont nem került be az elnökségbe.

Május 21. A levéltári törvény módosításával elvették a baloldali kötődésű Politikatörténeti Intézetől és állami tulajdonba adták az összes volt állampárti iratot. Az intézet és az MSZP azzal érvelve tiltakozott, hogy a dokumentumokat a PTI húsz éve szakszerűen kezelte és minden érdeklődőnek rendelkezésére bocsátotta, tehát az államosítás indokolatlan.

A 2010-ben még önállónak meghagyott Magyar Távirati Iroda munkatársainak többségét áthelyezték a Műsorszolgáltatás-támogatási és Vagyonkezelő Alaphoz, tehát az MTI-ben csak 49 dolgozó maradt, hasonlóan a csupán megrendelőként működő Magyar Rádióhoz, Magyar Televízióhoz és Duna Televízióhoz. A döntés vitát váltott ki, hogy működőképes maradhat-e így a közszolgálati hírügynökség.

A pártokat és a választási kampányokat döntően állami pénzből kell finanszírozni – jelentette ki a miniszterelnök május 17-i javaslatát elutasítva Lázár János kijelölt miniszterelnökségi államtitkár, aki utolsó napjait töltötte a FIDESZ-frakció élén. *„Ha valakivel, akkor a miniszterelnök úrral lehet értelmes vitákat folytatni”* – válaszolta azoknak, akik csodálkoztak a nyilvánossá vált

véleménykülönbségen. A kormány június 15-én benyújtott 2013-as költségvetési javaslata, majd az év végén elfogadott törvény végül tartalmazta a pártok támogatására szánt összeget.

Május 22. Alekszandr Tolkacs budapesti orosz nagykövet diplomatától szokatlan élességgel ítélte ez a Magyarországon szerinte érvényesülő „*történelmi revizionizmust*”, a második világháború aktuálpolitikai átértékelését az ELTE Ruszisztikai Központjának nemzetközi konferenciáján. Kifejtette: az új magyar alaptörvény a történelmi tényekkel ellentétesen rögzíti az 1944 és 1990 közti „kettős megszállást”, tagadva a Vörös Hadsereg felszabadító szerepét, elhallgatva a magyar hadsereg és csendőrség által a Szovjetunió területén elkövetett bűncselekményeket, illetve a magyar szervek szerepét a zsidók és a cigányok irtásában.

Május 24. A médiatörvényjavaslat zárószavazása előtt L.Simon László (FIDESZ) kulturális és sajtóbizottsági elnök javaslatára mégis kikerült a szövegből az a sajtóban Lex Klubrádióan elkeresztelt pont, hogy a Médiatanács nem köteles szerződést kötni a pályázati győztesrel. Neelie Kroes EU-biztos szóvivője másnap jelezte: az új jogszabály nem old meg minden, az ET által felvetett kérdést, köztük a médiahatóság függetlenségét.

A rendőrség bűncselekmény hiányában mind a négy nyomozást megszüntette az úgynevezett filozófus-ügyekben, vagyis kiderült, hogy a Budai Gyula elszámoltatási kormánybiztos által ismert tudósok ellen tett feljelentés nem volt megalapozott, a tudományos kutatási pénzekkel nem történt visszaélés. Az egyik érintett, Heller Ágnes Széchenyi-díjas akadémikus egy sajtónyilatkozatban méltatta a rendőrség tisztességes munkáját, de megjegyezte: nagy károkat okozott az egész magyar tudománynak, hogy neves tudósokat hosszú időn át bűnözőként emlegettek, mintha munka nélkül vettek volna fel pénzt. A rendőrségi határozat ellen a kormánybiztos panaszt nyújtott be, de azt a Fővárosi Főügyészség július 11-én elutasította, ezzel az ügyek végleg lezárultak.

Május 25. „*Törvényi változtatásra nincs mód. ...a megoldást a társadalmi tudat formálásával kell elérni.*” – válaszolta a Népszabadságnak Harrach Péter KDNP-frakcióvezető arra a kérdésre, hogy pártja változtatni akar-e az abortusz szabályozásán. A vitát az élesztette fel, hogy május 21-én egy KDNP-képviselő, Nagy Kálmán orvos beszélt napirend előtt a műtéti beavatkozás helyett alkalmazható úgynevezett abortusztáblétról, és Szócska Miklós egészségügyi államtitkár válaszában ennek használata ellen foglalt állást, nem részletezett kockázatokra hivatkozva, noha az ő minisztériumához tartozó Országos Gyógyszerészeti Intézetben május 17-én (szerinte nemzetközi kötelezettségre tekintettel) megtörtént regisztrálás nyomán a szer a terhességmegszakítás törvényben megengedett eseteiben használható lett, és számos nemzetközi szakértői vélemény szerint kisebb terhet jelent az érintetteknek, mint a műtét. Harrach Péter a tablettáról nem kívánt állást foglalni, mondván, hogy elvből ellenzi az abortusz minden formáját. Viszont kijelentette: az alaptörvényből a szigorítás és a hatályos szabály egyaránt levezethető, ám ő nem így közelíti meg a kérdést. „*A cél az, hogy a magzati élet védelme növelkedjen, de ezt nem a törvény erejével kell elérni.*” E nyilatkozat előtt, május 23-án a magzatsvédő Alfa Szövetség éppen Szócska Miklós államtitkársága előtt tartott néhány tucat részvevővel tüntetést, amelyen Téglásy Imre, a szervezet elnöke méregtablettának nevezte a szert, amely „*fegyver a modern hadviselés történetében a magyarság ellen*”, a bevezetésére tett „*a rejtőzködő fasizmus megjelenése*”. Ezen a megmozduláson megjelent Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke is.

Ezek után szólalt meg június 8-án a FIDESZ női tagozata, amelynek elnöke Pelczné Gáll Ildikó EP-képviselő, a FIDESZ alelnöke. Közleménye szerint „*Helye lehet az abortusztáblétrának a magyar egészségügyi gyakorlatban, ha az orvos úgy ítéli meg, hogy az kevésbé veszélyes az érintett nő egészségére, mint a műtéti úton történő terhességmegszakítás*”. Leszögezte: az élet, a magzat

védelve mindenk felett áll, de nem tör pálcát azon nők felett, akik nem vállalják gyermekük kihordását, mert előállhat olyan helyzet, amikor ez nem lehetséges.

Orbán Viktor miniszterelnök személyesen „kérte el” Lázár János polgármestert a hódmezővásárhelyi közgyűléstől, tekintettel arra, hogy államtitkárként nem tarthatja meg városvezetői tisztségét.

Május 27. Elmaradt a madridi emigrációban 1953-ban meghalt Nyíró József egykori magyar író és szélsőjobboldali politikus, a nyilas időszak országgyűlésében is részt vett képviselő újrateremtése Székelyudvarhelyen, mert a román hatóságok kifogást emeltek a rendezvény ellen. A helyszínen „magánlátogatáson” tartózkodó Kövér László, az országgyűlés elnöke „*abszurd komédiá*”-nak, „*hisztérikus, paranoid és komikus reakciósorozat*”-nak nevezte a román tiltakozást, hozzátéve, hogy „*győzelemre rendelt az a nép, amelynek olyan fia van, akinek a hamvaitól is félnek*”. Ő, mint mondta, el tudja választani Nyíró vitatott politikai szereplését irodalmi műveinek értékétől. A magyar politikus minősítéseit a román parlament mindkét házában elnöke visszautasította, kérve ugyanakkor, hogy Kövér László ne avatkozzon bele a romániai helyhatósági választásba. Ugyanis ennek kampánya folyt éppen, és a magyar házelnök a Szász Jenő vezette romániai Magyar Polgári Párt tiszteletbeli elnökeként e párt jelöltjei mellett is kampányolt. (Ugyanezt tette Marosvásárhelyen a Gyurcsány-kormány idején kinevezett Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövet, a Népszabadság egykori újságírója.) Közben a Kövér Lászlóval együtt utazott Németh Zsolt külügyi államtitkár az MPP riválisa, a Tökés László EP-képviselő által vezetett Erdélyi Magyar Néppárt jelöltjeit támogatta. A magyarországi támogatásban ezúttal nem részesült legnagyobb romániai magyar szervezet, az RMDSZ politikusai viszont nagy hibának nevezték Kövér László odautazását és szerepvállalását, amely szerintük rontja a magyar-román kapcsolatokat.

Május 29. Június 2-i hatállyal Rogán Antalt választotta vezetőjévé a FIDESZ-frakció, miután Lázár János ugyane naptól a Miniszterelnökséget vezető államtitkár lett Varga Mihály utódaként. Rogán közölte: budapesti V. kerületi polgármesteri tisztségét és az országgyűlés gazdasági bizottságának elnökségét megtartja, fővárosi közgyűlési mandátumáról azonban lemond. Megkapta miniszterelnökségi államtitkári kinevezését a kormányfői szóvivőségtől emiatt elbúcsúzó Szijjártó Péter és a korábban a FIDESZ gazdasági háttérembereként ismert Győri Tibor is. Az államfő a miniszterelnök indítványára – a korábbi bejelentésnek megfelelően – felmentette tárca nélküli miniszteri tisztségéből Fellegi Tamást, az IMF-fel tárgyaló küldöttség vezetőjét, és helyére Varga Mihályt nevezte ki.

Május 30. Az Európai Bizottság a kohéziós támogatások részleges felfüggesztéséről szóló tanácsi határozat visszavonását javasolja, de a 2004 óta folyamatban lévő túlzottdeficit-eljárás megszüntetését nem – közölte José Manuel Barroso EB-elnök.

Május 31. Bonyolult taktikázás keretében a saját utunkat kell járni, és ellen kell állni a nyomásnak – fejtette ki Orbán Viktor miniszterelnök az Európai Unióval kapcsolatos kormányzati magatartást a Századvég Alapítvány, a Széll Kálmán Alapítvány és a Heti Válasz konferenciáján. „*Pávátánc*”-nak, „*a diplomácia táncrendjé*”-nek nevezte, hogy az elutasítást úgy kell előadni, „*mintha egyébként barátkozni szeretnénk*”. „*Ezek azok a politika művészetéhez tartozó mozdulatok, hogy majd a hét javaslatból kettőre-háromra (úgyis megcsináltuk már, csak ők nem vették észre) rábólintunk, a maradék kettőt pedig, amit nem akarunk, úgy utasítjuk el, hogy a többségét tulajdonképpen elfogadjuk.*”

Áder János köztársasági elnök nem írta alá a médiatörvény módosítását. Eljárási okokból megfontolásra visszaküldte az országgyűlésnek, mert L.Simon László képviselőnek a Klubrádiót is érintő zárószavazás előtti módosító indítványát házszabályellenesen fogadták el. Az MSZP és az LMP méltatta, hogy a többszáz törvényt egyetlen bíráló szó nélkül aláíró Schmitt Pállal ellentétben

az új államfő komolyan veszi feladatát, bár jobbnak tartották volna, ha tartalmi kifogásokat emel, és alkotmánybíróági felülvizsgálatot kér.

Az Európai Központi Bank a parlament előtt lévő módosító javaslatok ellenére aggályainak ad hangot a Magyar Nemzeti Bank függetlenségét illetően – állt az intézmény állásfoglalásában. A kifogások főleg arra vonatkoztak, hogy háttérbe lehet szorítani a jegybank legitim elnökét, akarata ellenére nevezhetnek ki mellé új helyettest és új tagokat a Monetáris Tanácsba.

27 évi munka után ott hagyja a bírói állást és ügyvédnek áll – mondta el egy Népszabadság-interjúban Gatter László, aki 1997 és 2010 között a Fővárosi Bíróság elnöke volt. Élesen bírálta, a jogállammal és az alkotmányossággal ellentétesnek nevezte a 2010-ben győzött kormánytöbbség olyan lépéseit, mint az Alkotmánybíróság jogkörének szűkítése, a bírák kényszernyugdíjazása, a magán-nyugdíjpénztári vagyon államosítása és a 2006-os zavargásokkal kapcsolatos bírósági ítéletek törvényben történt semmissé nyilvánítása.

Június 1. *„Közvagyon bérbeadása esetén bizony megítélésem szerint az új alaptörvényünkbe (a betűjébe, de mindenképp a szellemébe) ütközőnek tekinthető”,* hogy a titkosítás következtében nyilvánosságra sem lehet hozni a termőföldbérletekkel kapcsolatos visszaéléseket – panasolta nyilvánosságra került jelentésében Ángyán József FIDESZ-képviselő, aki azért mondott le vidékfejlesztési minisztériumi államtitkárságáról, mert nem tudott eredményt elérni a folyamat átláthatóbbá tételében. Az írás ismerteti, hogy a tárca több pályázatot visszavont (államtitkár korábban előfordult, hogy az ő tudta nélkül) és fellazította a követelményeket, mérhető követelmények helyett túl nagy pontszámot adva olyan tényezőkre, amelyek minősítése szubjektív megítélésen múlik. Felrúgták a helyi gazdák megállapodásait, amelyek révén többen és igazságosabban juthattak volna földhöz vagy tarthatták volna meg addigi bérelt területüket, és ilyen ügyekben kormánytagok is próbáltak rá nyomást gyakorolni – írta a politikus. Utóda és egykori munkatársa, Budai Gyula államtitkár és Fazekas Sándor miniszter szerint azonban minden rendben volt, Szabó Csaba miniszteri megbízott pedig úgy nyilatkozott, hogy a konfliktusok oka a földéhség, a kevés bérebe adható terület.

Június 2. Halasszák el a zárószavazást a jegybanktörvény módosításáról, hogy új küldöttségvezetőként tárgyalhasson a még nyitott kérdésekről – kérte Varga Mihály tárca nélküli miniszter. A FIDESZ-frakció 4-én egyetértett ezzel, az országgyűlés pedig törölte az alaptörvényből az MNB és a PSZÁF összevonásának az EU által kifogásolt lehetőségét.

Június 3. Szakmailag tekintélyes, addig sikeresnek tartott vezető rendőrtiszteket helyeztek előzetes letartóztatásba: Hopka Lajos őrnagy a Nemzeti Nyomozó Iroda speciális bünszervezetek elleni osztályát vezette, Kalmár Tamás ezredes pedig a Budapesti Rendőrfőkapitányság közrendvédelmi főosztályát. A gyanú szerint összejátszottak a szintén letartóztatott Vizoviczki Lászlóval, egy nagy szórakozóhely-hálózat tulajdonosával, akinek intézményeit mentesítették a razziáktól, noha lett volna ott mit találniuk.

Június 4. A kormánypárti többség az alaptörvénybe iktatta, hogy a 2011 végén „Magyarország Alaptörvényének Átmeneti Rendelkezései” címmel elfogadott törvény része magának az alaptörvénynek. A valóban átmeneti szabályokon kívül ez tartalmazta az MSZP-nek mint az MSZMP utódjának morális és politikai elítélését, egyes ezzel összefüggő bűncselekmények elévülhetetlenségét, egykori funkcionáriusok nyugdíjcsökkentésének lehetőségét. A jogszabály ellen számos alkotmányossági panasz érkezett, többek között az alapvető jogok biztosától is. A mostani döntés azonban megfosztotta az AB-t attól a lehetőségtől, hogy foglalkozhasson ezekkel és egyes paragrafusokat esetleg megsemmisíthessen, hiszen magához az alaptörvényhez az AB nem nyúlhat, nem is vizsgálhatja, csak értelmezheti. (December 28-án kiderült: az AB mégis hozzányúlt az átmeneti rendelkezésekhez, és jelentős részüket, amelyek valójában nem átmenetiek voltak,

közjogi érvénytelenségük azaz elfogadásuk eljárási szempontból hibás volta miatt megsemmisítette.)

Az országgyűlés tartalmi változtatás nélkül újra elfogadta a köztársasági elnök által eljárási hiba miatt visszaküldött médiatörvény-módosítást. Neelie Kroes EU-médiabiztos a Figyelőben 7-én megjelent interjúban közölte: kínos, hogy a magyar kormány sem a neki tett ígéretének, sem az Európa Tanács állásfoglalásának nem tett eleget, és nem teremtette meg a médiahatóság függetlenségének feltételeit.

Első ízben fordult elő, hogy a Költségvetési Tanács egy költségvetés-módosítás során élt új alaptörvényi hatáskörével. A FIDESZ-képviselők által benyújtott törvényjavaslat csupán átcsoportosította a szabálysértési bevételeket a helyi önkormányzatoktól a megyei kormányhivatalokhoz kerülő tisztviselők bérének fedezésére. Ehhez azonban az országgyűlés elfogadott egy olyan módosító indítványt, amely szerint a megnövekvő feladatokhoz több pénzre van szükség, és ennek fedezeteként megnövelte a bírságbevételek előirányzatát. Ez ellen emelt vétót a Költségvetési Tanács. Kovács Árpád elnök ezt írta. *„Komoly aggályt támaszt, hogy ... előfordulhat a bevételek előirányzattól való elmaradása, amely kedvezőtlenül befolyásolhatja a költségvetési hiány alakulását, amely kihat az államadósság alakulására is. A KT nem adja meg előzetes hozzájárulását a módosító indítvány elfogadásához.”* Mivel azonban e vélemény beérkezésekor az indítványt már elfogadták, azt a zárószavazás előtt kellett törölni a végleges szövegből.

Máris változtattak a május 18-án elfogadott és május 30-án kihirdetett távközlésiadó-törvényen. Egy sokféle adószabályt módosító törvénycsomagban a gazdasági bizottság javaslatára – amely az indoklás szerint a távközlési szolgáltatócégek kérésének engedett – a 2012. évre a magánelőfizetők esetében havi 400 forintra, a másoknál havi 1400 forintra csökkentették a szolgáltatók által fizetendő adó maximumát, és csak 2013-tól lépett be az eredetileg elfogadott 700, illetve 2500 forintos összeg.

Megszületett a törvény a járások több évtized utáni újbóli bevezetéséről. Meghatározták az új közigazgatási területi egységek feladatait, maguknak a járásoknak a területét és székhelyét azonban nem. Ezt kormányrendeletre bízták, noha FIDESZ-képviselők is voltak, akik szerint ezt fontossága miatt a törvény mellékletében kellett volna megtenni. Őket azonban frakciótársaik a kormány javaslatára leszavazták. Engedtek viszont a fővárosi kerületek nyomásának: minden kerület önálló járás lesz, nem hoztak létre több kerületet összefogó egységeket.

Furcsa közjáték után alul maradt a szakképzési törvény egyik fontos rész kérdésében Pokorni Zoltán, a FIDESZ oktatási szakpolitikusa. A Nemzetgazdasági Minisztérium azt kezdeményezte, hogy a 2011 végén elfogadott jogszabály ezen mondatában: *„A kerettantervnek biztosítania kell, hogy a szakiskolában évfolyamonként a kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret legalább harminchárom százaléka a Nemzeti alaptantervben meghatározottak átadásához álljon rendelkezésre.”*, a „legalább” szó helyére a „legfeljebb” szó kerüljön. Ezt a parlamenti vitában többen bírálták, mondván, hogy a kormány ezzel az Audi és más nagy foglalkoztatók nyomásának engedett. Ezeknek ugyanis a napi munkában azonnal használható munkásokra van szükségük, és nem érdekli őket alkalmazottaik műveltsége, de ha a szakiskolákban a közművelődési tárgyakat – ezt takarja ugyanis az alaptantervre utaló megfogalmazás – nem kellő mértékben tanítják, illetve nem pótolják a többnyire gyenge általános iskolai eredménnyel bekerülő diákok hiányosságait, akkor életük során képtelenek lesznek alkalmazkodni, új szakmát tanulni, fejlődni. Pokorni Zoltán az addigi szöveg megtartását javasolta, annyi engedménnyel, hogy a százalékot ne évfolyamonként, hanem a három év során együttesen számítsák. Ezt az országgyűlés egyhangúlag elfogadta, de a kormánypárti többség megszavazta Kara Ákos FIDESZ-képviselő ezzel ellentétes indítványát is, amely sem a „legalább”, sem a „legfeljebb” szót nem tartalmazta, vagyis éppen 33%-ban állapította meg a közműveltségi tananyag arányát. És amikor a zárószavazás előtt ezt az ellentmondást ki kellett küszöbölni, Matolcsy György miniszter javaslatára az összes kormánypárti képviselő ez utóbbi változatot szavazta meg Pokorni Zoltánéval szemben.

Az országgyűlés határozatot hozott „a szélsőségség, a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái elleni határozott fellépésről”, de a Mesterházy Attila pártelnök-frakcióvezető és más szocialista képviselők által benyújtott javaslatot a kormánypárti többség alapvetően átírta. Az MSZP-tervezet ugyanis ezt tartalmazta:

„Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az általa benyújtandó törvényjavaslatban

a) szabályozza az Országgyűlés kötelezően létrehozandó állandó bizottságaként egy olyan etikai bizottság létrehozását és működését, amely ügydöntő jogkörrel rendelkezik az országgyűlési képviselő által tanúsított rasszista, antiszemita, idegenellenes és iszlamofób magatartás tényének megállapítására, valamint

b) az a) pontban foglaltak szerint megállapított etikai vétség elkövetése esetére a cselekménnyel arányos szankciórendszert vezet be.”

Ehelyett Berényi László FIDESZ-képviselő indítványára ez került az elfogadott szövegbe:

„Az Országgyűlés üdvözli, hogy az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 73.§ (2) bekezdése értelmében a mentelmi jog – a korábbi szabályozástól eltérően – nem terjed ki a közösség elleni izgatás, nemzeti jelkép megsértése, valamint a nemzeti szocialista és kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása bűncselekményekre. Az Országgyűlés az eddig fennálló mentesség megszüntetésével megteremtette annak a lehetőségét, hogy e bűncselekmények elkövetése esetén az országgyűlési képviselők büntetőjogi felelőssége is megállapítható legyen.”

Amikor az eredeti javaslattevők ehhez hozzá szeretnék volna tenni, hogy az országgyűlés „erkölcsi követelményként a legszigorúbb fellépést tartja szükségesnek az országgyűlési képviselő által tanúsított rasszista, antiszemita, idegenellenes, iszlamofób, továbbá szexuális irányultságon, illetve nemi identitáson alapuló megkülönböztetésre irányuló magatartásokkal, illetve az emberi méltóságot bármely más módon sértő megnyilvánulásokkal szemben”, a többség ezt is elutasította. Vagyis a határozat fő pontja az előterjesztők szándékával ellentétesen a jövőben megoldandó feladat helyett végül a kérdés már megtörtént megoldásáról szól.

Június 5. A köztársasági elnök két újabb törvényt küldött vissza az országgyűlésnek: a kisajátítási törvénymódosításhoz házsabályellenesen fogadtak el egy zárószavazás előtti módosító indítványt, a sportcélú ingatlanokat érintő törvénymódosításban pedig benne maradt egy elírás. Emellett a kisajátítási jogszabályban pontosították egy már elfogadott, de még ki nem hirdetett másik törvény egyik pontját – illet az előző hónapokban jónéhányszor megtettek, és Schmitt Pál akkori köztársasági elnök ezt sosem tette szóvá –, Áder János államfő azonban visszaküldő levelében a jogalkotási törvényből idézte, hogy módosítani csak kihirdetett jogszabályt lehet. Az tehát előfordulhat, hogy egy törvényt valamilyen új körülmény miatt még a hatályba lépése előtt megváltoztatnak, az azonban nem, hogy valami még meg sem jelent a Magyar Közlönyben, és máris módosítják.

Újabb két rendőrtisztet helyeztek vetek őrizetbe, majd 7-én előzetes letartóztatásba, köztük Gulyás Imre alezredest, aki a Nemzeti Nyomozó Irodánál főosztályvezetőként a június 3-án letartóztatott Hopka Lajos felettese volt. A Központi Nyomozó Főügyészség közleménye szerint Vizoviczki László, mintegy 40 fővárosi szórakozóhely tulajdonosa havi több százezer vagy millió forinttal vesztegette meg a rendőri vezetőket, hogy az ő érdekeltségei zavartalanul, razziamentesen működhessenek és azokban egyebek közt kábítószer is árulhassanak, illetve hogy üzleti vetélytársainál ezzel ellentétben gyakori legyen a rendőri ellenőrzés. Másnap, 6-án Hatala József országos rendőrfőkapitány a Nemzeti Nyomozó Iroda állománygyűlésén nemmel válaszolt saját kérdésére: képes-e ellátni feladatát egy olyan elitszervezet, amelyben éveken át senkinek nem tűnt fel két vezető beosztású munkatársának korrupt kapcsolata egy, az alvilágban jól ismert, nagy befolyással bíró vállalkozóval?

Június 6. Általános felháborodás fogadta, hogy egy ismeretlen férfi az utcán szidalmazta a 90 éves Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbit, nemzetközi híru tudóst, és azt mondta neki: „utálok minden zsidót”. Áder János köztársasági elnök kijelentette: az inzultus

„önbecsülésünkben támadott meg minket, magyarokat. ... Az ilyen ... tettek szégyenével nekünk, mindannyiunknak kell szembenéznünk.” Az államfő a lakásán meglátogatta az idős professzort. A kormányzóvivői iroda határozottan elítélte „a magyar értelmiség egyik legmegbecsültebb tagját” ért támadást, hozzátéve, hogy „a kormány a legszigorúbban fellép minden szélsőséges, rasszista, antiszemita megnyilvánulás ellen, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyűlölködő és az európai normákkal összeegyeztethetetlen hangokat visszaszorítsa”. „A gyáva támadást a leghatározottabban elítéljük, egyben kifejezzük együttérzésünket és szolidaritásunkat világhírű honfitársunkkal és az egész zsidó közösséggel” – írta közös közleményben Erdő Péter bíboros-prímás, a katolikus püspöki kar elnöke, valamint Bölcskei Gusztáv, a református és Gáncs Péter, az evangélikus egyház elnök-püspöke. Egyedül a Jobbik egyik politikusa jelentette ki, hogy a tiltakozók „fantom” ellen harcolnak, és inkább „a magyarok elleni támadásokat” kellene elítélniük.

Június 11. Az országgyűlés elutasította népszavazás kiírását az LMP által javasolt kérdésekről:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az alapszabadság kétharmadát a munkáltató a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban legyen köteles kiadni?”

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a tankötelezettség továbbra is annak a tanévnek a végéig tartson, amelyben az érintett személy a 18. életévét betöltötte?”

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskereső járadék folyósításának leghosszabb időtartama 260 nap legyen?”

„Egyetért-e Ön azzal, hogy 100 napnál hosszabb próbaidőt munkaviszony esetében ne lehessen kikötni?”

Mivel az összegyűjtött hiteles aláírások száma 100 000-nél több volt, de 200 000-nél kevesebb, az országgyűlés megtárgyalni köteles volt a javaslatot, de a népszavazást elrendelni nem.

Az országgyűlés eltörölte a veszélyes árukkal foglalkozó vállalkozásokra 2011 szeptemberében kirótt, 2012. január 1-től hatályos katasztrófavédelmi hozzájárulást, amelynek bevételét a katasztrófavédelem céljaira kívánták fordítani. A benyújtó FIDESZ-képviselők, köztük Rogán Antal gazdasági bizottsági elnök és új frakcióvezető indoklása: „A hozzájárulásra kötelezett vállalkozások számára – nem utolsósorban a fizetési kötelezettséget megállapító norma jogbizonytalanságot okozó szövege miatt – jelentős nehézséget okoz, illetve sok esetben teljesen lehetetlen annak meghatározása, hogy a teljes árbevételük mekkora részét képezi a katasztrófavédelmi hozzájárulás alapjának tekintendő veszélyes tevékenységből eredő árbevétel. ... A fizetési kötelezettség ... jelentős – a fizetésre kötelezettek gazdasági pozícióját rontó – többletköltséget generál.”

Június 13. Lemondott tisztségéről Szöcs Géza, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára. Az ellenzék erre úgy reagált, hogy az áttelepült erdélyi költőből lett politikus gyenge és eredménytelen államtitkár volt. Utóda a hivatalos bejelentés szerint L. Simon László FIDESZ-képviselő, az országgyűlés kulturális bizottsága és a Nemzeti Kulturális Alap elnöke lett, aki egyébként szintén költő.

Másodfokon, jogerősen is kimondta a bíróság, hogy érvénytelen az állam és Joáv Blum izraeli üzletember telekcseré-ügylete, tehát a vitatott sukorói telkek továbbra is állami tulajdonban vannak.

Június 14. Az országgyűlés kivételes sürgős eljárásban módosította a kormánytagok és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényt, hogy a Miniszterelnökségen a szervezet vezetőjén kívül más államtitkárok is működhetnek, a 2010-ben elfogadott jogszabály ugyanis erre nem adott lehetőséget. Ugyanakkor bizottsági támogatás hiányában nem szavaztak Harangozó Tamás MSZP-képviselő indítványáról: szerinte hatályon kívül kellett volna helyezni Győri Tibor és Szijjártó Péter június 2-ával történt államtitkári kinevezését, mert azt a köztársasági elnök törvényellenesen írta

alá, hiszen akkor még be sem volt nyújtva a most elfogadott, és csak június 22-én hatályba lépett törvénymódosítás.

„Ángyán Józsefet én egy naiv, hiszékeny embernek tartom, aki rossz tanácsadókra hallgat, és akit az ellenzék a saját céljaira használ fel. Még nagyobb hibának érzem, hogy egy ilyen ember a parlament Fidesz-frakciójában foglal helyet” – jelentette ki a termőföldbérleti pályázatok elbírálását kritizáló párttársáról Tállai András, a Belügyminisztérium önkormányzati ügyekért felelős államtitkára.

Június 15. A kormány minden korábbi évnél előbb benyújtotta a következő évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot, hogy az országgyűlés a megszokott év végi időpont helyett legkésőbb az őszi üléskezdet elején elfogadhassa a büdzsét.

Nyilvánosságra került, hogy a tisztségéről április 2-án lemondott Schmitt Pál köztársasági elnök már már április 13-án kérte a Semmelweis Egyetemtől a doktori címét megvonó szenátusi határozat felülvizsgálatát, május 4-én pedig a Fővárosi Törvényszékhez nyújtott be keresetet ugyanezért.

Június 18. A kormány visszavonta a Nemzeti Bankról szóló törvény módosításáról szóló, áprilisban benyújtott törvényjavaslatát, amelyet a képviselők már megtárgyaltak. Csak a zárószavazás volt hátra, így nehéz lett volna a házszabálynak megfelelő módon keresztülvinni a nemzetközi szervezetek bírálatait figyelembe vevő további változtatásokat. Egyszerűbb volt nem sokkal később – Varga Mihály miniszter által egészséges kompromisszumnak nevezett – új szöveggel benyújtani az egészet, és újra megvitatni. A visszavonáshoz az országgyűlés ellenszavazat nélkül hozzájárult.

Az új Büntető Törvénykönyvről szóló törvényjavaslathoz benyújtott módosító indítványokról szavazva az országgyűlés elutasította mind a Jobbik további jelentős szigorításra, mind az LMP és az MSZP enyhítésre vonatkozó indítványait. A többség a Jobbikos módosító javaslatok közül egyedül azt szavazta meg, hogy a himnuszon, a zászlón és a címeren kívül a Szent Korona megsértése is büntethető legyen. FIDESZ-kezdeményezésre fogadták el, hogy a büntethetőség korhatárát bizonyos feltételek mellett ne csak emberölés és testi sértés, hanem rablás és kifosztás elkövetői esetén is szállítsák le 14 évről 12 évre.

Schmitt Pál volt köztársasági elnök közleményt adott ki arról, hogy nem kíván élni a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben biztosított állami lakáshasználati jogával. Ezt az ország gazdasági helyzetével indokolta. A sajtóban korábban bírálatok jelentek meg a volt államfő vagyonynyilatkozata alapján, hogy miért kér állami lakást, ha több értékes fővárosi ingatlan van a birtokában. Ő viszont május 2-án, lemondása után az RTL Klubnak azt mondta: *„Tudom, hogy néhányan mondják, még a fizetéséről is, mindenről mondjak le. Nem tudok hirtelen mindenről lemondani. Ami jár, az jár, ami nem jár, az nem jár”*.

Elie Wiesel erdélyi születésű Nobel-békedíjas amerikai író lemondott Mádl Ferenc köztársasági elnöktől kapott kitüntetéséről, mert mint Kövér Lászlónak, az országgyűlés elnökének küldött levelében írta, *„egyre világosabb, hogy a magyar hatóságok bátorítják Magyarország múltjának tragikus és bűnös fejezeteinek tisztára mosdatását, nevezetesen a világháború alatti magyar kormányok szerepét több százezer zsidó állampolgár deportálásában és meggyilkolásában. ... Nem akarom, hogy bármilyen módon közöm legyen ilyen tevékenységekhez. Ezért ezennel visszaadom a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztjét, amelyet 2004. június 24-én adott nekem a köztársasági elnök”*. Az író mély megdöbbenéssel és felháborodással értesült arról, hogy Szócs Géza kulturális államtitkár és Vona Gábor, a Jobbik elnöke mellett Kövér László is részt vett azon a megemlékezésen, amelyet a nyilas parlament tagjának, Nyirő József írónak a tiszteletére rendeztek Romániában. Nyugtalanító hírnek nevezte, hogy Magyarországon közterületeket neveznek el Horthy Miklósról, valamint rehabilitálják Wass Albertet és másokat, akik

együttműködtek a világháborús fasiszta kormánnyal. Arról is értesült, hogy szélsőjobboldali szerzők művei bekerülnek a tanrendbe. Mindez Wiesel szerint szégyent hoz a nemzetre. Kövér László válaszolt az írónak: azt írta, hogy Nyíró József irodalmi műveiben nem volt antiszemita, ő ezt értékelte és nem politikai tevékenységét. Wiesel megköszönte a választ, de hozzátette: ő más tud Nyíró Józsefről, továbbá hiányolta a válaszból a Horthy-kérdést.

Június 19. Áder János köztársasági elnök két újabb törvényt küldött vissza az országgyűlésnek, ezúttal sem tartalmi, hanem eljárási hibák miatt: az aláírásra neki megküldött szövegben elírások maradtak, illetve az országgyűlés a zárószavazás előtt házszabálysértő módon olyan módosító indítványt fogadott el, amelynek nem volt köze az eredeti előterjesztéshez.

Június 20. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság felbontotta a Neo FM rádiócsatornára vonatkozó frekvenciaszerződést, mert a csatornát üzemeltető cég a június 18-i határidőig nem kezdte meg 750 millió forintos frekvenciadíj-tartozásának törlesztését – jelentette be a Médiatanács szóvivője. Horváth László, a NeoFM rádió mögött álló cég, a Székely Gábor volt SZDSZ-politikus (1990-1994 közti fővárosi főpolgármester-helyettes) többségi tulajdonában álló FM1 Friends Kft. ügyvezetője értetlenségének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a Neon nem hirdettek az állami vállalatok. A csatorna működtetői ennek tulajdonították, hogy bár hallgatottságuk alig kisebb a vetélytárs Class FM-nél, 2011-ben 641 millió, a korábbinál jóval kisebb árbevételük mellett 1,2 milliárd forintra duzzadt az évek óta halmozott veszteségük, míg az állami hirdetésekkel bőven ellátott, az Orbán-kormányhoz közel állónak tartott Nyerges Zsolt nagyvállalkozó érdekeltségi körébe tartozó Class 2,3 milliárdos árbevétel és 54 millió profitot tudott kimutatni. A Neo FM 2009 végén a Sláger rádió frekvenciáját kapta meg, míg a Class a Danubiusét – nem cáfolt korabeli hírek szerint a kormányzó MSZP és az ellenzéki FIDESZ háttérmegállapodása alapján –, a döntés ellen tiltakozva lemondott tisztségéről Majtényi László, az akkori Országos Rádió és Televízió Testület elnöke. Egyebek közt arra hivatkozott, hogy teljesíthetetlenek a győztes pályázók díjfizetési ígéretei – a testület később csökkentette is a befizetési kötelezettséget, noha a frekvenciát éppen erre hivatkozva ítélte oda. A vesztesek (egy brit és egy amerikai cég) politikai befolyásolási kísérletekre panaszkodtak, és utóbb több pert is nyertek, ám műsorsugárzásukat nem tudták újra kezdeni.

Június 21. Az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást kezdett Magyarország ellen a kis mennyiségű házi pálinkafőzés jövedékiadó-mentessége, a környezetvédelmi hatástanulmányok szabályozása miatt és azért, mert még mindig nincsenek megtiltva a hagyományos tojótúrkettek. A magyar jogszabályok az EB szerint mindhárom ügyben ellentétesek az uniós előírásokkal. Három további témáról, amelyekkel kapcsolatban szintén vizsgálat folyt, egyelőre további tájékoztatást kértek: az új távközlési adóról, a kiskereskedelem különadójáról és az Erzsébet-kártyáról.

Június 22. Az EU pénzügyminiszteri tanácsa megszüntette a Magyarországot illető kohéziós támogatás egy részének március 13-án elrendelt felfüggesztését, miután *"Magyarország a túlzott hiány megszüntetésének irányában megfelelő előrehaladást biztosító intézkedéseket tett"*. Ugyanakkor nyilvánosságra hozták az Állami Számvevőszék véleményét a 2013-as költségvetési javaslatról, amely szerint számos bizonytalan és kockázatos pont található a tervezetben, a prognosztizált adóbevételek 30%-a megalapozatlan. Hasonló kétségeit fejezte ki a Költségvetési Tanács is, amelynek egyik tagja éppen az ÁSZ elnöke. A Nemzetgazdasági Minisztérium viszont közleményben utasította el a Domokos László volt FIDESZ-politikus által vezetett – és az ellenzék által emiatt többször kétségbe vont objektivitású – számvevőszék bírálatát, mondván: *„körültekintőbb munkával, a jogszabályok és adatbázisok pontosabb ismeretével megelőzhető lett volna a nem megalapozott adatkérések sora és az ezek alapján formált téves vélemény kialakítása”*.

105 bíró fordult az Emberi Jogok Európai Bíróságához diszkriminatívnak tartott kényszernyugdíjazása miatt.

Június 25. Az országgyűlés elfogadta a 2013. július 1-én hatályba lépő új, a korábbinál sok tekintetben szigorúbb büntető törvénykönyvet. Az 1978-ból származó, bár – főleg 1989 óta – több tucatszor módosított BTK volt az egyik utolsó alapvető jogszabály, amely még a rendszerváltozás előtt született. Az egyik legvitatottabb téma a jogos önvédelem meghatározása volt, amelyet a kormány javaslatára a zárószavazás előtt finomítottak a június 18-án megszavazott változathoz képest. Amit végül elfogadtak: a jogtalan támadást akkor lehet úgy tekinteni, „*mintha az a védekező életének kioltására is irányult volna*”, vagyis akkor lehet akár lelőni a támadót, ha valakit csoportosan támadnak meg, vagy ha ezt egy ember teszi, de éjjel és fegyveresen. Ugyanez vonatkozik a lakásba történő jogtalan behatolásra. „*A lakáshoz tartozó bekerített helyre*” (kert, udvar) történő jogtalan behatolás viszont csak fegyveres elkövetés esetén hárítható el az arányosságra tekintet nélkül, tehát akár a behatoló megölésével.

A képviselők – egyedül az MSZP és néhány DK-képviselő ellenszavazata mellett – elfogadták, hogy az 1990-es évek eleje óta még megmaradt egyes nyugdíjpótlékokat vizsgálat után, egyedi döntéssel meg lehessen vonni azoktól és azok özvegyeitől, akiket a pártállamhoz kötődő szervezetekben és intézményekben az előző rendszer idején végzett munkájuk erre érdemtelenné tesz. Az indítvány két FIDESZ-képviselő (az 1956 után halálra ítélt Wittner Mária és Iván László professzor) négy Jobbikkossal közösen nyújtotta be.

Június 26. Ötezer fővel megemelték a szeptembertől teljes állami támogatással felvehető egyetemi hallgatók számát, főleg műszaki, informatikai és agrár szakokon, miután a részösztöndíjas (azaz hitelre épülő tandíjas) helyekre túl kevesen jelentkeztek – közölte a kormányzóvivői tájékoztatón Hoffmann Rózsa (KDNP), az Emberi Erőforrások Minisztériuma oktatásért felelős államtitkára. A jelentősen csökkentett bölcsész-, jogász- és közgazdász-képzési keretszámok nem változtak. Egyúttal bejelentették: mindössze öt hónap után távozik a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, Kis Norbert.

Az Alkotmánybíróság az alapvető jogok biztosának kezdeményezésére először élt azzal az új jogával, hogy felfüggesztheti egy jogszabály egészének vagy valamely részének hatályba lépését, ha még nem tudta elbírálni, hogy az alaptörvény-ellenes vagy sem, de visszásságot okozna, ha egy negatív döntés a hatályba lépés után születne. Ez esetben a családok védelméről szóló, 2011 végén elfogadott és egyébként 2012. július 1-én hatályba lépett törvény azon pontjáról volt szó, amely a végrendelet nélkül elhunytak örökléséből kizárná a bejegyzett élettársakat, és így ellentétes a Polgári Törvénykönyv ugyanerről szóló részével, valamint esetleg magával az alaptörvénnyel is. A bírák többsége hivatkozott arra is, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényt az AB a korábbi alkotmány idején többször alkotmányosnak minősítette. A határozattal szemben ellenvéleményt nyilvánított két 2011 nyarán megválasztott alkotmánybíró, Pokol Béla és Szívós Mária, akik szerint „*az alkotmányozó hatalom a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját helyezte alaptörvényi védelem alá, és ez a jogilag elismert tartós párkapcsolatok közül csak a gyerekek nemzésére alkalmas kapcsolatokat emelte ebbe a formába. A bejegyzett élettársi kapcsolat, mely az egyneműek közötti tartós párkapcsolat jogi formáját jelenti, ebbe a megfogalmazásba nem fér bele. Ez az alkotmányozó döntése volt, melyhez az Alkotmánybíróságnak és minden más magyar állami szervnek alkalmazkodnia kell*”, a törvények közti ellentmondást pedig a bíróságok fel tudnák oldani. A felfüggesztett pontot a vizsgálat befejezése után, december 17-én megsemmisítette az AB.

Június 27. A szokásosnál négy-öt hónappal korábban elkezdődött és 29-én be is fejeződött a következő évi költségvetési törvényjavaslat 30 órás általános vitája az országgyűlésben.

Július 2. "*Mi magyarok az eurózóna sikerében vagyunk érdekeltek*" – mondta napirend előtt az országgyűlésben az Európai Tanács üléséről beszámolva Orbán Viktor miniszterelnök, aki szerint bár Magyarország magától is sikeres, de hátszélben könnyebb haladni, mint szembeszélben. "*Az európai válságkezelés még nem elég eredményes, de ... a magyar út eredményes*" – tette hozzá. Ezután ismertette azt a 300 milliárd forintos programot, amelyet a költségvetési javaslattal nem teljesen elégedett kormánypárti frakciók kérésére dolgozott ki a kormány. Ennek – az ellenzék által vitatott – fedezetét a pénzügyi tranzakciók illeték végső formájában látja a kormány – hangzott el. A javaslat legfontosabb elemei: a 25 év alatti, az 55 év feletti és a szakképesítéssel nem rendelkező 25 és 54 éves életkor közötti munkavállalók munkáltatói járuléka a felére csökken, a gyestről és gyedről visszatérő munkavállalók után az első két évben nem kell járulékot fizetni, bevezetik a kisadózók tételes adózását, és az eva utódjaként bevezetik a kisvállalkozók adóját.

Az országgyűlés az Európai Bizottság és az Európa Tanács bírálataira is reagálva lényegesen módosította a 2011-ben hozott bírósági törvényt. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének egyszemélyi hatásköre csökkent, a kezdetben pusztán tanácsadó szervnek szánt Országos Bírói Tanácsé nőtt. Így például az OBH elnöke csak az OBT egyetértésével nevezhet ki bírósági vezetővé olyan jelöltet, akit a véleményezésre jogosult testület többsége nem támogatott. Az illetékes bíróság helyett másikat az OBH elnöke csak az OBT által meghatározott elvek szerint jelölhet ki, és e döntés ellen a Kúriához lehet fellebbezni, bár az csak a döntés szabályosságát vizsgálhatja, tartalmi indoklását nem. Fontos változás, hogy az OBH 9 évre választott elnökét nem lehet újraválasztani, megbízatásának lejártja után pedig, ha utódját még nem választották meg, helyettese lép átmenetileg a helyére, nem ő maradhat korlátlan ideig, ahogy a 2011-es törvény szövege.

Az országgyűlés határozatban mondta ki, hogy nem ért egyet az Európai Emberi Jogi Bíróság ítéletével a Fratanolo kontra Magyarország ügyben, amelyben hazánkat elmarasztalták a vörös csillag mint jelkép tiltása miatt, és az ítéletet – hatályos nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség ellenére – nem hajtja végre. A tilalmat tehát nem szünteti meg, sőt az az új BTK-ba is bekerült. A határozat szerint erre „*a demokratikus társadalom védelme, az emberi méltóság tiszteletben tartása által vezérelt elvek szerint, Magyarország történelmi múltjára tekintettel*” van szükség. Wittner Mária (FIDESZ) és Stágel Bence (KDNP) – az alaptörvény szerves részévé nyilvánított, az MSZP-t mint utódpártot az előző rendszer bűneiért morálisan elítélő „átmeneti rendelkezésekre” hivatkozva – azt javasolta, hogy a Magyarországon jogerősen elítélt Fratanolo János, a Munkáspárt 2006 politikusa számára a nemzetközi bíróság által megítélt 4000 euró kártérítést és 2400 euró költségterítést az MSZP költségvetési támogatásából vonják le. Ezt a kormány nem támogatta, nem szavaztak róla. A többség Navracsics Tibor miniszter indítványát fogadta el, hogy ezúttal és hasonló ügyekben a jövőben is mindig a pártok költségvetési keretéből (tehát mindegyikéből) fizessék ki a 2012-es strasbourgi ítélet végre nem hajtása miatt várhatóan a későbbiekben is többször Magyarországra kirovandó kötelezettséget. A zárószavazáson a jelenlévő MSZP-, LMP- és DK-képviselőknél kívül nemmel szavazott Harrach Péter frakcióvezető és további hét KDNP-képviselő is. A nemzetközi bíróság ítélete alapján a Kúria július 10-én megváltoztatta a korábbi hazai bírói döntéseket, és büncselekmény hiányában felmentette az önkényuralmi jelkép használatának vádjá alól Fratanolo Jánost, noha a magyar BTK szerint elkövette azt. A felmentést az ügyészség is támogatta.

Zavartalanul véget ért Budapesten a köznyelvben melegolimpiának nevezett Eurogames nemzetközi sporttalálkozó. 34 ország 3000 – zömmel meleg és lesbikus – sportolója vett részt rajta, jelentős bevételt hozva a fővárosnak. Szélsőjobboldali honlapok a szervezők személyi adatainak és a titokban tartott helyszíneknek a közlésével uszítottak a rendezvény ellen, ám a nagyszámú biztonsági őrsegnek végül nem volt dolga. A Vasas szurkolóinak egy csoportja tiltakozott, amiért az egyesület pályáit bérbébe adták a Eurogames számára, de Markovits László klubelnök visszautasította a diszkriminációt követelő hangokat.

Július 3. Az Alkotmánybíróság az alapvető jogok biztosának kezdeményezésére alkotmányellenesként megsemmisítette a felsőoktatási hallgatói szerződésekről szóló kormányrendeletet és az annak meghozatalára adott felhatalmazást az új felsőoktatási törvényben, mert a bírák többsége szerint ilyen lényeges szabályokat magának a törvénynek kell tartalmaznia. A döntéssel a 15 alkotmánybíró közül öten nem értettek egyet, közülük négyen 2011-ben kerültek be a testületbe. A határozat utal rá: alapvető jogokat és uniós szabályokat, egyebek közt a foglalkozás és a lakóhely szabad megválasztásának a jogát érinti, ha a külföldön munkát vállaló diplomásnak vissza kell fizetnie a képzéséhez kapott állami támogatás egy részét. Ám a törvény erre vonatkozó részéről az indoklásba foglalt kritikus hangvételű megállapítások ellenére nem döntött az AB, noha az ombudsman beadványa ezt is kérte. Így lehetővé vált, hogy az országgyűlés oktatási bizottsága – a felsőoktatási törvény amúgyis vita alatt álló módosításához kapcsolódva – július 4-én a megsemmisített kormányrendelettel azonos szövegű indítványt nyújtson be, ezzel eleget téve a törvényi szintű szabályozást előíró AB-határozatnak.

Július 5. Orbán Viktor miniszterelnök levélben köszöntötte 80. születésnapján Horn Gyula volt miniszterelnököt (1994-1998), a Magyar Szocialista Párt volt elnökét (1990-1998) 80. születésnapja alkalmából. Ezt írta: *„Tisztelt Miniszterelnök Úr! Minden, a köz szolgálatára felelős vezetőnek kötelessége elismerését kifejeznie az elődök munkája iránt, hiszen a nemzet felemelése csak együtt és csak az egymást követő nemzedékek összefogásával lehetséges. Elsősorban mindannyian magyarok vagyunk, a nemzet boldogulásáért cselekszünk saját hitünk és legjobb tudásunk szerint, ezért mindig több az, ami bennünket összeköt, mint ami szétválaszt. Engedje meg, hogy a család, rokonok és barátok mögé sorakozva jó egészséget kívánjak! Isten éltesse 80. születésnapján!”* Az MSZP ünnepségen emlékezett meg volt vezetőjének jubileumáról. Horn Gyula nem volt ott: 2007 óta súlyos beteg, a nyilvánosság előtt azóta nem szerepelt.

A Médiatanács a 95,3 MHz rádiófrekvencia pályázati eljárását felülvizsgálva formai hibák miatt kizárta a Klubrádiót. Miután a márciusi bírósági ítélet érvénytelennek nyilvánította a nyertes, a közvélemény előtt terveit hónapok óta be nem mutató Autórádió Kft. pályázatát, a Klubrádió vezetői szerint automatikusan őket mint második helyezettet kellett volna nyertessé nyilvánítani az általuk hosszú ideje már csak meg-meghosszabbított ideiglenes engedéllyel használt frekvencián. A Médiatanács azonban úgy értelmezte a helyzetet, hogy minden pályázatot újra át kell néznie, és ennek során talált alaki hibákat a második helyezettnél is, vagyis a hatóság közleménye szerint „a Klubrádió maga zárta ki magát”, mert az ő perindítása nyomán született bírói ítélet alapján találták meg az ő hibáját. Amikor Arató András vezérigazgató megkérdezte, mi ez a hiba, azt mutatták meg neki a hatóságnál, hogy bár a pályázat minden oldalát megszámozták és aláírták, a teleírt oldalak üres hátoldalával ezt nem tették meg. A Klubrádió közölte: a bíróság a Médiatanácsot nem új pályázati elbírálásra, hanem a korábbi első helyezett kizárására kötelezte, az ezzel ellentétes eljárás *„a hatalmi arrogancia újabb, minősíthetetlenül alacsony színvonalú próbálkozása a kritikus média felszámolására”*. A Médiatanács ellennyilatkozata: a Klubrádió *„hamis állításokkal, stílustalan és valótlan minősítéseivel olyan szintre alacsonyodott, amit nemhogy egy tisztességes klubban, hanem még egy talponállóban sem szokás alkalmazni”*. Közben a másik vitatott frekvencia ügyében még nem zárult le az adó és a hatóság közti per.

Július 6. Az országgyűlés módosította a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényt, amelynek ezen új változatával az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank is egyetértett. Egyebek közt kimondták, hogy a Monetáris Tanács feladata a stratégiai irányítás, de az operatív vezetés az igazgatóságé, továbbá hogy a tanács parlament által választott tagjai nem kerülhetnek kétharmados többségbe a jegybank elnökével és helyetteseivel szemben, a kormány képviselőjét pedig nem kell meghívni az ülésekre és tájékoztatni a napirendről. A Monetáris Tanács létszám bővítése és egy új alelnök kinevezése ügyében az európai intézmények megelégedtek Orbán Viktor miniszterelnök és Rogán Antal, az országgyűlés gazdasági bizottsági elnöke írásos ígéretével, hogy bár ez a lehetőség benne marad a törvényben, Simor András MNB-elnök megbízatásának 2013 tavaszi lejártáig nem

élnek vele. Ezzel egy fél éves konfliktus oldódott meg: 2011 decemberében az Európai Bizottság elnökének kérése ellenére, a jegybank függetlenségét érintő vitatott kérdések rendezése nélkül született meg a törvény, amelyről kiderült, hogy akadályos a Magyarország és az EU, illetve az IMF közti hiteltárgyalások megkezdésének. A kormány április 17-én benyújtott egy módosító javaslatot, de az európai intézmények azt is hiányosnak tartották – hiányzott belőle például a Monetáris Tanács és a jegybankelnök közti feladatfelosztás –, ezért annak zárószavazását az új tárgyaló miniszter, Varga Mihály kérésére elhalasztották, majd a kormány az országgyűlés egyetértésével június 18-án visszavonta. Ezután nyújtották be június 21-én a most elfogadott törvényjavaslatot, amelyet az MSZP és az LMP is megszavazott. Az Európai Bizottság és az IMF rögtön bejelentette: küldöttsége július 17-én Budapestre érkezik.

Ugyanakkor új konfliktus is felmerült: Simor András MNB-elnök a jegybank függetlenségét – és így az alkotmányt – sértőnek nevezte, hogy a kormány javaslatára az MNB-törvény módosításának napján a parlamenti többség kiterjesztette a pénzügyi tranzakciós illetéket a jegybank egyes műveleteire is. Mivel a jegybank ezt nem kívánja a bankrendszerre továbbhárítani, mert akkor sokkal alacsonyabb kamatot tudna csak fizetni a rövid lejáratú betétekért és kötvényekért, ezzel saját maga szenved veszteséget, amelyet a következő évben a törvény szerint az államnak kell megtérítenie. A kincstári körben beszédni kívánt illetékekhez hasonlóan itt is az egyik zsebéből a másikba teszi a pénzt az állam – érvelt a jegybank elnöke –, de a közbeszó időben a jegybank finanszírozza a költségvetést, noha az tilos. Az Európai Központi Bankkal a kötelező előzetes egyeztetés elmaradt.

A képviselők – mint utóbb kiderült, alkotmányossági aggályok miatt – nagy többséggel elutasították azt a közlekedési törvényhez benyújtott módosító indítványt, amely feljogosította volna a fővárost a dugódíjnak is nevezett autós behajtási díj kivetésére. György István FIDESZ-képviselő, fővárosi főpolgármester-helyettes, a benyújtók egyike, aki maga is nemmel szavazott saját javaslatára, ezután úgy nyilatkozott, hogy a fővárosnak igazából nem állt szándékában ilyen díj beszedése.

Július 7. A korábbi éveknél nagyobb részvétellel, békésen, igen nagy rendőri biztosítás mellett zajlott le a Budapest Pride (korábbi nevén A Meleg Méltóság Menete), miután a bíróság felülbírált a rendőrség korábbi tiltását. Több szocialista és LMP-politikus mellett szolidaritása jeléül egy szakaszon felvonult Eleni Tsakopoulos-Kounalakis amerikai nagykövet is. Ezúttal is voltak sértéseket kiabáló szélsőjobboldali ellentüntetők, de amikor meg akarták zavarni a menetet, a rendőrség eredményesen közbeavatkozott.

Július 9. Az országgyűlés 2013. január 1-től bevezette a pénzügyi tranzakciós illetéket, amely a pénzügyi műveletek jelentős részét érinti. Általában a megmozgatott összeg 0,1%-át teszi ki, de az MNB és a kincstár kivételével maximum 6000 forint lehet. Fizetniük a pénzügyi szolgáltatóknak, például a bankoknak kell, és maguk dönthetik el, hogy továbbhárítják-e. A jegybank tiltakozását a többség nem vette figyelembe. A kormány eleinte 130 milliárd bevétellel számolt ebből a forrásból, majd 280 milliárdról szóló nyilatkozat hangzott el, ám a befizetési kötelezettség felső határának elfogadása után ismét 140 milliárd körülire csökkent a prognózis. A kormány július 2-án bejelentett munkahelyvédelmi – azaz a munkáltatói járulékokat csökkentő – programjának fedezetéül ezt az illetékbevételt szánták.

Ugyancsak 2013-tól vezették be a casco esetében 15%-os, a vagyon- és balesetbiztosítás esetén 10%-os biztosítási adót, egyidejűleg megszüntették a baleseti adót, a tűzvédelmi hozzájárulást és a biztosítók különadóját. Az élet- és betegbiztosítást eleve kivették az új adónem hatálya alól, a vita során pedig a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást is törölték.

Törvény született arról is, hogy a szociális juttatások egy részét készpénz helyett az állam által forgalmazott Erzsébet-utalványban is ki lehet adni.

Július 11. A rendőrség 26 embert előállított a Közgép építőipari cég székházánál, miután az LMP több képviselője és aktivistája magát összeláncolva tiltakozott a vállalkozás szerintük indokolatlanul, szabálytalanul és túl drágán elnyert közbeszerzési megbízásai ellen. *„Simicska Lajos és Nyerges Zsolt, a FIDESZ két rettegett milliárdosa a háttérből átvette az irányítást a gazdasági élet felett”* – állította az ellenzéki párt közleménye. Selmeczi Gabriella FIDESZ-szóvivő ezzel szemben *„képtelenség”*-nek nevezte a magáncég elleni vádatokat, *„az adófizetők pénzén a külföldi cégek érdekében végzett lobbizás”*-nak az LMP akcióját, szembeállítva a tisztán magyar tulajdonú Közgépet a külföldi Strabaggal, amellyel egyébként a Közgép számos megbízatást közösen kapott meg. A tüntetőket másnap fejenként 100 000 forintos szabálysértési bírsággal sújtották.

Július 12. Az országgyűlés 2,2 %-os hiánnyal elfogadta a 2013-as költségvetés fő számait, így csak a részletes vita második szakasza, a fejezeteken belüli átcsoportosításokról szóló döntés és a zárószavazás maradt az őszi ülésszakra. A költségvetési bizottság javaslatára átvezették a büdzsé bevételi és kiadási oldalán a munkáltatói járulékok csökkentésére és az új kisvállalkozói adózásra vonatkozó elképzelésekből adódó változásokat, bár az ezekről szóló, július 10-én benyújtott törvényjavaslatokat még el se kezdte tárgyalni a Ház. Egyidejűleg módosították a 2012-es költségvetést, főleg az állam és az önkormányzatok közti feladatmegoszlás változása miatt. A Költségvetési Tanács egyhangúlag elfogadott véleménye több pontot kockázatosnak tartott, de a vita után elfogadott változtatásokat figyelembe véve nem emelt kifogást a zárószavazás ellen.

Törvényben bővítették a mező-, erdő- és halőrök, hivatásos vadászok jogait a bűncselekmények megakadályozása érdekében. Emellett a rendőrségi törvénybe bekerült a következő, nagy vitát kiváltott pont: *„A rendőr azt a 14. életévét be nem töltött tanulót, aki nagykorú kísérete nélkül [a szöveget így, hiányzó mondatrész-állítmánnyal hirdették ki], valamint aki nem tudja hitelt érdemlően igazolni, hogy a tanítási napon a tanítási órától vagy az iskola által szervezett kötelező foglalkozástól engedéllyel maradt távol, vagy arról engedéllyel távozott el – a nevelési-oktatási intézménnyel történt előzetes egyeztetést követően – a nevelési-oktatási intézmény vezetőjéhez kísérheti.”*

Fél évvel meghozataluk után és másfél hónappal hatályba lépésük előtt több ponton módosították az új felsőoktatási és köznevelési törvényt. Egyebek közt a járási hivatalok jogköreit megállapító, júniusban hozott törvényből adódó változásokat kellett átvezetni, de számos módosító indítvány érkezett az önkormányzatok állami kézbe vett egykori iskoláikkal kapcsolatos jogainak szélesítésére is, és ezek egy részét elfogadták. A felsőoktatási törvénybe beillesztették az ellenzői által röghözkötésnek nevezett részt a hallgatói ösztöndíjszerződésekről (azaz a külföldre szerződés esetén visszafizetendő állami támogatásról), amelyet az Alkotmánybíróság – bár indoklásában tartalmilag is bírált – határozatában csak a nem törvényi, hanem rendeleti szintű szabályozás miatt minősített alkotmányértőnek.

Fennmaradt az ideiglenesség a Klubrádió helyzetében, ugyanis miközben tartott a vita a Médiahatósággal a 95,3 MHz-es frekvenciára vonatkozó jogerős ítélet végrehajtásáról, a másik vitatott hullámhossz (92,9 MHz) ügyében a Fővárosi Ítéltábla nem hozott végleges döntést, hanem a Klubrádióknak igazat adó első fokú ítéletet hatályon kívül helyezve új eljárást rendelt el.

Július 13. Az ügyészség jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelésért vádat emelt Juhász Ferenc volt honvédelmi miniszter, szocialista országgyűlési képviselő és Fapál László, a Honvédelmi Minisztérium egykori közigazgatási államtitkára ellen. A vádirat szerint a minisztériumot 43 millió forint vagyoni hátrány érte, mert a volt államtitkár 22 millióért vásárolhatta meg 147 négyzetméteres, padlófűtéses, klimatizált, szaunás szolgálati lakását Zugló zöldövezetében, amelyet 2005-ben 65 millió forintért vásárolt a tárca.

Július 16. Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette és visszamenőleges hatállyal megsemmisítette a bírósági törvénynek a bírák kötelező nyugdíjba küldésére vonatkozó pontjait, annak ellenére, hogy maga az alaptörvény kimondja: *„a bíró szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn”*, és az alaptörvény szerves részévé

nyilvánított átmeneti rendelkezések is szólnak erről. Az alkotmánybírák többsége ugyanis azt állapította meg, hogy a nyugdíjkorhatár változó fogalom, nem szól róla sarkalatos törvény, a nyugdíjtörvény alkalmazása viszont egyes esetekben a bíró olyan rövid időn belüli nyugdíjba küldésével jár, ami jogbizonytalanságot okoz, továbbá beleütközik az alaptörvény másik kulcsmondatába: „A bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.” (2012. június 30-ig már 228 bíró szolgálati viszonya megszűnt, a köztársasági elnök felmentette őket, továbbá 46 fő pedig az év végéig várhatta ugyanezt.) Az AB érvelésében felhasználta az a sokak által vitatott alaptörvényi pontot, hogy az alaptörvényt „történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban” kell értelmezni, ugyanis éppen ezzel – konkrétan a bírák elmozdíthatatlanságát mint a függetlenség egyik alapfeltételét kimondó 1869-es törvénnyel – is ellentétesnek tartotta az új szabályt. Vagyis: „Mindaddig, amíg a bírói szolgálati viszony felső korhatára mértékét ... sarkalatos törvény meg nem határozza, a bírakat ebből az okból felmenteni akaratum ellenére nem lehet.” Ezzel az AB rámutatott, hogy az országgyűlési többség a vitatott intézkedés lényegét akár meg is őrizheti egy új, kétharmados többséggel elfogadott törvénnyel. „A rendszer marad” – reagált rögtön a miniszterelnök, jelezve, hogy végrehajtják az AB által igényelt törvényi változtatásokat. Az AB-határozat alapján a már felmentett bírák tisztsége amúgysem állt helyre, ehhez egyenként kellett munkaügyi pert indítaniuk, de a kommentárokban rögtön felmerült: lehet, hogy addigra már megszületik az AB által hiányolt sarkalatos törvény. Az ugyanis nem történt meg, amiről egyes előzetes várakozások szóltak, hogy az AB korábbi álláspontjával szakítva magának az alaptörvénynek valamely pontját is kifogásolja, például egy másik ponttal kimutatható ellentét miatt.

A döntés példátlanul szoros szavazási eredménnyel született meg. Mivel Bihari Mihály alkotmánybíró betegsége miatt nem vett részt benne, 7:7 szavazatarány alakult ki, és Paczolay Péter AB-elnök voksa döntött. Így heten nyilvánítottak különvéleményt, köztük mind a hat 2011-ben választott alkotmánybíró, valamint Lenkovich Barnabás. Többnyire arra hivatkoztak, hogy a határozat tévesen értelmezi az alaptörvényt.

Az AB egy másik döntésével elutasította azt a 46 kezdeményezést, amelyekben bírák kérték, hogy az elbocsátásuk ellen perelő kormánytisztviselők ügyében ne kelljen alkalmazni az indoklás nélküli elbocsátást lehetővé tévő pontot, amelyet az AB 2011 februárjában megsemmisített ugyan, de csak május végi hatállyal. Az érintetteket az AB-határozat kihirdetése és május 31. között küldték el indoklás nélkül. Az AB ebben egyhangúlag foglalt állást, bár az indoklásban nézeteltérések voltak: indokolt volt, hogy akkor nem azonnali hatállyal semmisítették meg a paragrafust, tehát azt, amíg hatályban volt, jogszerűen alkalmazhatták a munkáltatók. Ám ehhez a határozat hozzátette: e megállapítások „nem érintik az egyedi ügyet elbíráló – közte a kezdeményező – bíróságok jogát arra, hogy a Kjtj. [kormánytisztviselőkről szóló törvény] már alkotmányellenessé nyilvánított, de még hatályos 8. § (1) bekezdése alapján felmondással megszüntetett köztisztviselői jogviszonyról szóló perben önállóan értékeljék a felmondás jogszerűsége megítélésakor a tény, hogy a felmondáskor a felmondásra jogot adó jogszabály alkotmányellenességét és hatályvesztésének időpontját az Alkotmánybíróság már megállapította”.

Július 17. Megérkezett és megkezdte tárgyalásait a készenléti hitelkeretről a Nemzetközi Valutaalap küldöttsége. Július 25-ig tartózkodott Budapesten, megbeszélést folytatott a gazdasági és politikai élet számos szereplőjével, az utolsó napon a miniszterelnökkel is.

Július 18. A Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyezte a Médiatanács július 5-i döntését, amellyel az egykori pályamunka alá nem írt üres hátoldalaira hivatkozva kizárta a Klubrádiót a 95,3 MHz-es frekvenciapályázatból. A végzés kiemelte, hogy a Médiatanács „kötelességét megszegve helyezkedett szembe” a korábbi ítélettel, amely a testületet csupán a korábbi győztes pályázatának kizárására és új győztes kihirdetésére kötelezte. A Médiatanács ezzel ellentétesen úgy értelmezte a bírói döntést, hogy új eljárást kell lefolytatnia.

Július 19. Az Alkotmánybíróság döntéseit meg kell valósítania a törvényhozónak, ez a jogállamiság egyik legfontosabb kritériuma – mondta Paczolay Péter, a testület elnöke a Kossuth Rádióban arról az AB-határozatról, amely kimondta, hogy alkotmányellenes a bírák nyugdíjazási szabályozása. Leszögezte: fontos, hogy a kormány és a törvényhozás ne hagyja figyelmen kívül az alkotmánybírósági határozatban foglaltakat, hiszen "a közelmúltban is" előfordult, hogy "versenyfutászerűen" próbálták megelőzni vagy különböző megoldásokkal megkerülni azokat. Ezúttal a konkrét döntést és annak szellemiségét is meg kell valósítania a törvényhozásnak.

Július 20. Bizonyítottság hiányában megszüntette a nyomozást a Központi Nyomozó Főügyészség Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök, független képviselő (DK) ellen a Sukoró-ügyben. *"Bár a hivatali visszaélés büntették megalapozott gyanúja Gyurcsány Ferenc vonatkozásában fennállt, ugyanakkor – a nyomozás során fogatosított újabb tanúkihallgatások, és különösen a párhuzamosan folyó polgári per eredményére figyelemmel – nem lehetett egyértelműen bizonyítani a volt miniszterelnök szerepét a cseréről hozott döntésben, mint ahogy az eljárásának a célját sem"* – az ügyészség közleménye itt arra a június 13-i jogerős polgári bírósági ítéletre célzott, amely szerint érvénytelen az állam és Joáv Blum izraeli üzletember telekcseré-ügylete, tehát a vitatott sukorói telkek továbbra is állami tulajdonban vannak. Vádat emeltek ugyanakkor Tátrai Miklós, az MNV Zrt. volt vezérigazgatója ellen különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés kísérlete miatt, továbbá megvádolták az ügyben Császy Zsoltot, az MNV Zrt. volt értékesítési igazgatóját, Markó Andrea volt pénzügyminisztériumi szakállamtitkárt, a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács volt tagját, egy értékecslőt és egy ügyvédet. Gyurcsány Ferenc ezután a Facebook-on alkalmatlannak, tisztességtelennek és alávaló embernek nevezte Polt Péter legfőbb ügyészt, amiért "hamisan gyanúsította meg" egy súlyos bűncselekménnyel, de végül megijedt, nem merte vállalni az ő megvádolásának kockázatát. A volt kormányfő közölte: biztos benne, hogy a sukorói telekcseré miatt most megvádolt emberek ártatlanok, és ha szükséges, a bírósági eljárásban tanúként kiáll mellettük.

Július 24. Az Európai Központi Bank élesen bírálta a 2013-tól bevezetendő pénzügyi tranzakciós adót, amelyről a magyar kormány kötelezettsége ellenére nem kérte ki a közös pénzintézet véleményét. A róla szóló törvényt július 23-án hirdette ki a Magyar Közlöny. Az EKB szerint az illeték kiterjesztése az MNB műveleteire csorbítja az intézmény pénzügyi, működési és intézményi függetlenségét. Továbbá nem egyeztethető össze a monetáris finanszírozás tilalmával sem, hiszen ha a jegybank az illeték miatt veszteségesé válna, azt az állami költségvetésből kell pótolni, de az addig eltelt egy évben az MNB befizetését a költségvetés használja. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter korábban azt mondta, hogy e bevétel a fedezete a munkáltatói terhek csökkentésének: *„ez a 'taktikai atomfegyver' a XXI. században, amely lehetővé teszi, hogy a foglalkoztatás terén felvegyük a versenyt az ázsiai országokkal. Ahhoz ugyanis, hogy a foglalkoztatást növelni tudjuk, az élők munkáinak terheit kell mérsékelni"*.

A kormánynak vissza kellene vonnia a felsőoktatási felvételi keretszámokról hozott határozatát, mert az nyilvánvalóan alkotmány- és törvénysértő – közölte Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa. Egyebek mellett azt kifogásolta, hogy míg a hatályos felsőoktatási törvény egyik évről a másikra legfeljebb 10% változtatást enged, a kormány az államilag támogatott helyekre felvehető joghallgatók számát 87%-kal, a közgazdászokét 95%-kal, a bölcsészekét 34%-kal csökkentette. Orbán Viktor miniszterelnök a pártja ifjúsági szervezetének, a Fidelitásnak a képviselőivel tartott találkozón úgy reagált: nem halasztják el a felsőoktatás átalakítását annak ellenére sem, hogy *„ellenforradalmi kísérletek zajlanak"*. A kormányfő arról is beszélt, hogy azokat az intézményeket fogják támogatni, amelyeket a fiatalok maguk választanak, amelyeket pedig elkerülnek a jelentkezők, azokat nem. Éppen ezen a napon hozták nyilvánosságra a felvételi ponthatókat, és az derült ki, hogy a legtöbb pont arra a Budapesti Corvinus Egyetemre való bekerüléshez kellett, amelynek megszüntetése többször szóba került 2010 után, bár végül a kormány cáfolta, hogy lenne ilyen terve.

Július 25. „Az EU a bankokat védi, mi a munkahelyeket” – így kommentálta Orbán Viktor miniszterelnök az IMF-EU küldöttséggel folytatott tárgyalása után az Európai Központi Bank bírálatát a pénzügyi tranzakciók illetékről. De ezzel együtt úgy értékelte a megbeszéléseket, hogy „a helyzet biztató”. Számos kérdésben vita van ugyan, de egyetértettek abban, hogy hitelből nem lehet béreket emelni, növelni kell a gazdaság teljesítőképességét.

Július 26. „Igazuk van a multiknak, amikor azt mondják, hogy a szektorális adókban hátrányt szenvedtek, de nem tudunk normatív, mindenkire kiterjedő adókat kivetni ilyen válságos helyzetben” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségénél (VOSZ). Demján Sándor VOSZ-elnök elismeréssel beszélt a járulékcsökkenésről és az áfaszabályok változásáról, de hangsúlyozta, hogy se a nagy, se a kis vállalkozásoknak nincs pénzük a fejlesztéshez. Orbán Viktor kijelentette: párhuzamosan kell a versenyképességet javítani és az adósságot csökkenteni, ezért nagyon fontos az összefogás, amihez erő kell. *"Az összefogás nem szándék kérdése, hanem erő kérdése. Lehet hogy vannak országok, ahol ez nem így működik, például a skandinávoknál, de egy ilyen félázsiai népség, mint mi, akkor tud összefogni, ha erő van. Ez nem zárja ki a konzultációt, a vitát és a demokráciát, de kell egy központi összefogás, ami az ország történelmi tapasztalataiból is levonható."* Ez a kormányfői mondat is nagy visszhangot váltott ki: *„Reméljük, a Jóisten megsegít bennünket, hogy a demokrácia helyett nem kell kigondolnunk más típusú politikai rendszereket, amelyeket a gazdasági túlélés érdekében be kelljen aztán vezetni.”*

Július 27. Bevezetik az előzetes jelentkezést a választási részvételre, csak a magukat regisztráltató állampolgárok szavazhatnak majd – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök a kormánypárt elképzelését a Kossuth rádióban. Az MSZP, az LMP és a DK elutasította az ötletet, amelynek szerintük csak az a célja, hogy kevesebben éljenek szavazati jogukkal. A Jobbik a javaslattal szemben azt ajánlotta, hogy általános iskolai végzettséghez kössék a választójogosultságot.

A miniszterelnök több kormánybiztost felmentett tisztségéből, köztük Budai Gyulát, a FIDESZ országgyűlési képviselőjét, aki 2012 februárja óta a Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára is, *„az elszámoltatási és a korrupcióellenes kormányzati feladatok összehangolásáért felelős kormánybiztos”* 2010-ben kapott megbízatása alól.

Szegedi Csanád EP-képviselő, a Jobbik volt alelnöke bejelentette: lemond minden pártfunkciójáról, így a Jobbik Borsod-Abaúj-Zemplén megyei elnökségéről és az országos választmányi tagságról, és kizárólag európai parlamenti képviselőként folytatja a munkáját. Úgy fogalmazott: *"mindennemű belpolitikai tevékenységtől visszavonul"*. Az eset háttere: a rasszista nézetek hirdetésétől személy szerint sem mentes radikális szélsőjobboldali politikusról kiderült, hogy részben zsidó származású. Azt állította, hogy erről csak a közelmúltban értesült. Ezt azonban sokan kétségbe vonták, tekintve, hogy még élő nagymamája az auschwitz-i koncentrációs tábor túlélője, és nehéz volt elképzelni, hogy erről és általában a családjáról soha nem beszélt volna. Néhány nappal később nyilvánosságra került egy – Szegedi szerint manipulált – hangfelvétel, amelyen az EP-képviselő valakit jó állással kecsgetett, ha nem teszi közzé az ő származásáról szóló információt. Az emberek származását gyakran értékmérőként értelmező Jobbik ezúttal eleinte úgy reagált, hogy Szegedinek nem a származását, hanem a munkáját tartják fontosnak, és ebből is látszik, hogy ők nem antiszemiták. Hamarosan azonban változott az álláspont, és a politikust az országos elnökség elé idézték azzal a váddal, hogy hazudott a pártvezetőségnek. Erre válaszolt Szegedi Csanád a lemondással, amelyről kiadott közleményében ezt írta: *"vállalom a félig zsidó származásomat, és büszke vagyok nagymamámra, aki családi tragédiája ellenére hozzájárult ahhoz, hogy magyar hazafit neveljenek belőlem a szüleim"*. Azt állította továbbá, hogy valójában *„a Jobbik szétverésén dolgozó erők”* állnak az ő ügye hátterében.

Július 30. A Jobbik elnöksége egyhangúlag felszólította Szegedi Csanádot, hogy adja vissza európai parlamenti mandátumát. Ezt nem származásával indokolták, hanem a szerintük hiteles hangfelvétellel, amelyen a politikus egy zsarolóknak előnyöket ígér. Ő válaszul kilépett a pártból, és közölte: „nagy az esélye” annak, hogy képviselő marad. Az is maradt.

Augusztus 2. A Semmelweis Egyetem rektora felfüggesztette Tóth Miklósnak, a testnevelés- és sporttudományi kar dékánjának és helyettesének, Szalma Lászlónak a vezetői megbízását. (A dékán augusztus 29-én lemondott.) Rendőrségi vizsgálat indult ugyanis amiatt, hogy a dékán személyesen, külön e célból megszerzett adminisztrátori kóddal írt be három hallgatónak néhány jegyet a számítógépes rendszerbe, amelyek nélkül nem államvizsgázhattak volna. A szóbanforgó osztályzatokat állítólag korábban megszerezték, de erről hiányoztak a dokumentumok, ezért a kar hivatali dolgozói nem voltak hajlandók elvégezni a bejegyzést. Az ügy azért keltett nagy visszhangot, mert az érintett diákok egyike Lasztovicza Jenő FIDESZ-képviselőnek, az országgyűlés sport- és turizmusbizottsága alelnökének, a Veszprém megyei közgyűlés elnökének a fia volt. A politikus alaptalannak nevezte az ügyvel kapcsolatos vádakát, a hiányzó kreditpontokkal kapcsolatban számítógépes hibára gyanakodott, és tiltakozott azellen, hogy fiának (az övével azonos) neve megjelent a sajtóban.

Augusztus 4. Hosszú idő után ismét nyilvánosan bírálta a kormányzati politikát Sólyom László volt köztársasági elnök. Az aszófői falunap vendégeként kijelentette: *„Az alaptörvény többé nem a politika határait húzza meg, hanem a napi politika pusztá eszközévé vált. ... Nyilvánvalóan alkotmányellenes szabályokat vesznek fel az alkotmányba azért, hogy ne lehessen megtámadni őket.”* Azt az elképzelést, hogy a választásokon csak az előre jelentkezett polgárok vehessenek részt, az alaptörvénnyel és az emberi jogok európai egyezményével ellentétesnek nevezte. Ugyanakkor *„a demokrácia védelmében lármázó”* ellenzékieket úgy minősítette, hogy *„megérdemelten hitelüket veszítették”*.

Augusztus 10. Egyetlen hét alatt három ügyben is az Alkotmánybírósághoz fordult Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa: a szakképzésről, a rokkantsági ellátásokról és a köznevelésről szóló új törvényekben talált szerinte alkotmány sértő pontokat. Néhány nap múlva az egyházi törvénnyel szemben is panaszt emelt. Az ombudsman szerepét megnövelte, hogy magukon a törvényhozókon kívül szinte csak ő kérhet AB-felülvizsgálatot, mivel az új AB-törvény megszüntette azt a lehetőséget, hogy bármely állampolgár vagy szervezet kérjen ilyet. Orbán Viktor miniszterelnök a pocity.eu portálnak adott interjújában Szabó Máté megnőtt aktivitása kapcsán azt mondta: a jogász már egykor is ilyen volt, amikor őt tanította, *„obskúrus témákkal foglalkozott obskúrus megközelítésben”*.

Augusztus 16. A Médiatanács határozatban mondta ki, hogy alaki okokból érvénytelen volt a Klubrádió által használt 95,3 MHz-es frekvenciára beadott összes pályázat. Az érintett ismét tiltakozott: a Klubrádió jogellenesnek nevezte a Médiatanács működését, ugyanis úgy értelmezte a határozatban hivatkozott jogerős bírósági ítéletet, hogy az csak az első helyezett – tartalmilag is hiányos – pályázatát mondta ki érvénytelenné, így éppen a második helyezett Klubrádiónak kellett volna véglegesen odaadni a hosszú ideje csak meg-meghosszabbított ideiglenes engedéllyel használt hullámhosszot.

Augusztus 22. A legnagyobb reményünk, hogy a rossz európai válságkezelés nem húzza vissza Magyarországot, a magyar válságkezelés ugyanis rövid távon is kecsegtet sikerrel, az európai pedig nem – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a magyar nagykövetség szokásos éves értekezletén.

Augusztus 23. A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság első fokon jogellenesnek minősítette két 62 éves bíró nyugdíjazás miatti felmentését tisztségéből, miután az Alkotmánybíróság visszamenőleges hatállyal megsemmisítette az ennek alapjául szolgáló törvényt. Az Országos Bírósági Hivatal fellebbezett, de eredménytelenül: az ítélet október 26-án jogerőssé vált. A másodfokon eljáró, korábban megyei bíróságnak nevezett Zalaegerszegi Törvényszék azt is kimondta, hogy az OBH-nak kérnie kell a köztársasági elnököt a két bíró újbóli kinevezésére. Ez volt az első ilyen eset, de számos hasonló követte.

Pokorni Zoltán (FIDESZ), az országgyűlés oktatási bizottságának elnöke, volt oktatási miniszter (1998-2001) ismét bírálta a Hoffmann Rózsa (KDNP) vezette államtitkárság elképzeléseit. *„Tovább megyünk egy rossz úton, egy tananyagcentrikus úton, melynek következménye, hogy nem tudunk odafigyelni a hátrányos helyzetű gyermekekre”* – mondta egy szakmai tanácskozáson az új nemzeti alaptantervről.

Augusztus 25. Rendzavarás nélkül zajlott a budapesti Hősök terén a betiltott Magyar Gárda megalapításának 5. évfordulója alkalmából tartott megemlékezés, amelyet a bíróság a rendőrségi tiltást felülbírálván engedélyezett. A rendőrség csak néhány ellentüntetővel szemben járt el. Az eseményen különböző szélsőjobboldali szervezetek képviselői a Jobbikot bírálták, de erre a szintén felszólaló Vona Gábor pártelnök nem reagált.

Augusztus 27. A Monetáris Tanács 2011 decembere óta először alapkamatot csökkentett: 7%-ról 6,75%-ra. Az értékelések szerint ezzel a testület többsége a recesszióban lévő gazdaság megmozdítását fontosabbnak tartotta, mint a nem csökkenő infláció fékmentését. A döntés úgy született, hogy az országgyűlés által 2011-ben választott négy külső MT-tag leszavazta Simor András jegybankelnököt és két helyettesét. Szeptember 25-én újabb 0,25%-os csökkentés következett, hasonló szavazati arányokkal.

Nem mutatják be A hatodik koporsó című Csurka István-dramát a budapesti Új Színházban – jelentette be Tarlós István főpolgármester Dörner György színigazgató tájékoztatása alapján. A nemrég elhunyt író-politikus utolsó, még sehol nem játszott művét sokan durván antiszemitanak tartották, ezért tiltakoztak a tervezett premier ellen. Fischer Ádám világhírű karmester nemzetközi aláírásgyűjtést akart szervezni. Tarlós István néhány nappal korábban egy TV-műsorban azt mondta: noha Csurka Istvánnak vannak olyan darabjai, amelyeket elő kell adni, ez nem ilyen. Igazat adott azoknak, akik a bemutatást ellenezték, mert a mű vége *"enyhén szólva nagyon necces"*, *"igazságtalan, bizonyíthatatlan, elvakult állásfoglalást"* tartalmaz. A politikus szerint az ő véleményét megismerve a szélsőjobboldali kötődései miatt már kinevezésekor támadott Dörner György döntött úgy, hogy nem mutatják be A hatodik koporsót, amelyet egy héttel korábban a színház közleménye még kulcsfontosságú előadásnak, a szezon húzó darabjának nevezett.

Augusztus 29. Szeptember 1-ével lemondott tisztségéről Fülöp Sándor, az alapvető jogok biztosának a jövő nemzedékekért felelős helyettese. 2008. májusában hat évre választotta meg az országgyűlés mint független „zöldombudsmant”, de az új alaptörvény és a biztosokra vonatkozó új sarkalatos törvény alapján 2012. január 1-től az alapvető jogok biztosának helyetteseként, önálló költségvetés nélkül folytatta munkáját. Lemondólevelében ezt írta Kövér László házelnöknek: *„Lemondásom elsődleges oka az, hogy az Alaptörvény 30. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatokat, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét a hatáskör részletes meghatározása, valamint az erre rendelt hivatali eszközök hiányában ellátni nem tudom.”* Úgy vélte: az egészséges környezethez való jog lényegében védtelen az önálló zöld ombudsmani iroda felszámolása után, márpedig mivel az Alkotmánybíróság korábban többször kimondta az egészséges környezethez való

joggal kapcsolatban a visszalépés tilalmát, az intézményes védelem szintjének csökkentése alkotmányellenes. „*Önálló, a környezet védelmére szakosodott intézményekre van szükség ahhoz, hogy megtaláljuk a szembenálló érdekek között azokat a kompromisszumokat, amik még a jövő nemzedékek számára is elfogadhatók lesznek*” – írta Fülöp Sándor.

Augusztus 31. Örményország megszakította a diplomáciai és egyéb kapcsolatokat Magyarországgal, miután a magyar hatóságok átadták Azerbajdzsánnak a gyilkosságért életfogytiglani börtönre ítélt 34 éves Ramil Sahib Safarovot. A volt azeri katonatiszt 2004-ben Budapesten, egy NATO békepartnerségi program résztvevőjeként baltával megölte egy örmény hallgatótársát. Magyar bíróság ítélte el jogerősen „*előre kitervelten, aljas indokból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölésért*”. Az elítélt nemzetközi jogszabályoknak megfelelően kérte, hogy hazájában folytathassa büntetésének letöltését. Az ottani örményellenes nacionalisták körében nemzeti hőssé vált Safarovot Ilham Aliyev azerbajdzsáni államfő hazaérkezése után azonnal kegyelemben részesítette. „*Magyarország és Azerbajdzsán közösen megnyitotta az utat az ehhez hasonló bűncselekmények megismétlődése előtt. A gyilkosok ezek után már tudják, hogy büntetlenséget élvezhetnek az etnikai vagy vallási gyűlölet miatt elkövetett gyilkosságért. Ezt nem tűrhetem. Az Örmény Köztársaság ezt nem tűrheti. Az örmény nép ezt nem bocsátja meg*” – fogalmazott a hír hallatán a Magyarországot korábbi ígéreteinek megszegésével vádoló Szerz Szargszján örmény köztársasági elnök.

Szeptember 1. A szabadon engedett gyilkos azeri tisztet őrnaggyá előléptetve visszavették a hadseregbe. A jereváni média és a magyar sajtó egy része felvetette: a magyar kormány gesztusa esetleg annak szólt, hogy felmerült, az olajkészlete miatt gazdag Azerbajdzsán több milliárd euró értékű magyar államkötvényt vásárol. Ezt azonban Szijjártó Péter államtitkár fantáziálásnak minősítette. Az MSZP, a DK és az LMP ennek ellenére úgy vélte: pénzügyi előnyök fejében erkölcsstelen döntést hozott a magyar kormány, noha ennek veszélyeire egyebek közt a magyarországi örmény nemzetiségi önkormányzat is figyelmeztette. Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök szerint, aki 2009 tavaszán távozott tisztségéből, már őt is többször megkeresték, hogy engedjék haza az elítélt gyilkost, de ő elzárkózott ettől. A magyar külügyminisztérium némi várakozás után, délután közölte: hazánk sajnálatosnak tartja a kapcsolatok megszakítását örmény részről, és tiszteli Örményországot, de a vitatott ügyben a nemzetközi jogszabályoknak megfelelően járt el. Így nyilatkozott a FIDESZ és az ellenzéki Jobbik is: minden szabályosan történt, tehát az ügyet lezárnak kell tekinteni.

Szeptember 2. Azerbajdzsán budapesti nagykövetének tiltakozó jegyzéket adtak át a külügyminisztériumban: „*Magyarország elfogadhatatlannak tartja és elítéli Azerbajdzsán lépését [az átadott elítélt szabadon engedését], amely ellentétes a vonatkozó nemzetközi jogszabályokkal, és szöges ellentétben áll az azeri fél ez ügyben tett ígéretével*”, az ottani igazságügyi tárca levelében ugyanis Baku kötelezettséget vállalt arra, hogy Safarov az átadása után letölti jogerős büntetését, és feltételes szabadlábra helyezése is legkorábban az ítélet meghozatala után huszonöt év múlva történhet meg. (A nyilvánosságra került szövegből kiderült: a levél a büntetés megváltoztatását zárta ki, de a vonatkozó nemzetközi szerződés által megengedett megkegyelmezést nem.) Hrajr Tovmaszjan örmény igazságügyi miniszter viszont ezt írta Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszternek: „*Nincsenek kételyeim, tudnia kellett, hogy mi lesz Safarov sorsa Azerbajdzsánban. Tudnia kellett, hogy egy rasszista indítékból végrehajtott gyilkosság elkövetőjét olyan országnak adja ki, ahol hősként ünneplik. Engedje meg, hogy kétkedjek az őszinteségében, amikor azt állítja, hogy megelégedett az azerbajdzsáni fél garanciáival.*” Az azeri kormány közölte: hosszú titkos tárgyalás után, Orbán Viktor miniszterelnök bakui látogatása során egyeztek meg Safarov átadásáról. Zahid Oruj, az azeri parlament védelmi és biztonsági bizottságának tagja pedig egy helyi hírportálnak kifejtette: a 2004-es gyilkosság „*nem közönséges bűncselekmény volt, hanem*

megfelelő lépés egy örmény ellen, mert megtaposta az azerbajdzsáni zászlót egy olyan ember előtt, aki elvesztette a hazáját [a Karabah-hegyvidéket], és akinek rokonait és barátait örmények ölték meg a szeme láttára”. Feltűnést keltett, hogy Erdő Péter bíboros-prímás, a katolikus püspöki kar elnöke, Bölskei Gusztáv református és Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök II. Karekin katolikosznak írt külön-külön levélben fejezte ki szolidaritását az Örmény Apostoli Egyház, az ottani keresztények iránt, a luteránus egyház vezetője pedig a Magyar Rádióknak nyilatkozva kifejezetten elítélte az elítélt átadását.

A várakozásoknak megfelelően a FIDESZ-KDNP-jelölt győzött a szavazatok 52%-ával a hódmezővásárhelyi időközi polgármester-választáson, amelyet azért kellett kiírni, mert a tisztséget 2002 óta betöltő Lázár János 2012 júniusában a Miniszterelnökséget vezető államtitkár lett, ezért lemondott a város vezetéséről. Utódja addigi helyettese, a 68 éves Almási István lett, aki 1994 óta volt tagja a képviselőtestületnek, 2001 óta alpolgármester; civilben tanár, könyvtáros. Vereséget szenvedett, de jelentősen javított eredményén a 2010-es 8%-hoz képest a második helyre került szocialista Kis Andrea (23%), a mindössze 33%-os részvétel miatt ez a szavazatok számát tekintve is kétszer annyit jelentett, mint két évvel korábban. Ezen kívül egy-egy Jobbikos (14%) és jobboldali független (11%) jelölt indult, a DK és az LMP nem indított senkit.

Szeptember 3. „Sajnálatos, érthetetlen és megmagyarázhatatlan”, hogy Kabán 16 pályázó helyi állattenyésztő gazda közül senki nem nyert állami földbérletet – jelentette ki a Népszabadságnak a körzet FIDESZ-es országgyűlési képviselője, Bodó Sándor, egyben a Hajdú-Bihar megyei közgyűlés elnöke, aki fellépést ígért a Nemzeti Földalap döntése ellen. Néhány nap múlva közölte: a 16 kabai gazda részesül a bérelhető földekből. Végül azonban november 14-én a Földalap az egész pályázatot visszavonta, így senki nem jutott földhöz.

Semmiféle titkos megállapodást nem kötöttek Azerbajdzsánnal, a történeteket pedig „higgadtan és nyugodtan vesszük tudomásul” – közölte újságírókkal a miniszterelnök. A Budapesten is illetékes bécsi örmény nagykövetség úgy nyilatkozott: többször figyelmeztette a magyar kormányt a kiadatás lehetséges következményeire. Miközben a magyar ellenzék nyilatkozataiban, a hazai és a nemzetközi sajtóban tartotta magát az a kormányoldalon cáfolt nézet, hogy a miniszterelnök valójában pénzügyi előnyöket remélve ment bele a kockázatos ügybe, Bakuban ez a közlemény jelent meg: „A magyarországi államkötvény-vásárlással kapcsolatos hírekre reagálva az Azerbajdzsáni Köztársaság Állami Olajalapja hivatalosan is bejelenti, hogy nem tervez semmilyen állampapírt vagy befektetési eszközt vásárolni Magyarországtól.”

Szeptember 4. A Fővárosi Törvényszék első fokon felmentette a hivatali visszaélés vádjá alól Molnár Gyula volt szocialista országgyűlési képviselőt (1994-2010), Budapest XI. kerületének volt polgármesterét (2002-2010) és egykori szabaddemokrata alpolgármesterét, Lakos Imrét, aki 2006 és 2010 között volt tagja a parlamentnek is. Az ügyészség azzal vádolta őket, hogy 2006-ban, a XI. kerületi Kopaszi-gát és a Lágymányosi-öböl környékén pályázat nélkül próbáltak egy magáncégnak átjárszani egy 38 hektáros telket, a tekintélyükből fakadó függőség, befolyás kihasználásával nyomást gyakoroltak, hogy az Öböl XI. Kft.-nek jogtalan előnyt szerezzenek.

Az azeriek megtévesztették Magyarországot a bűnöző kiadatása ügyében – jelentette ki Németh Zsolt külügyminisztériumi államtitkár (FIDESZ) a Duna TV-ben. A magyar kormány nem számolt azzal, hogy Azerbajdzsán meg fogja szegni az ígérését a büntetés letöltéséről – szögezte le az államtitkár, aki szerint Magyarország jogszerűen és jóhiszeműen járt el, Azerbajdzsán viszont egy baráti gesztust egy nagyon barátságtalan lépéssel viszonzott. A politikus ezzel azokra a véleményekre válaszolt, amelyek szerint tudni lehetett, sőt biztosra lehetett venni, hogy az azeriek

szabadon bocsátják a közvélemény által ünnepeelt gyilkost, ha hazakerül. Németh Zsolt a világszerte terjedő örmény tiltakozással kapcsolatban azt mondta: Budapest elkötelezett a magyar-örmény barátság mellett. Ugyanezen a napon Budapesten a Kossuth téren néhány ezer tüntető „a kormány helyett” kért bocsánatot az örményektől.

Szeptember 6. Bár a napokban több vezető kormánypolitikus nyilatkozott az IMF-tárgyalások mielőbbi lezárásáról (Varga Mihály tárca nélküli miniszter például azt mondta a Budapesti Corvinus Egyetem szeptember 3-i tanévnyitóján, hogy „*az IMF-hitelt nem lehet megúszni*”), a kormánypártok sárvári frakcióülésén más állásfoglalás született. Orbán Viktor miniszterelnök videoüzenetében ezt így foglalta össze: „...*van tudásunk arról, hogy mit várnak tőlünk azok, akiktől egy biztonsági pénzügyi garanciát szeretnénk igénybe venni. A lista hosszú, a sajtóban olvasható, a nyugdíjak csökkentésétől kezdve, a bürokrácia leépítésén át, a bankadó megszüntetésén keresztül a bankoknak juttatandó pénzügyi összeg minden szerepel benne, ami nem érdeke Magyarországnak, ezért a frakcióülés arra az álláspontra helyezkedett – én személyesen is ezzel a véleménnyel értek egyet –, hogy ezen az áron, így nem. A frakció felhatalmazott bennünket arra, hogy egy alternatív tárgyalási javaslatot hozzunk tető alá a következő napokban, ezen fogunk dolgozni.*” Harrach Péter KDNP-frakcióvezető ennek ellenére kijelentette, hogy a megállapodás még 2012 végéig megtörténhet. Az MSZP, a DK és az LMP viszont úgy nyilatkozott, hogy a kormányfő által említett IMF-követeléslista nem létezik, a nemzetközi szervezet csak problémákat vet fel, amelyekre az érintett országnak kell kidolgoznia a megoldást.

Szeptember 7. A miniszterelnök a Kossuth rádióban azt fűzte hozzá előző napi gondolataihoz, hogy a kormány által kidolgozandó alternatív program alapján meg fogják kötni a megállapodást a Valutaalappal.

Schiffer András, az LMP 2012 januárjában lemondott frakcióvezetője szerette volna visszazerezni tisztségét, de a képviselőcsoport 8:7 arányban a 8 hónapja működő Jávor Benedeknek szavazott továbbra is bizalmat. Két nappal korábban – kevesebb jelenlétével – ugyancsak az LMP frakciónak csak hat tagja támogatta, hogy Kukorelly Endre maradjon képviselő, szintén hat pedig egyetértett az író-politikus felajánlott lemondásával, aki ezt ezután meg is tette.

Szeptember 9. „*A drámai helyzet drámai választ kíván*” – így indokolta Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök és MSZP-elnök, a Demokratikus Koalíció elnöke, hogy három társával együtt egyhetes éhségstrájkot kezdett a budapesti Kossuth téren. Egyebek közt az ellen tiltakoztak, hogy egyre több kormányzati politikus állt ki a választók előzetes feliratkozásának bevezetése mellett, ami nélkül nem lehetne szavazni a választásokon. „*Ha van választási regisztráció, akkor nincs szabad választás. Ha nincs szabad választás, Orbán Viktor demokráciapusztító kormánya Magyarország nyakán marad*” – írta közleményében a DK. Az Országgyűlés Hivatala 132 000 forint területfoglalási díjat szedett be a demonstrálóktól a felállított sátrak miatt. Gyurcsány később, szeptember 14-én az ATV-ben azt mondta: össze kell fogni, mert ha a demokratikus ellenzéki oldal felaprózódik, akkor „*Orbán a markába fog röhögni*”, és az ellenzék nem tud győzni. Egyúttal bejelentette: senkinek sem kell megküzdenie vele a miniszterelnökségért, mert 2014-ben nem indul a kormányfői székért. Az akció szeptember 15-én tüntetéssel ért véget, amelyen élesen bírálták a kormányt. Első ízben jelent meg DK-megmozduláson az MSZP néhány ismert képviselője.

Szeptember 10. Az ügyészség őrizetbe vette Biszku Bélát, az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások egyik vezéralakját, aki az MSZMP Politikai Bizottságának 1956

és 1980 között volt tagja, 1962-1976-ban a Központi Bizottság titkára, a Kádár- és a Münnich-kormány belügyminisztere (1957-1961) és miniszterelnök-helyettese (1961-1962). A 91 éves, már 1977 óta nyugdíjban lévő expolitikust több ember ellen elkövetett emberölésre való felbújtás háborús bűntettével gyanúsították. Nem helyezték előzetes letartóztatásba, a bíróság előbb lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el, majd másodfokon háziőrizetbe helyezte.

"Nekünk Európa problémái miatt van szükségünk IMF-megállapodásra. Mindebből az következik, hogy számunkra előnyös volna egy megállapodás. De csak jó megállapodást akarunk kötni" – ismételte meg álláspontját Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlésben az őszi ülés első napján. A kormány programját "Új Társadalmi Szerződésnek" nevezte: kimentik az embereket az adósságcsapdából, másrészt munkahelyeket teremtenek. De újabb válság érte el Magyarországot, ami után sokan azt mondták, hogy fel kéne adni a tető alá hozott társadalmi szerződést, és vissza kellene térni a megszorításokhoz. *"Sokan, itt a parlament falai között és külföldön is le akartak beszélni arról, hogy teljesítsük, amit vállaltunk"* – mondta. Ő viszont ragaszkodik céljaihoz. Az azerbajdzsáni gyilkos kiadatása miatti vádakat visszautasítva a kormányfő közölte: kormánya *"erkölcsi, morális kérdésekben nem pénzügyi alapon hoz döntéseket"*. Magyarország mindig át fogja adni az elítélteket hazájuknak, mondta, vagyis szerinte morálisan és erkölcsösen jártak el, mi több, ő maga *"igazságos döntésnek"* tartja Safarov kiadatását. Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa viszont vizsgálatot indított az ügyben.

Szeptember 11. Az országgyűlés a dohányzás visszaszorítása érdekében 2013. július 1-től államosította a dohányáru-kiskereskedelmet, kimondva, hogy ezt csak állami cég vagy az államtól kapott trafik-koncesszió birtokosa folytathatja, minden más üzletben (benzinkútnál is) és automatából tilos cigarettát árulni. Ez alól csak a 2000-nél kevesebb lakosú települések egyes üzletei vagy az ott járó mozgóboltok kaptak kivételt, továbbá a repülőtéri vámmentes boltok és bizonyos szabályok alól a részvénytársasági formában működő vállalkozások. Mivel a „Nemzeti Dohánybolt” felirat elhelyezésére kötelezett trafikok számát is korlátozták, ezzel országosan több mint 40 000-ról mintegy 7000-re csökken az árusítóhelyek száma. A szabályozást az alaptörvény alapján sarkalatosnak minősítették, vagyis a jövőben csak kétharmados többséggel lehet változtatni rajta. A javaslat tárgyalását már februárban befejezték, de a szöveget véleményezésre megküldték az Európai Bizottságnak. Augusztus végére derült ki, hogy az EB nem emelt kifogást – ezért lehetett megtartani az elhalasztott zárószavazást –, noha voltak olyan várakozások, hogy Brüsszel a vállalkozási szabadság korlátozásának minősíti az állam kizárólagosságát. Az előző napon, 10-én elfogadott új hulladéktörvénnyel kapcsolatban ugyanis felmerült ilyen kifogás, amely szerint az EU alapelveibe ütközhet, hogy a lakossági hulladékbegyűjtést és -kezelést a jövőben kizárólag köztulajdonú cégek végezhetik.

„Semmi nem történt, amire ne számítottunk volna előre”, hiszen a Külügyminisztérium ismertette, mire lehet számítani – mondta újságírói kérdésre válaszolva Orbán Viktor miniszterelnök a gyilkosságért életfogytiglanra ítélt azerbajdzsáni katonatiszt kiadatásával kapcsolatban. Az előző napon Martonyi János külügyminiszter azt írta tiltakozó örmény kollégájának: a magyar kormány *„nem tudta, hogy Bakuban szabadon bocsátják”* a büntetésének további letöltésére átadott elítéltet. Orbán Viktor azt is elmondta: a kormányzati vita után *„a döntést, mint mindig, a miniszterelnök mondta ki”* ebben az ügyben is. Mesterházy Attila MSZP-elnök, frakcióvezető ezután a *„morálisan megsemmisült”* kormányfő lemondását követelte, és hazugsággal vádolta a Miniszterelnökséget vezető Lázár János államtitkárt, aki ugyanaznap azt mondta, hogy Orbán Viktor *„semmiféle utasítást nem adott”* Safarov átadására. Mindeközben a külügyminiszter az országgyűlés külügyi bizottságában emlékeztetett egy hasonló korábbi esetre: 2001-ben a most felháborodott Örményország kért ki Franciaországtól egy ott nyolc halálos áldozattal járt terrormerénylet miatt elítélt örményt, akit hazaérkezése után hősként ünnepeltek. Kovács László MSZP-képviselő, volt külügyminiszter (1994-1998, 2002-2004) az iratok

megtekintése után közölte: a döntés előtt mind a Közigazgatási és Igazságügyi, mind a Külügyminisztérium ellenezte Safarov kiadatását.

Szeptember 17. Váratlan fordulat történt annak a csaknem 100 000 aláírással támogatott népi kezdeményezésnek az ügyében, amely így szól: „*Kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés tűzze napirendre azt, hogy legyen önálló büntetőjogi törvényi tényállása a családon belüli erőszaknak Magyarországon*”. Az alkotmányügyi bizottság 17:7 arányban elutasítást javasolt – a népi kezdeményezés csak a téma megtárgyalására kötelezi a képviselőket –, és a szeptember 10-éről 11-ére virradó éjjel lezajlott plenáris vita is azt mutatta, hogy a többség nem támogatja az elképzelést. Az indok: van elég eszköz a büntetőjogban az ilyen cselekmények ellen. Korábban, az új Büntető Törvénykönyv tárgyalásakor is elvetettek egy hasonló javaslatot, mert nem tartották világosnak a megfogalmazását, és ezzel akkor a kormánypártokon kívül az MSZP is egyetértett. Most azonban az országgyűlés ellenszavazat nélkül, mindössze tíz tartózkodással elfogadta a népi kezdeményezést, mert a FIDESZ megváltoztatta véleményét. (A szavazástól tartózkodók valamennyien kereszténydemokraták voltak, köztük Semjén Zsolt pártelnök és miniszterelnök-helyettes, Hoffmann Rózsa, Rétvári Bence és Soltész Miklós államtitkár, Lukács Tamás, az emberi jogi bizottság elnöke.) A történetek előzménye Varga István FIDESZ-képviselő 11-i éjszakai felszólalása volt, amelyben egyebek közt ez hangzott el: „*A nők az önmegvalósítás, emancipáció mellett elfelejtenek gyereket szülni. ... majd ha mindenki megszülte a maga két-három vagy négy gyermekét, akkor mehet önmegvalósítani meg emancipálódni. ...Azzal kellene foglalkozni, hogy ebben a társadalomban ne egy vagy két gyermek szülessen, hanem három, négy vagy öt gyermek. És akkor lenne értelme annak, hogy jobban megbecsülnénk egymást, és fel sem merülhetne a családon belüli erőszak*.” Ezek a szavak általános felháborodást, sőt tüntetéseket váltottak ki, és szokatlan módon a képviselő frakciója is így nyilatkozott: „*A FIDESZ nem tud azonosulni a párt képviselőjének, Varga Istvánnak azon szavaival, amelyek hétfő késő este hangzottak el a parlamentben*”. Megmozdultak a vezető kormánypárt képviselői is. „*Elfogadhatatlan ez a macsó gondolkodás... Kiakasztott minket, hogy mik hangzottak el a téma kapcsán*” – mondta Ékes Ilona képviselő, a párt női tagozata nevében pedig Czunyiné Bertalan Judit elmondta: arra kérték Orbán Viktort, álljon elő a kormány egy olyan stratégiával, amely alkalmas a nőkkel és gyermekekkel szembeni erőszak megfékezésére. „*Az, hogy százezer nő odaáll valami mellé, világossá teszi, hogy ez egy társadalmi ügy. Meghajlok a hölgyek akarata előtt*” – mondta Rogán Antal frakcióvezető 14-én, amikor bejelentette, hogy a párt több női képviselőjének – és a saját feleségének – kérésére a FIDESZ megváltoztatta korábbi álláspontját. Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere pedig már szeptember 15-ére egyeztetésre hívta a családon belüli erőszak ügyében indított országos népi kezdeményezés szervezőjét, Halász Pálmát, az Élet-Érték Alapítvány elnökét, valamint a FIDESZ női tagozatának képviselőit és Szabó Tímea LMP-képviselőt. Törvényjavaslat azonban 2012 végéig nem készült.

A FIDESZ-frakció javaslatára elhalasztották az országgyűlés napirendi javaslata szerint e napra betervezett szavazást a 2013-as költségvetési javaslathoz benyújtott módosító indítványokról – jelentette be Rogán Antal frakcióvezető és Varga Mihály miniszter, főtárgyaló még az ülés előtt. Rogán azt mondta, ezzel a lépéssel az „*őszinte elkötelezettséget jelzik az IMF-nek*”.

A bíróság megsemmisítette a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2011 őszén indult frekvenciaárverését lezáró végzését, ezzel megtiltotta az új mobiltelefonos cég, a Magyar Posta, a Magyar Fejlesztési Bank és a Magyar Villamos Művek konzorciumaként alakult, azaz állami MPVI Zrt. működésének megkezdését. A költségvetés így kb. 40 milliárd forint bevételtől esett el. Az ítélet indoklása szerint az NMHH súlyos eljárási szabálytalanságot követett el, mert a pályázat kiírásakor még olyan jogszabály volt érvényben, amely szerint állami tulajdonú pályázó csak az első forduló érvénytelensége esetén indulhatott volna.

Szeptember 24. A 2013-as költségvetést megalapozó törvénycsomag zárószavazása előtt az országgyűlés a költségvetési bizottság javaslatára úgy módosította az államháztartási törvényt, hogy

bizonyos esetekben a fejezeti főösszegeket a költségvetés vitájának későbbi szakaszában is meg lehessen változtatni, amikor az addigi szabályozás már csak fejezeteken belüli átcsoportosítást engedett meg. Az indoklás világosan utalt arra, hogy a szokásosnál 4-5 hónappal hamarabb, már júliusban megszavazott számokhoz az IMF-megállapodás miatt kell esetleg hozzányúlni: *„Előfordulhat olyan helyzet, hogy a költségvetési fejezetek bevételi és kiadási főösszegét megállapító határozat elfogadását követően ... a kormánynak olyan nemzetközi kötelezettségei keletkeznek, amelyet köteles átvezetni a költségvetési törvényjavaslaton is.”*

Szeptember 25. Tarlós István budapesti főpolgármester félidős értékelésében kevesellte a kormánytól kapott segítséget, és kijelentette: másképp vélekedik a főváros szerepéről, mint a FIDESZ „esszenciális politikusai”. Az országnak erős Budapestre van szüksége – mondta –, a kerületek érdekei nem írhatják felül az egész városéit. Az ellenzék kudarcnak minősítette Tarlós tevékenységét, Horváth Csaba, a közgyűlés MSZP-frakcióvezetője pedig azt mondta, hogy a kormány csődbe akarja vinni a fővárost.

Antal Attila, a BKV volt vezérigazgatója visszavonta a nyomozás során másokra tett terhelő vallomásait, és bocsánatot kért Hagyó Miklós volt szocialista főpolgármester-helyettestől, Mesterházy Ernő egykori főpolgármesteri tanácsadótól és a vádlottak között nem szereplő, Budapestet 1990 és 2010 között vezető szabaddemokrata Demszky Gábortól. A Hagyó és társai ellen különböző gazdasági visszaélések vádjával Kecskeméten folyó per tárgyalásán a fővárosi tömegközlekedési cég korábbi vezetője kijelentette: félt a vizsgálati fogságtól, szabadlábba helyezése érdekében tett valótlan vallomásokat, mert azt tapasztalta, hogy a nyomozók kifejezetten más gyanúsítottak ellen felhasználható adatokat vártak tőle. Az ügyészség cáfolta a vádlott állításait, emlékeztetve arra, hogy Antalt mindig védője jelenlétében hallgatták ki, aki nem emelt kifogást, továbbá a volt vezérigazgató újságoknak is ugyanazt mondta, mint amit a rendőrségen a most visszavont vallomásokban.

A jegybank Monetáris Tanácsa újabb 0,25%-kal csökkentette az alapkamatot úgy, hogy a parlament által választott tanácsstagok leszavazták a csökkentést ellenző MNB-elnököt és helyetteseit. Miután ezt számos szakértő és kommentátor úgy értékelte, hogy a kormány befolyása érvényesült és a gazdasági növekedés ösztönzése érdekében szabadjára engedik az inflációt, a négy külső tag közül három október 1-én a Reutersnek nyilatkozva cáfolta ezeket a vádakokat: maguk döntöttek és nem adták fel az inflációs célt.

Szeptember 26. A bíróság immár harmadszor a Klubrádióknak adott igazat a 95,3 MHz-es frekvenciáért folytatott perben. A Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyezte a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának július 5-i határozatát, amely alaki okok miatt érvénytelenítette a Klubrádió pályázatát. Az új ítélet kimondta, hogy ha a médiatanács korábban már tartalmilag érvényesnek nyilvánította a pályázatot, nem hozhat azzal ellentétes döntést azáltal, hogy később megállapítja a beadvány alaki érvénytelenségét. A Médiatanács egyébként éppen egy előző bírósági ítéletre hivatkozva hozta meg a most megsemmisített határozatot, és szeptember 27-én közölte: nem azt olvassa ki az új ítéletből sem, hogy érvényes lenne a Klubrádió pályázata.

Szeptember 27. A közsférában végrehajtandó elbocsátásokra nem az IMF miatt, hanem a magyar emberek miatt van szükség – mondta a kormányfő a Kossuth rádióban a többes létszámleépítésről szóló hírekre válaszolva. Úgy fogalmazott: erkölcsi kérdés, hogy az államigazgatásban emberek tízezreit továbbra is közpénzből fizessünk-e, miközben munkájukra nincs szükség, de az elbocsátott emberek számára meg kell találni az emberséges megoldást, hogy az államigazgatáson kívül megtalálják a helyüket.

Szeptember 29. Orbán Viktor miniszterelnök Ópusztaszeren felavatta a Matl Péter kárpátaljai szobrászművész által készített kétméteres bronz turult, a Nemzeti Összetartozás Emlékművét. Beszédében azt mondta: minden magyar elszámolással tartozik minden más magyar

felé. A turul a magyarok ősképe, melybe mindenki beleszületik, mint a nyelvbe és a történelembe. *"Onnantól, hogy a világra jövünk, a mi hét törzsünk köt szövetséget, a mi Szent Istvánunk alapít államot, a mi seregeink vesztenek csatát Mohácsnál, a turulmadár pedig a most élő, a már meghalt és a majd megszülető magyarok nemzeti azonosságának jelképe"* – fejtette ki a kormányfő. *"Aki tud olvasni a jelekből, az láthatja, új törvények világa közeledik az európai kontinens felé. Ennek a formálódó új világnak az első parancsolata úgy hangzik: az erős nemzetek tagjai összefognak, a gyenge nemzetek széthullnak. Azt kívánom minden magyarnak, legyen füle a hallásra és olvassanak a jelekből."*

Szeptember 30. Dunaföldváron a szocialista Horváth Zsolt nyerte 57:43 arányban a FIDESZ-es városvezető halála miatt kiírt időközi polgármester-választást. Az MSZP Tolna megyei elnökhelyettese nem pártszínekben, hanem független jelöltként indult. Csak ketten versengtek, így a kormánypárti jelölt annak ellenére vesztett, hogy nem kapott kevesebb szavazatot, mint elődje 2010-ben a több szereplős versenyben. Az önmagában nem túl jelentős kisvárosi voksolás azért keltett figyelmet, mert 2010 óta ez volt az első kormánypárti vereség helyi időközi választáson.

Október 1. Az országgyűlés törvényt hozott az úgynevezett munkahelyvédelmi akcióterv megvalósítása érdekében. Jelentős kedvezményeket adott a munkáltatóknak a korábban munkáltatói társadalombiztosítási járuléknak nevezett szociális hozzájárulási adóból és a szakképzési hozzájárulásból, ha 25 évnél fiatalabbakat és 55 évnél idősebbeket, továbbá tartós munkanélkülieket és gyed-ről-gyesről visszatérőket vesznek fel. Egy másik új jogszabály 2013-tól bevezette a kisadózó vállalkozások tételes adóját és a kisvállalati adót. Az egyéni vállalkozásként, egyéni cékként, betéti vagy közkereseti társaságként működő legkisebb vállalkozások (évi 6 millió forint bevételig) a jövőben a főállásúak után havi 50 000 forinttal, egyszerű adminisztrációval letudhatják csaknem minden adó- és járulék-kötelezettségüket, és ennek révén – bár csak havi 81 000 forintos alappal – biztosítottak is számítanak. A kisvállalati adót – a tőzsdei részvénytársaság kivételével – bármilyen formában működő cégek választhatják, ha 25 főnél kevesebbet foglalkoztatnak és évi bevételük nem több félmilliárd forintnál. A 16%-os adóval kiváltják a társasági és a szociális hozzájárulási adót, valamint a szakképzési hozzájárulást. A képviselők arról is döntöttek, hogy mégsem csökkentik azoknak az özvegyi nyugdíját, akik rokkantsági ellátásban is részesülnek. A csökkentésről 2011 végén hoztak törvényt, amelynek részleteit később a lényegét nem érintően kétszer módosították, és a mintegy 3000 érintettet értesítették a juttatás megfeleléséről. Az előző három javaslatot is benyújtó Emberi Erőforrások Minisztériuma most tévedésnek nevezte a történeteket, és elnézést kért azoktól, akik értesítést kaptak. A korábbi döntés visszavonását hét kivétellel az ellenzék is támogatta.

A Kúria felülvizsgálati döntésével lényegében jóváhagyta a Cozma-gyilkosság ügyében hozott jogerős ítéleteket annak ellenére, hogy az ügyészség súlyosbítást követelt. A két fővádlott első fokon kapott életfogytiglani szabadságvesztését az ítélőtábla másodfokon 18-18 évre enyhítette, mert úgy vélte: nem állapítható meg az „akarategység”, vagyis nem tudatos gyilkosság történt több részvevő együttműködésével, hanem egy tömeges összetűzés hevében szúrták meg halálosan Marian Cozma román kézilabdázót. A büntetés csökkentését tüntetések és tiltakozások követték, és egyet nem értésének adott hangot Orbán Viktor miniszterelnök és Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter is. Az utóbbi politikus levelét akkor rögtön visszautasította Darák Péter kúriai elnök, felhíva a figyelmet a bíróságok függetlenségére, a büntető kollégiumot vezető Kónya István kúriai alelnök pedig egy közleményben jogilag értelmezhetetlennek nevezte a társadalmi elvárásokra való hivatkozást. Ezután nyújtott be felülvizsgálati kérelmet az ügyészség, de csak a harmadrendű vádlottnál járt eredménnyel: az ő első fokon 20, másodfokon 8 éves fegyházbüntetését a Kúria 13 évre változtatta. A legfőbb bírói testület immár megfellebbezhetetlen döntése szerint a győri ítélőtábla álláspontjával ellentétben volt ugyan akarategység, de a 18 év ez esetben is megfelel a törvénynek, tehát nincs ok a súlyosbításra.

Október 2. Az országgyűlés kivételes sürgős eljárással, október 11-i hatállyal betiltotta a játé gépeket, kivéve az állami koncesszióval működő három kaszinót. Az indoklás a káros társadalmi hatásokra és nemzetbiztonsági kockázatokra hivatkozott, a gazdasági hatásokról számítás nem készült. A döntés, amelynek formája ellen tiltakozva az ellenzék a Jobbik kivételével nem vett részt a vitában és nem szavazott, minden előzmény nélkül, váratlanul született. A kormány 1-én reggel rendkívüli ülést tartott, majd néhány óra múlva benyújtotta javaslatát a szerencsejáték-törvény módosítására. A gazdasági bizottság – a lényegét nem érintő módon – jelentősen átírta, de elfogadásra ajánlotta. A plénum elfogadta a kivételes sürgős tárgyalási módot, amihez a kormánypártok kétharmados többsége elegendő, majd este egy óra alatt megvitatta a tervezetet, 2-án reggel pedig elfogadta. Lázár János államtitkár egy sajtótájékoztatón azzal indokolta a sietséget, hogy különben a lobbik felpuhították volna a javaslatot. A Magyar Szerencsejáték Szövetség viszont, amely szintén csak 1-én reggel értesült az elképzelésről, felhívta a figyelmet, hogy több ezer ember veszíti el a tilalom miatt az állását (annak ellenére, hogy a 2011-es jelentős játékadó-emelés miatt 25 000 helyett már csak 4500 játé gép maradt játé ktermekben és vendéglátóhelyeken), a költségvetésből kieső 30 milliárdos bevételt pedig nem lehet az internetes szerencsejátékokból beszedett adóval pótolni, mert azok jelentős része illegálisan működik. Olyan cégek is voltak, amelyek sok pénzt költöttek informatikai fejlesztésre, mert az előző törvénynek megfelelően éppen októberben kellett volna átállni a folyamatos állami ellenőrzést lehetővé tevő szerveralapú gépekre. A jogbiztonság elvével ellentétes, ami történt – jelentette ki a szövetség. Mindezek az érvek azonban nem hatottak a kivétel nélkül igennel szavazó kormánypárti képviselőkre. A szavazás után Schreiber István, a szakmai szövetség elnöke bejelentette, hogy a tagvállalatok pertársaságot alapítanak jogaik védelmére. *"Minden szintre el fogunk menni, ahol ezt a jogállam keretein belül megtehetjük, ha kell, az utolsó állomás Brüsszel és Strasbourg"* – közölte. Közleménye szerint a parlamenti döntéssel az ágazat tagjai hatalmas károkat szenvedtek, több ezer vendéglátóhely fog bezárni.

Látványosan baráti légkörben avatta fel a pilisszentkereszti Szlovák Házat Orbán Viktor és Robert Fico. Megállapodtak egy új komáromi Duna-híd építéséről és további közúti határátkelők nyitásáról. A magyar kormányfő felhívta a figyelmet, hogy szlovák kollégája egy olyan országot vezet, amely tíz éve még Magyarország mögött volt, ma viszont több területen, például a GDP szempontjából megelőzött minket. A szlovák példát a legsikeresebb válságkezelésnek nevezte. A szlovák miniszterelnök azt mondta, hogy rendkívül nagy érdek fűződik a két ország baráti kapcsolataihoz, és tárgyalását konstruktívank és pragmatikusnak nevezte. A kettős állampolgárságot büntető szlovák törvény miatti konfliktusról nem esett szó, a Duna TV-nek adott interjúban pedig Robert Fico kijelentette, hogy a magyarságot kollektíven bűnösnek nyilvánító 1945-ös Beneš-dekrétumokat nem lehet megváltoztatni, de nem ezzel kell foglalkozni, hanem inkább a gazdasággal.

Október 5. Újabb jelentős, 400 milliárd forintnyi takaré kossági intézkedéseket jelentett be a 2013-as költségvetési javaslatához képest Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter. A korábbi előrejelzéseket csökkentve a miniszter 2012-re stagnálást vagy visszaesést, 2013-ra 1% GDP-növekedést prognosztizált, és 2,7-2,7%-os hiányt 2,5% és 2,2% helyett. A program fontosabb elemei: Már 2012-ben 133 milliárdot zároltak a minisztériumoknál. A közszolgálatban nem lehet egyszerre nyugdíjat és bért felvenni, és a nyugdíjba menők helyére az egészségügyet kivéve nem vesznek fel új embert, ami 22 000 fős csökkenést hozhat. A pedagógus életpálya-modell bevezetését 2013. szeptembere helyett fél évvel elhalasztják. Csökkentik az EU-támogatások társfinanszírozását. Plafont vezetnek be a különböző segélyek együttes összegére, amely semmiképp nem lehet magasabb a minimálbértől elmaradó közmunkabéternél, tehát a legális munkával kereshető legkisebb fizetésnél. Megszűnik a társadalombiztosítási járulé kplafon, a legmagasabb jövedelemrész után is kell fizetni. Minden pénztárgépet összekötnek az adóhivatallal, hogy nehezebb legyen a bevételt eltitkolni. A postainál magasabb csekkadót vetnek ki az automatából történő pénzfelvételre. A Nemzeti Bankra kivetendő tranzakciós adó helyett, amelyet a

nemzetközi szervezetek a költségvetés burkolt jegybanki finanszírozási módszereként elutasítanak, az Államkincstártól várnak el az eredetileg tervezettnél négyszer több ilyen adóbefizetést.

Október 8. Az országgyűlés a 42 éves Szabó Marcel jogászt választotta meg az alapvető jogok biztosa jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesévé a lemondott Fülöp Sándor helyére. A javaslatot Szabó Máté ombudsman tette, miután az új alaptörvény és az ombudsman-törvény szerint ezt a korábbi államfői hatáskört ő kapta meg. A jelöltet mindkét illetékes bizottság egyhangúlag támogatta, és a plénumon is 98%-os többséget kapott. Szabó Marcel 2011 óta Magyarországot képviselte a bős-nagymarosi vízlépcső ügyében folytatott perben a hágai Nemzetközi Bíróságon, 2012 elejétől pedig a magyar-szlovák vízlépcsőtárgyalásokat vezette.

Többszöri halasztás után megszületett a szolgáltatásokat államosító hulladéktörvény. A képviselők kormánypárti többsége ugyanakkor úgy döntött, hogy a dohányárak jövedéki adóját 2013 január 1. helyett már 2012. december 1-től felemelik, de a kormány által javasoltnál kisebb mértékben, a 2013 májusára tervezett második adóemelést pedig nem hajtják végre. Ezt azzal indokolták, hogy a jelentős adótehernövelés miatt nagyobb lenne az infláció és további teret nyerne a feketepiac.

Törölték a Kereszténydemokrata Néppárt tagjai közül Soltész Miklós országgyűlési képviselőt, államtitkárt, valamint Spaller Endre országgyűlési képviselőt, mert a két politikai többszöri írásbeli és szóbeli figyelmeztetés ellenére sem fizette be a tagdíját – tette közzé a párt fővárosi XIII. kerületi szervezete. A közlemény szerint *"elfogadhatatlan, hogy két olyan személy, aki az országos átlagnál jóval magasabb fizetéssel rendelkezik, nem teljesíti az öregségi nyugdíjasokra szabott csekély fizetési kötelezettséget."* A kormánypártok parlamenti képviselői, uniós képviselői, polgármesterei, önkormányzati képviselői 1999 óta bruttó jövedelmük 2 %-át fizetik be a pártkasszába. Soltész Miklós úgy kommentálta a hírt, hogy azzal nem kell foglalkozni. *„KDNP-s vagyok, és kész.”* A konfliktus később elhalt.

Újabb két törvényt küldött vissza megfontolásra az Országgyűlésnek Áder János köztársasági elnök. Az egyik visszaküldött jogszabály a 2013-as költségvetést megalapozó egyes törvénymódosításokat tartalmazta. Ebben a parlament változtatott egyebek mellett az államháztartási törvényen, az államfő szerint azonban a módosítás egyrészt más törvényekbe ütközik, másrészt a jogalkotási eljárás szabályai is sérültek. A másik visszaküldött jogszabály a településfejlesztéssel, -rendezéssel és az építésüggyel összefüggő törvények módosítása, amelynek egy pontját Áder János tartalmi szempontból kifogásolta. A miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy a települési önkormányzat helyi parkolási rendjét megalapozó szakmai, eljárási szabályokat és az ezzel kapcsolatos bevétel felhasználásának szabályait rendelettel állapítsa meg, ám erre az államfő szerint a vonatkozó törvények nem adnak lehetőséget a miniszternek.

Október 9. *"Nem engedünk az IMF-nek!", "Nem adjuk fel Magyarország függetlenségét"* – állt többek között azokban az egész oldalas hirdetésekben, amelyeket több országos napilapban jelentetett meg kedden a magyar kormány, köztük az ellenzéki Népszabadságban és Népszavában is, amelyek általában nem kaptak kormányhirdetéseket.

Október 12. Brüsszeli nyomásra kellett változtatni a költségvetésen – mondta Orbán Viktor a Kossuth Rádióban. A miniszterelnök szerint a 400 milliárdos kiigazítás felére sem lenne szükség, ha az Európai Unió nem kényszerítené rá a kormányt a költségvetés változtatására. Mivel Magyarország súlyos helyzetbe került, nehezebb átvinni a kormány álláspontját, hogy neki van igaza – fejtette ki a miniszterelnök. Hozzátette: Magyarország megteszi azt, amit Brüsszel vár, de ha 2013 első félévében jobb lesz a gazdaság állapota, mint ahogyan az EU gondolja, akkor több olyan tételt megvalósít a kormány, amit Brüsszel most kihúzott, köztük a pedagógusok életpályamodelljének elhalasztott bevezetését. Ez utóbbival kapcsolatban egyébként Hoffmann

Rózsa oktatási államtitkár az ezt megelőző napokban többször kijelentette, hogy a halasztásról még nincs végleges kormánydöntés.

Október 15. Az országgyűlés hozzájárult, hogy a kormány visszavonja a bírák nyugdíjkorhatárára vonatkozó, szavazás előtt álló törvényjavaslatát, és a hozzá kapcsolódó, szintén már megtárgyalt alaptörvény-módosítást. Az előterjesztő indoklása szerint további javaslatokat kívánnak figyelembe venni. Elfogadták ugyanakkor a választási rendszert érintő alaptörvény-módosításhoz az alkotmányügyi bizottság indítványát. (Pontosabban az elfogadott jogszabály címe szerint az alaptörvényt módosították, a szöveg szerint viszont az alaptörvényhez 2011 végén elfogadott átmeneti rendelkezéseket, amelyekről utólag, 2012 júniusában az alaptörvény első módosításakor mondták ki, hogy ezek az alaptörvény részét képezik.) Ezzel nem csupán az előzetes regisztráció előírásának lehetősége vált alkotmányos normává, ahogy a tervezetet egyéni képviselőként előterjesztő Lázár János államtitkár javasolta, hanem maga a regisztráció mint szabály, mégpedig részletesen. Így például bekerült a szövegbe az, hogy levélben csak a külföldön élők jelentkezhetnek, a magyarországi lakhelyű potenciális választópolgárok csak az internet és a jegyzőnél történő személyes jelentkezés között választhatnak, valamint hogy a névjegyzéket csak a rendes választások előtt készítik el újra, tehát egy esetleges előrehozott választás (például a parlament feloszlása) esetén nem szavazhat az, aki esetleg évekkorábban nem jelentkezett, de az új helyzetben szeretne. Elfogadták a 2011-es költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási törvényt is, amelyből kiderült: a költség hiánya 797 milliárd forint (a GDP 2,8%-a) helyett 1598 milliárd (5,7%) lett. A növekedés javát pedig a központi költségvetés produkálta. A hiány megugrásában a legnagyobb szerepet a MOL-részvények megvásárlása, illetve az Európai Bíróság áfával kapcsolatos döntése játszotta.

Október 17. Újabb hét pontos intézkedéscsomagot jelentett be Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a kormány rendkívüli ülése után, mert kiderült: Brüsszel szerint kevés az október elején bejelentett 400 milliárdos csomag, a hiány nem 2,7, hanem 3,7-3,9 % lenne. Vagyis nem szűnne meg a 2004 óta tartó túlzott deficit eljárás, 1000 milliárdnyi uniós támogatást veszíthetne el az ország. A kormány ezt elkerülendő döntött egy újabb, 367 milliárdos csomagról. *"Közgazdaságilag abszurdumnak, politikailag kettős mércének tartjuk, de a kohéziós pénzek megtartása érdekében újabb egyenlegjavító lépéseket teszünk"* – közölte a miniszter. Ennek része több adóemelés, valamint az, hogy a bankadó 2013-ban nem feleződik meg. *"A kormány és a bankszövetség közötti megállapodás nem tudjuk tartani az EU szakmailag elhibázott elemzése miatt. Ez 72 milliárd forint többletbevételt jelent"* – fogalmazott Matolcsy. A Bankszövetség válasza: *"A Magyar Bankszövetség megdöbbenéssel értesült arról, hogy a Magyar Kormány a korábban közösen elfogadott és aláírt együttműködési megállapodásokat egyoldalúan megszegi. A mai kormányzati bejelentésekben szereplő intézkedések ... tovább csökkentik a bankok hitelezési képességét. Mindez nagy mértékben visszaveti a reálgazdaság növekedési kilátásait, egyúttal akadályozza az elhúzódó gazdasági válságból való kilábalást."* Matolcsy György hangsúlyozta, hogy a nyugdíjakkhoz és a közszféra béreihez nem nyúlnak.

A Kúria felülvizsgálati eljárás keretében felfüggesztette annak a szeptember 17-én hozott jogerős ítéletnek a végrehajtását, amely megsemmisítette a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2011 őszi frekvenciaárverését lezáró végzését, ezzel megtiltotta az új mobiltelefonos cég, a Magyar Posta, a Magyar Fejlesztési Bank és a Magyar Villamos Művek konzorciumaként alakult, azaz állami MPVI Zrt. működésének megkezdését. Ez azonban nem jelentette az ítélet érdemi részének hatályon kívül helyezését, amely szerint az NMHH súlyos eljárási szabálytalanságot követett el, mert a pályázat kiírásakor még olyan jogszabály volt érvényben, amely szerint állami tulajdonú pályázó csak az első forduló érvénytelensége esetén indulhatott volna.

Október 18. Haza és Haladás néven egyesületet alakított Bajnai Gordon volt miniszterelnök (2009-2010). (Számos szakpolitikai javaslatot közléte, hasonló nevű alapítványa is megmaradt.)

Az alapítók között volt a Bajnai-kormány volt pénzügy-, illetve külügyminisztere, Oszkó Péter és Balázs Péter. Az is nyilvánosságra került, hogy az alapítvány gazdaságpolitikai projektjében részt vesz Urbán László egykori FIDESZ-képviselő (1993-1994), aki 1998-ban az első Orbán-kormány pénzügyminiszter-jelöltje volt, de végül nem ő kapta a tisztséget.

Október 19. *„Mondják be a számot, és mi ... teljesíteni fogjuk. ... Akármennyit mond az Európai Bizottság, azt mi elő fogjuk teremteni.”* – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök Brüsszelben, miután telefonon tárgyalt kormánya tagjaival. Kiderült ugyanis, hogy a EB a két részletben bejelentett, több mint 700 milliárd forintos megtakarítást sem tartja elegendőnek a túltottdeficit-eljárás megszüntetéséhez, mert kétli néhány bevételnövelési terv megalapozottságát. Intézkedéseket nem javasolhat az EU, ehhez nincs joga – tette hozzá a kormányfő –, de *„az EB-nak joga és kötelessége, hogy a közösen kialakított pénzügyi mutatókat kikényszerítse a tagállamoktól.”* Ezt *„nem szabad barátságatlan lépésnek tekinteni. ... Mindezt fontos, hogy humorral és jókedvvel értelmezzük, és ne lássunk benne Magyarországgal szembeni ellenszenvet vagy összeesküvést.”* Orbán Viktor, akinek kormánya az előző két hétben kétszázmillió forintos újsághirdetés-kampányt folytatott *„Nem engedünk az IMF-nek!”* főcímmel, ezúttal elmondta: az EU-val történő megegyezés közelebb visz az IMF-hitelmegállapodáshoz is.

Közös „köztársasági minimumprogramot” mutatott be az LMP és a 4K! – Negyedik Köztársaság mozgalom. A parlamenti ellenzéki párt és a civil szerveződésként indult mozgalom, mint elhangzott, az alkotmányos viszonyok visszaállítása érdekében fogott össze.

Október 23. Számos demonstráció zajlott a nemzeti ünnepen. Ismét volt kormányt támogató „Békemenet”, amelynek egyik szervezője, Csizmadia László a Civil Összefogás Fórum nevében néhány nappal korábban kijelentette: *„Újra támad az EU és az IMF, de nem hagyjuk, hogy pénzügyi manőverekkel leváltásák a kormányunkat.”* Orbán Viktor miniszterelnök a menet végén a Kossuth téren köszönetet mondott a támogatásért. Párhuzamot vont a kommunizmus bukása, illetve a nyugati világ 2008-ban kezdődött gazdasági válsága között: azért rendült meg mindkét rendszer, mert egyik sem az igazság útján járt. Szerinte az Európai Unió kételkedik önmagában, a józan ész helyett ideológiára támaszkodik, miközben józan észre, a szívek felemelése lenne szüksége, mert *„az EU-nak nemzetek nélkül nincs szíve, kereszténység nélkül nincs lelke”*.

A 2010 végén Facebook-csoportként létrejött, és 2012 október elején egyesületté alakult Milla (Egymillióan a sajtószabadságért) és a Szolidaritás szervezte azt a megmozdulást, amelyen Bajnai Gordon volt miniszterelnök hivatalosan bejelentette visszatérését a politikába. Nincs szükség új pártokra, fejtette ki, mert a *„kétharmadoszá tett törvényekkel és cinikus alkotmánymódosításokkal”* életben tartott kormány leváltásához választói összefogás kell. *„2014 nem a bal- és jobboldal szokásos küzdelme lesz”,* hanem a normális országot akarók és a megosztásból hatalmat építők összecsapása. *„Nem új pártot alapítunk tehát, hanem összefogást, ahová szövetségbe hívunk mindenkit, akikkel a céljaink összekötnek. A Milla, a Szolidaritás és a Haza és Haladás egy ilyen, befogadó és nyitott mozgalom elindításáról döntött”* – mondta az Együtt 2014-ről, aminek a megalakulását az előtte szónokló Juhász Péter, a Milla vezetője jelentett be. Bajnai a reménykedő baloldaliak mellett a csalódott jobboldaliakra is számít, ahogy *„a politikailag elárvult szabadelvűekre”* és a zöldekre is. *„Várjuk azokat a honfitársainkat, akik a maguk pártkötődését nem akarják megtagadni. Nem is kell megtagadniuk.”* – jelentette ki.

Mesterházy Attila MSZP-elnök külön rendezvényen mondott beszédet, és a kormányról kijelentette: *„A köztársaságot már lerombolták: ami a helyén épül, az egy gátlástalan populista ember féltészi rendszer.”* Szerinte az MSZP politikusai fogják megteremteni azt a rendszert, amely képes az embereknek igazságot, szabadságot, és jólétet adni, mert *„magyarok, európaiak, demokraták vagyunk, és azok is maradunk”*.

Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök, aki pár nappal korábban még bírálta utódját, amiért a Milla rendezvényén vállalt felszólalást, most azt mondta: Orbán önkényuralmi rezsimjét szét kell

zúzni, amihez legalább kétharmad kell, ezért a Demokratikus Koalíció támogatja Bajnai Gordon kormányfőjelöltségét, és az ellenzéki szervezeteknek félre kell tenniük az ellentéteket.

Vona Gábor, a Jobbik elnöke pártja nagygyűlésén úgy fogalmazott: a '89-eseknek takarodniuk kell, hogy átadja a helyét a 2006-osoknak, akik föl akarnak nőni magyarrá. Az előbbieket *"eljátszották a politikai lehetőségüket, elhazudták a rendszerváltást és megalázó feltételekkel betoloncolták az országot az Európai Unióba"*. A Jobbik elnöke meghirdette a "független Magyarország" programját, amelyben szerepelt egyebek közt a magyar föld alkotmányos védelme, a csendőrség felállítása és a halálbüntetés visszaállítása, Magyarország kilépése az Európai Unióból.

A rendezvényeken általában nem voltak atrocitások, de egy szélsőjobboldali csoport a Milla-tüntetés helyszínén azt kiabálta, hogy *„Halál rátok, zsidók!”*, és bántalmazott egy újságírót. A résztvevők számáról a szokásos eltérő becslések láttak napvilágot: a megfigyelők többsége a kormánypárti tüntetők számát látta nagyobbak, de több tízezren voltak a Milla gyűlésén is.

Október 25. Kilencre emelkedett az Áder János köztársasági elnök által alig fél év alatt az országgyűlésnek visszaküldött törvények száma. Ezúttal a hulladékról és az EU-tagállamokkal folytatott bűnügyi együttműködésről szóló jogszabályban talált tartalmi és eljárási hibákat, sőt közönséges elírásokat is.

Október 27. A falvak adósságát teljesen, az 5000 fő feletti településeket sávosan vállalja át az állam – jelentette be Orbán Viktor az Önkormányzatok az adósság csapdájában című konferencián. A nagyobb településeknek részleges és differenciált, átlagosan 40 százalékos mértékű adósságvállalást ígért, az állam így összesen 1900 önkormányzattól mintegy 612 milliárd forintnyi adósságot vett át. A miniszterelnök úgy látta, hogy az eladósodásról nem a polgármesterek tehetnek, ugyanis a nélkülözhetetlen dolgokat csak hitelből tudták finanszírozni. Az előző hetekben Kósa Lajos debreceni polgármester, a FIDESZ alelnöke többször felhívta a figyelmet arra, hogy 2013 januárjában működésképtelenné válik az önkormányzati rendszer, ha a kormány nem dönt sürgősen az 1200 milliárdos adósságállomány részleges konszolidációjáról.

Október 28. A Jobbik megőrizte vezető szerepét az egyetlen olyan városban, ahol 2010-ben győzött az önkormányzati választáson. Az időközi választást azért kellett kiírni, mert a képviselőtestület a többséget adó Jobbik-frakció felbomlása után feloszlatta magát. Fülöp Erik polgármester, aki 2010-ben 53%-os részvétel mellett 2692 szavazattal győzött, ezúttal – időközi választáshoz képest szokatlanul magas, 47%-os választói aktivitás mellett – 2411 voksal került az első helyre. A FIDESZ által támogatott civil szervezeti jelöltet 1707-en, a szocialistákét 499-en támogatták. A Jobbik hét taggal a 12 tagú képviselőtestületben is újra többségbe került.

Október 29. Az országgyűlés kizárólag kormánypárti szavazatokkal az október 15-én megszavazott formában véglegesítette a választójogosultságot érintő alaptörvény-módosítást, vagyis az előzetes regisztrációt annak részletszabályaival együtt alkotmányos előírássá tették, és az elterjedt hírekkel ellentétben nem terjesztették ki a levélben jelentkezés lehetőségét a belföldön lakókra.

November 1. Az IMF egyelőre nem tervezi, hogy delegációt küldjön Magyarországra – közölte a szervezet külkapcsolatokért felelős igazgatója egy washingtoni sajtótájékoztatóan, miután az újságok után budapesti utcai hirdetőoszlopokon is megjelent a kormány *„Nem engedünk az IMF-nek!”* jelszavú óriásplakát-sorozata. A tisztségviselő kijelentette: a magyar kormánynak világosan jeleznie kellene, hogy az IMF-et és az Európai Bizottságot értékes partnernek tekinti a reformkiigazítási folyamat tervezésében. és hogy világosan elkötelezi magát az olyan intézkedések mellett, amelyek biztosítják a pénzügyi kiigazítást, és előmozdítanák a növekedést. Ugyanakkor

Varga Mihály tárca nélküli miniszter Veres János volt pénzügyminiszter (MSZP) írásban feltett képviselői kérdésére válaszolva elismerte: a Valutaalap nem követelte bérek és nyugdíjak csökkentését, noha a kormány hirdetéseiben és a miniszterelnök beszédeiben szerepelt ez az állítás.

November 6. Az Európai Bíróság az életkoron alapuló diszkrimináció tilalmába ütköző intézkedésnek minősítette a bírók korábbi 70 éves nyugdíjkorhatárának 62-re csökkentését. A luxemburgi testület döntése az Európai Bizottság által indított kötelezettségszegési eljárás végére tett pontot. A többszáz bíró nyugdíjazását maga után vonó elképzelés az új alaptörvény elfogadása előtt az utolsó pillanatban került elő, Lázár János akkori FIDESZ-frakcióvezető módosító indítványáról érdemi vita már nem folyhatott. A többség azonban elfogadta, és ez lett a bírák jogállásáról hozott új törvény kiindulópontja is. A luxemburgi döntés szerint azonban *"az intézkedés nem áll arányban a magyar jogalkotó által elérni kívánt, a közszolgálatba tartozó foglalkozásokra vonatkozó nyugdíjkorhatár egységesítésére és az igazságszolgáltatáson belül kiegyensúlyozottabb konstrukció kialakítására irányuló célokkal"*. Az érintettek megalapozottan számíthattak arra, hogy 70 éves korukig hivatalban maradhatnak. Ám *"a vitatott szabályozás hirtelen és jelentősen leszállította a szolgálati jogviszony kötelező megszűnésével járó korhatárt, olyan átmeneti rendelkezések nélkül, amelyek biztosították volna az érintett személyek jogos bizalmának védelmét. Így e személyeknek kötelezően és véglegesen el kell hagyniuk a munkaerőpiacot, anélkül hogy idejük lett volna arra, hogy megtegyék az e helyzet következtében szükségessé váló, elsősorban gazdasági és pénzügyi lépéseket."* – állt az ítélet indoklásában. *"A kormány tudomásul veszi az ítéletet, amely az Alkotmánybíróság által ez év júliusában már megsemmisített szabályozásra vonatkozik"* – közölte az ítéletre reagálva a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium. Nem sokkal később Orbán Viktor miniszterelnök ezt bővebben is kifejtette: *"Régen láttam olyat, hogy a döglött kutyát fejbe vágják. Itt most ezzel a helyzettel állunk szemben, ugyanis a magyar Alkotmánybíróság ezt a jogszabályt megsemmisítette, következésképpen az Európai Bíróság egy olyan jogszabályról hozott döntést, amely nem létezik"* – fogalmazott, hozzátéve, hogy erre azért fontos rávilágítani, mert Magyarország a saját ügyeit a saját alkotmányos rendszerének működtetésével is meg tudja oldani. A kompromisszumosnak szánt 65 éves korhatárra vonatkozó, ám átdolgozásra visszavont kormányjavaslatról azonban ekkor nem volt hír, és a már nyugdíjazott bírák további sorsáról sem.

Folytatódott a vallomás-visszavonások sorozata a Hagyó Miklós volt szocialista fővárosi főpolgármester-helyettes és társai ellen gazdasági bűncselekmények vádjával folyó perben Kecskeméten. Ezúttal Regőczy Miklós, a BKV volt kommunikációs vezérigazgató-helyettese jelentette ki: semmiben nem érzi magát bűnösnek, feltáró jellegű nyomozati vallomásának egy részét nem *"minden kényszertől és kényszerintézkedéstől mentesen"* tette. Úgy fogalmazott: az előzetes letartóztatás valójában kényszervallatás, mert a rendőrök értésére adták, hogy akkor mehet haza, ha az ő sugallatuknak megfelelően vall. Az ügyészség a fővádott korábbi hasonló nyilatkozatára úgy reagált, hogy a rendőrségen minden kihallgatás ügyvéd jelenlétében történt, továbbá a vádlottak nem kötelesek ugyan igazat mondani, de ha mást, például a nyomozóhatóságot bűncselekménnyel vádolják alaptalanul, amiatt el lehet járni ellenük.

November 7. Az országgyűlés a házszabálytól teljes egyetértéssel eltérve újra megnyitotta a részletes vitát a választási eljárásról szóló törvényjavaslatról. Az alkotmányügyi bizottság ugyanis Papcsák Ferenc FIDESZ-képviselő javaslatára egy 225 pontból álló, 60 oldalas módosító indítványcsomagot fogadott el a részletes vita lezárása után, vagyis ezekhez a lényeges változtatást jelentő indítványokhoz a plenáris ülésen már nem lehetett volna hozzászólni, csak a

határozathozatal következett volna. Az ellenzék tiltakozásának hatására született ez a megoldás, hogy újabb több mint négy órás vitára nyíljon lehetőség.

Lenhardt Balázs országgyűlési képviselő kilépett a Jobbik parlamenti frakciójából és független lett. A párt közleménye szerint *"a távozás indoka a képviselő és pártvezetés közötti bizalmi viszony megromlása, valamint a Jobbik közép- és hosszú távú jövőjével kapcsolatos kibékíthetetlen stratégiai nézetkülönbség"* volt. Az érintett azt közölte, hogy egyértelművé vált számára: *"a jelenlegi keretek között a mostani frakcióval a nemzeti radikalizmus ügyét képtelenség előmozdítani"*. Hozzátette: egyebek mellett az okozott konfliktust közte és pártja között, hogy ő befolyással üzérkedés és hivatali visszaélés gyanúja miatt feljelentést tett Szegedi Csanád, a pártból korábban kizárt, de EP-mandátumát megtartó politikus ellen. Emellett általában is keményebben, látványosabban radikális módon akart fellépni, mint a többség. Balczó Zoltán, a párt és az országgyűlés alelnöke egy hírportálnak erről azt mondta: *"öncélú akciókat, szenzációhajhász felvetéseket"* valóban nem támogat az elnökség, *"szakmai radikalizmus kell"*, ami azt jelenti, hogy a jobbikosoknak *"szakmai alapokon, nagy hozzáértést mutatva kell bizonyítaniuk az igazukat"*. Ezért a pártvezetőség nem hagyja, hogy valaki *"népszerűséget hajhászva hozakodjon elő a zsidóság vagy Izrael megítélésével"*, Balczó szerint ezzel akkor kell foglalkozni, ha aktualitása van. Volner János, a Jobbik másik alelnöke egy facebookos bejegyzésében így fogalmazott: *"Az önállósodás, az egyéni érdekérvényesítés a Jobbik számára kárt okoz. Háborúban álló hadsereg vagyunk. Ha nem tudunk a saját sorainkban sem fegyelmet tartani, akkor porba hull a zászló."* November 22-én – a frakcióból távozása utáni nyilatkozataira hivatkozva – kizárták a Jobbikból Lenhardt Balázst.

November 12. Az országgyűlés döntött a választási eljárási törvényjavaslathoz zömmel az alkotmányügyi bizottság által benyújtott módosító indítványokról, amelyek lényegesen átírták az eredetileg Lázár János FIDESZ-képviselő és társai egyéni indítványaként benyújtott szöveget. Egyebek közt mégsem 200-ra csökkentették a képviselőjelöltek indulásához szükséges ajánlások számát a 2011-ben elhatározott 1000-ról, hanem 500-ra. Az 50 napos kampányban megtiltották a helyi és a kereskedelmi médiának politikai hirdetések közlését, erre egyedül a közszolgálati és a közösségi rádiók és televíziók kaptak jogot. A nyomtatott sajtóban minden lapot köteleztek hirdetési árjegyzékének előzetes közzétételére, és arra, hogy a választás után ismertesse, kinek mennyi hirdetését milyen áron közölte. A választópolgárokat közvetlenül csak hozzájárulásukkal lehet választási reklámmal megkeresni. Benne maradt a törvényben, hogy csak az előzetesen regisztrált választópolgárok szavazhatnak, de az előző héten elfogadott alaptörvény-módosításnak megfelelően törölték a levélben jelentkezés lehetőségét a belföldi lakcímmel rendelkezők esetében, tehát ők csak személyesen vagy az interneten vétethetik fel magukat a jegyzékbe. A lehetőségről mindenkit „megfelelő időben és módon” kell tájékoztatni (de törölték azt a szót, hogy „levélben”), és a jegyzőnek személyesen is fel kell keresnie minden állampolgárt, bár az ilyen tájékoztató találkozáskor nem lehet regisztrálni. Ezt a névjegyzéket a rendes választások előtt, tehát négy évente készítik el újra, előrehozott választás esetén nem. Újdonság a levélben szavazás lehetősége minden választójogosult számára, aki a választás napján külföldön tartózkodik. Eltörölték a boríték kötelező használatát a szavazáskor. A többség megtartotta az eredeti előterjesztésnek azt az új elemét, hogy a minden választás előtt újjáalakított Országos Választási Bizottság helyébe lépő Nemzeti Választási Bizottságot kilenc évre válassza az országgyűlés (először 2013-ban), mégpedig kétharmados többséggel. Ez utóbbi helyett csak a harmadik fordulóban elég az egyszerű többség, ha előtte kétszer eredménytelen volt a választás. Az évtizedek óta kis létszámú minisztériumi részlegként működő Országos Választási Iroda helyett létrehozták a független államigazgatási szervként működő Nemzeti Választási Irodát, amelynek elnökét a köztársasági elnök nevezi ki. Emellett néhány választókerület nem sokkal előbb meghatározott határát is átrajzolták, amihez a bizottság nem fűzött érdemi indoklást.

A 2013. évi adóváltozásokról szóló törvényjavaslathoz főleg a költségvetési bizottság által benyújtott módosító indítványokat fogadott el az országgyűlés. A Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter által korábban bejelentett egyenlegjavító intézkedések keretében kormánypárti szavazatokkal egyebek közt a következőkről döntött: Változatlanul fennmaradt a pénzügyi műveletek 2013-tól fizetendő tranzakciós illetékét, de – a jegybank függetlenségéért szót emelő Európai Bizottság és Európai Központi Bank állásfoglalása alapján – a Magyar Nemzeti Bankot kivették ennek hatálya alól. Az önkormányzatok által kivethető helyi adófajtaként bevezették a közművezetékek adóját. Kötelezővé tették a bolti pénztárgépek elektronikus bekötését az adóhatóságokhoz. Enyhítették a béren kívüli („cafeteria”) juttatások korábban elhatározott adóemelését. Megszüntették a munkavállalói nyugdíjjárulék-plafont, tehát a magas keresetűek járulékterhe nőtt, ugyanakkor több nyugdíj is jár majd nekik, mivel ezt az összefüggést nem szüntették meg. A választási eljárásról és az adóváltozásokról szóló törvény zárószavazását november 19-én tartották.

A Kereszténydemokrata Néppárt teljes frakciója – az aláírók között Semjén Zsolt miniszterelnök-helyetessel – a bejegyzett élettársakra vonatkozó összes szabály törlését javasolta a vita alatt álló Polgári Törvénykönyv-tervezetből a következő érveléssel: „*A családok védelméről szóló ... törvény ... szerint 'a család a természetes személyek érzelmi és gazdasági közösségét megvalósító olyan kapcsolatrendszer, amelynek alapja egy férfi és egy nő házassága vagy egyenesági rokoni kapcsolat, vagy a családbafogadó gyámság.'* A családok védelméről szóló törvény család fogalmára vonatkozó egyes fenti rendelkezései fogalmilag kizártak a bejegyzett élettársak esetén.” A javaslat nem érintette a bejegyzett élettársi viszonyról szóló törvény hatályát. A képviselők általában is korlátozni kívánták az élettársak jogait, az ilyen viszonyt kizárólag magánjogi, tehát családjogi következményekkel nem járó kapcsolatnak tekintve.

November 13. *„Az Alaptörvény átmeneti rendelkezései, amelyekben a bírákról szóló – megsemmisített – törvényhez hasonló szabályok vannak, továbbra is sértik az uniós jogot. Sőt, az uniós jog sérelme mindaddig fennáll, amíg minden egyes bíró jogsérelmét nem orvosolták. Az ítélet a példa annak a módszernek a kudarcára, amikor az alkotmánybírósági vizsgálat kizárása céljából olyan részletszabályokat iktatnak az alkotmányba, amelyek ellentmondanak az alapelveinek.”* – írta az [origo] portálon Sólyom László volt köztársasági elnök (2005-2010), az Alkotmánybíróság első elnöke (1989-1998). Így folytatta: *„A jogviszony feltétel nélküli helyreállítása tehát a jogorvoslat egyik része. A másik, hogy a nemzeti jogot is meg kell változtatni: az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseinek megfelelő részeit hatályon kívül kell helyezni.”* A volt államfő felhívta a figyelmet arra a két fontos ügyre is, amelyről az Alkotmánybíróságnak döntenie kell: ez az átmeneti rendelkezések vizsgálata az ombudsman kezdeményezésére, a másik *„az általános választójog korlátozása az átmeneti rendelkezésekben azokra, akik regisztráltatják magukat”*. Erről így foglalt állást: *„Ezek a döntések az Alkotmánybíróság saját jövőjét és az alkotmányosság jövőjét is eldöntik Magyarországon.”*

Az Alkotmánybíróság az alapvető jogok biztosának kezdeményezésére alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette a szabálysértési törvény következő mondatát: *„Aki a közterület belterületét rendeltetésétől eltérő módon, életvitelszerű lakhatás céljára használja, illetve életvitelszerű lakhatáshoz használt ingóságokat közterületen tárol, szabálysértést követ el.”*, az önkormányzati törvényből pedig ezt: *„A helyi önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben meghatározhat tiltott, közösségellenes magatartásokat. A helyi önkormányzat képviselő-testülete e magatartás elkövetőjével szemben önkormányzati rendeletben ötvenezer forintig terjedő helyszíni bírság, illetve százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírság kiszabását rendelheti el, amely az önkormányzat saját bevételét képezi.”* A közigazgatási eljárási törvényből is kivették, hogy az önkormányzatok elrendelhetik állampolgárok bűncselekményhez használt tárgyainak elkobzását. A szabálysértési törvény esetében az volt a döntés indoka, hogy *„A jogalkotó ezzel egy élethelyzetet, az utcán való élést, azaz magát a hajléktalanságot minősítette büntetendőnek. A hajléktalan személyek számára az, hogy a közterületen élnek, egy rendkívül súlyos*

krízishelyzetet jelent, ami különböző kényszerek hatására jött létre ... nem állapítható meg az az ok, az a védeni kívánt érdek, ami indokul szolgált arra, hogy [egy] ... élethelyzetet a törvényhozó társadalomra veszélyes, kriminális magatartássá nyilvánítson. ... Sérti az egyén emberi méltóságából folyó cselekvési szabadságát az is, ha az állam a büntetés eszközeivel kényszerít a szociális szolgáltatások igénybe vételére.” Az önkormányzatok pedig a bírák többsége szerint túlzottan tág hatáskört kaptak rendeletalkotásra pontatlan fogalom meghatározás alapján, ami a jogállam elveit sérti. A határozathoz négy – 2011-ben választott – alkotmánybíró különvéleményt fűzött, köztük Balsai István, aki 2010-2011-ben – bíróvá választásáig – az országgyűlés alkotmányügyi bizottságának elnöke volt. Ők egyebek közt azért nem értettek egyet a másik tizenegy alkotmánybíróval, mert szerintük a megsemmisített szabálysértési paragrafus nem önmagában a hajléktalanságot és az utcán tartózkodást büntette, hanem – Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró megfogalmazása szerint – az olyan „közösségellenes magatartások”-at, „amelyek meghatározott, sűrűn látogatott (pl. metró aluljárók, műemléki épületek, stb.) közterületen való életvitelszerű lakhatással nemcsak általánosságban zavarják az adott közterület rendeltetésszerű használatát, hanem egyúttal veszélyeztetik is az emberi életet, egészséget, illetőleg a környezet védelmét, valamint a vagyonszabadságot.” A FIDESZ közleményben tudatta: tudomásul veszi az AB döntését, de emiatt „a jövőben nem garantálható a hajléktalanok alacsony halálozási aránya”.

A Kúria felülvizsgálati eljárásban jóváhagyta azt a jogerős ítéletet, amely semmisnek nyilvánította a Sukoróra tervezett kaszinóberuházást megalapozó telekcserét. Ezt a polgári pert a Bajnai-kormány pénzügyminisztere, Oszkó Péter indította, mert úgy látta, hogy a beruházó Pest megyei telkei kevesebbet értek, mint a csere révén neki jutott sukoróiak.

Szabálysértésért jogerősen fejenként százezer forintba büntették az LMP képviselőit és aktivistáit a Közgép bejáratánál rendezett július 11-i akciójuk miatt. Az érintettek egy része közölte: nem akarja ezt a pénzt befizetni, mert szerintük az csak visszacsorogna abba a korrupst rendszerbe, amely ellen tiltakoztak, így a közmunkát választják. Szabó Rebekát, az LMP országgyűlési képviselőjét, mivel biológus, a Magyar Természettudományi Múzeumhoz osztották be, ahol teremőri munkát kellett végeznie.

November 14. A Fővárosi Törvényszék első fokú, megismételt eljárásában nem jogerősen ismét úgy döntött, hogy létrehozza a Klubrádió műsorszolgáltatási szerződését a budapesti 92,9 MHz-es frekvenciára. Az eljárást a rádió azért indította a médiatanács ellen, mert bár 2010-ben az Országos Rádió és Televízió Testület pályázatán elnyerte a budapesti, ingyenesen hirdetett körzeti frekvencia használati jogát, a hatóság jogutódja mégsem kötött vele szerződést. A törvényszék egyszer már létrehozta a szerződést, ám a Fővárosi Ítéltábla az erről szóló ítélet egy részét hatályon kívül helyezte, és a per újratárgyalására kötelezte az elsőfokú bíróságot. A 92,9 MHz-es frekvenciát azóta a médiatanács kereskedelmiként, 46 millió forintos mediaszolgáltatási alapidjért megpályáztatta, ám a beérkezett pályázatokat érvénytelennek nyilvánította. Az ítélethirdetés után Arató András, a Klubrádió elnök-vezérigazgatója azt mondta: ez már a hatodik bírósági ítélet, amely kimondja, hogy a Médiatanács jogsértő módon járt el a Klubrádió pályázataival kapcsolatban. A rádió az általa ideiglenes engedéllyel használt 95,3 MHz-es frekvencia pályáztatásával kapcsolatban is perben állt a hatósággal, ez ügyben három jogerős ítélet született a javára. Mivel az NMHH ezeket ellentmondásosnak tartotta és úgy ítélte meg, hogy ebben az ügyben csak jogszerűtlen döntést hozhatna, az ügyészségtől kért állásfoglalást.

November 16. Költségvetési egyenlegjavító döntéseket hozott a kormány, ezúttal 60 milliárd forintos összegben, hogy 2013-ban biztosan 2,7 % legyen a hiány mértéke – közölte Orbán Viktor miniszterelnök a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara magyar-szlovák gazdasági fórumán. Pár órával korábban a Kossuth Rádióban elmondta: továbbra is megegyezésre törekszik a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az unióval. „Azért javaslom, hogy Magyarország továbbra is tárgyaljon az

IMF-fel, mert nehéz idők fognak jönni Európában (...), és nekünk jó volna, ha egy biztonsági védőhálónk lenne.”

Csempészet és sikkasztás miatt jogerősen hat év letöltendő börtönre ítélte a Fővárosi Ítéltábla Földesi-Szabó László egykori rendőr ezredest, a korábban titkosszolgálati kapcsolatokkal is rendelkező Együtt Egymásért – Egy Másért Alapítvány volt elnökét. Első fokon Földesit még hét év börtönre ítélték. Az akkori ítélet kihirdetése után megszökött, végül hónapokkal később anyja vidéki lakásán találták meg. A bíróság megállapításai szerint az Egymásért közhasznú alapítvány 2005-ben és 2006-ban közterhek megfizetése nélkül hozott az országba Ázsiából milliárdos értékű vámárut, arra hivatkozva, hogy az adomány, ám később azt értékesítette. A sikkasztást pedig azzal követte el Földesi-Szabó László, hogy eltulajdonította az alapítvány többszáz millió forintját.

November 17.-18. Megrázkódtatást okozott a pártban a Lehet Más a Politika! kongresszusa. Jávor Benedek parlamenti frakcióvezető és két helyettese, Karácsony Gergely és Szabó Tímea ugyanis bejelentette lemondását, miután a küldöttek többsége – 84:77 arányban – 18-án hajnalra megszavazta, hogy felhatalmazást ad a tárgyalásra a Bajnai Gordon volt miniszterelnök által fémjelzett Együtt 2014 választási mozgalommal, ha az tisztázza a múlthoz való viszonyát, de azt nem engedi, hogy az LMP csatlakozzon a Együtt 2014-hez. Jávor Benedek közölte: az elfogadott stratégiának nem látja értelmét, azt az LMP-re nézve végzetesnek, morálisan pedig vállalhatatlannak tartja. *„Lemondtunk arról az esélyről, hogy véget vessünk az Orbán-rezsimnek.”* Karácsony Gergely ugyanerről: *„Ez a döntés árt az LMP-nek és ami még rosszabb, árt az országnak is. Ezt az álláspontot és ezt a stratégiai irányt én a frakció helyettes vezetőjeként képviselni nem tudom.”* Schiffer András volt frakcióvezető, akinek koncepciója győzött, arra az újságírói kérdésre, hogy ezek után miről lehet tárgyalni Bajnaiékkal, azt felelte, hogy a csatlakozáson kívül bármiről. Szerinte ami történt, az egy érési folyamat része, *„két stratégia közül kellett választani, és egyik sem idegen egy demokratikus párttól, ezért nem gondolja, hogy a döntés morálisan vállalhatatlan lenne”*. A frakció vezetését átmenetileg Mile Lajos képviselő vette át.

November 19. Az országgyűlés kénytelen volt elhalasztani a választási eljárásról szóló törvény zárószavazását, mert a 12-én elfogadott, egymásnak részben ellentmondó módosító indítványok miatt nem sikerült időben elkészíteni a zárószavazásra bocsátandó egységes szöveget.

Több mint száz kormánypárti módosító indítvány érkezett az iskolák állami irányítás alá vételét szabályozó törvényjavaslathoz, de a kormány – Hoffmann Rózsa (KDNP) oktatási államtitkár javaslatára – ezek jelentős részét nem támogatta. Így a többség elvetette a Pokorni Zoltán (FIDESZ) volt miniszter által vezetett oktatási bizottság, valamint számos tekintélyes FIDESZ-es szakértő és befolyásosnak tartott polgármester (például a debreceni Kósa Lajos pártalelnök) által benyújtott indítványokat, amelyek az önkormányzatok hatáskörét növelték volna a tulajdonukban maradó épületben, de 2013-tól egy állami hatóság felügyelete alatt működő iskolák tekintetében, és rendeztek volna számos olyan részletkérdést, amelyeknek kimaradása a törvényből a települési vezetők szerint bajt okoz majd.

Az országgyűlés olyan törvényt hozott, amely a mezőgazdasági termékek esetében jelentősen enyhíti a versenyszabályokat. Egy görögdinnye-termesztésben és -kereskedelemben érdekelt FIDESZ-képviselő, Pócs János nyújtotta be a javaslatot azután, hogy a Gazdasági Versenyhivatal kartellvizsgálatot indított a Budai Gyula vidékfejlesztési államtitkár közreműködésével létrehozott nyári megállapodás miatt, amely a görögdinnye fogyasztói árát bizonyos szint fölé kívánta tartani. Az új jogszabály bizonyos esetekben arra kötelezi a törvény szerint tevékenységében független GVH-t, hogy a kormány illetékes miniszterének véleményének megfelelően hozzon döntést. Egyebek közt ezt az elemet, valamint a törvény visszamenőleges hatályát kívánta – az EU szabályait is figyelembe véve – törölni az országgyűlés gazdasági bizottsága, amelynek Rogán Antal FIDESZ-frakcióvezető az elnöke. Ám ezt a kormánypárti frakciók ellenezték, így a módosító indítványokról tartott november 12-i szavazáson a Ház nagy

többséggel elutasította. Nemmel szavazott az indítványt aláíró Rogán Antal és a bizottság többi kormánypárti tagja is.

Megszavazták a 2013-as adóváltozásokat, beleillesztve a tervezetbe a legújabb egyensúlyjavító intézkedéseket. Ennek érdekében a kormány a zárószavazás előtt egy 93 pontból álló, 48 oldalnyi módosító csomagot nyújtott be. A törvény megszüntette az úgynevezett félszuperbruttó adóalapot, tehát minden személyi jövedelemre kiterjesztette a 16%-os adókulcsot. Megszűnt a munkavállalói nyugdíjjárulék plafonja, tehát a magasabb jövedelmek után is kell fizetni. A korábban kivezetni ígért bankadót 2013-2014-re is megtartották. Törölték a szövegből a közművezetékek adójáról szóló részt, mert a kormány úgy döntött: ezt az eredeti elképzeléssel szemben nem önkormányzati, tehát a képviselőtestület belátása szerint kivethető új adóként vezeti be, hanem kötelező, központi bevételt jelentő adóként és szélesebb körben, amelyről önálló törvényjavaslatot nyújtott be és másnap, 20-án kivételes sürgős eljárásban el is fogadták a képviselők. A költségvetési bizottság 19-én késő este lényeges módosításokat javasolt, amelyek megkapták a többséget: 100 forint/méterről 125 forintra emelték az adó mértékét, ugyanakkor sávossá alakították, vagyis minden vezeték tulajonosnak csak a hálózata 300 kilométeren felüli részére kell ezt az összeget fizetnie, egyébként csak ennek 20, 40, illetve 80%-át.

November 20. Első fokon, nem jogerősen összesen tíz év börtönbüntetésre ítélte kedden a zágrábi megyei bíróság Ivo Sanader volt horvát miniszterelnököt (2003-2009), akit háborús nyereszkeséssel, hivatali visszaéléssel és vesztegetéssel vádolt a horvát ügyészség korrupció és szervezett bűnözés elleni irodája. Egyebek közt azzal, hogy Hernádi Zsolt MOL elnök-vezérigazgató tízmillió eurót fizetett a konzervatív politikusnak. Ezért kapta volna meg a magyar olajcég az INA horvát olajvállalat irányítási jogát, illetve úgy vehette át annak 47,26 %-át, hogy a horvát állam leválasztotta róla a veszteséges gázágazatot. *"Határozottan visszautasítjuk a Mol elleni vádakat. Ezt számtalanszor megtettük, megteesszük most is és ugyanígy cselekszünk a jövőben is"* – közölte a MOL. A vállalat állítása szerint nem adott semmilyen juttatást politikusoknak azért, hogy konszolidálja és megmenthesse az INA-t. *"Indíték sincs, hiszen a MOL mint az INA legnagyobb egyéni részvényese komoly áldozatvállalásokkal a csőd veszélyétől mentette meg az INA-t, amikor átvette felette az irányítást 2009-ben. Ehhez nem volt szükség tisztességtelen eszközökre. És értelemszerűen nincs bizonyíték sem, hiszen a vád mindössze egy ember vallomására épül, amit két másik tanú és a vádlott cáfolt meg a tárgyalás során."*

November 22. Újabb döntéseket hozott a kormány a Magyar Művészeti Akadémia jogkörének növelésére. Az 1990-es évek elején néhány művész magánkezdeményezésére alakult intézmény 2011-ben bekerült az alaptörvénybe, majd külön törvény emelte a köztestületek közé. A kormány ezúttal úgy döntött, hogy az MMA tagjai is – az MTA akadémikusaihoz hasonlóan, de egyelőre annál kisebb, havi 150 000 forintos összegben – életjáradékot kapnak, valamint hogy az MMA megkapja a Pesti Vigadó és a Műcsarnok tulajdonjogát. Ez utóbbi lépés ellen a művészek és művészeti szakértők egy része azzal az érveléssel tiltakozott, hogy a Műcsarnok kifejezetten a kortárs képzőművészet otthona, míg az MMA konzervatív szemléletet képvisel.

November 23. Nem sikerült frakcióvezetőt választani az LMP-ben: az egyetlen jelöltet, a tisztséget 2012 elejéig betöltő Schiffer Andrást 8:7 arányban leszavazták. *„Azt mondták, egyem meg, amit főztem, de nem adtak hozzá kést és villát”* – kommentálta a történeteket a párt kongresszusán a követendő stratégia meghatározásában aratott győzelmére utalva az érintett.

A Debreceni Törvényszék a megismételt elsőfokú eljárásban felmentette édesanyja meggyilkolásának vádjá alól Schönstein Sándort, Balla Irma egykori önkormányzati FIDESZ-képviselő fiát. A jogelőd Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010-ben még 12 év fegyházra ítélte, ezt az ítéletet semmisítette meg az Ítéletábráta 2011-ben. A bíróság ezúttal is a rendőri nyomozás durva

hibáinak tulajdonította, hogy a 2007 tavaszán elkövetett súlyos bűncselekmény elkövetője továbbra is ismeretlen.

November 24. Schmuck Andor egykori szocialista politikus lett a gyakorlati tevékenységet alig folytató Magyarországi Szociáldemokrata Párt elnöke. Az MSZP-ből 1998-ban kizárt volt ifjúsági vezető, aki később a Tisztelet Társaságának elnökeként jelentős szerepet játszott a társaság által támogatott MDF-ben (a TT jelöltjeként az MDF országos listájáról mandátumot szerzett Vas János képviselő 2008 őszi kilépése indította el azt a folyamatot, amely az MDF-frakció megszűnéséhez vezetett), ezúttal az MSZDP-t 1994 óta irányító, 80 éves Kapolyi László helyébe lépett.

November 26. A gázai övezetben zajlott, az Izrael elleni palesztin rakétatámadásokat megtorló újabb bombázások kapcsán Gyöngyösi Márton Jobbik-képviselő az országgyűlésben azt mondta: *„Itt lenne az ideje ... annak, hogy felmérjük azt: az itt élő és különösen a magyar országgyűlésben és a magyar kormányban hány olyan zsidó származású ember van, aki nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarország számára”*. Németh Zsolt (FIDESZ) külügyi államtitkár válasza: *„Ennek a kutatásnak nem tudok támogatója lenni. Az, hogy hány zsidó származású személy van a magyar kormányban, nem nagyon kapcsolódik ahhoz, hogy milyen súlyos konfliktus zajlik a Közel-Keleten.”*

Az országgyűlés elfogadta a választási eljárási törvényt, amelyen még a zárószavazás előtt is fontos változtatásokat hajtottak végre. Törölték, hogy a jegyzőnek fel kell keresnie az állampolgárokat a regisztrációs időszakban, és engedélyezték a politikai hirdetések közlését a hírportáloknak.

Jelentős módosítással fogadták el a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal hatáskörének kiterjesztését. Míg a kormány eredetileg minden olyan gazdasági társaság korlátlan ellenőrzésére jogot akart kapni, amelyben akár korábban 25%-nál nagyobb közvetlen vagy közvetett állami részesedés volt, a végső szöveg ez lett: *„A kormányzati ellenőrzési szerv az állami vagyon kezelésének ellenőrzése keretében a Magyar Államot mint tulajdonost törvény alapján megillető ellenőrzési jogkört külön meghatalmazás nélkül kizárólag az állami vagyonnal való gazdálkodás, a vagyoneértékmegőrző és vagyongyarapító tevékenység értékelése érdekében gyakorolhatja, a Magyar Állam közvetlen vagy közvetett tulajdonában álló gazdasági társasági részesedés tekintetében.”* Kimaradt viszont, hogy ez a jogkör a Magyar Nemzeti Bankra nem vonatkozik, noha az uniós intézmények ehhez a jegybank függetlensége érdekében ragaszkodtak, mondván, hogy az MNB-t az ÁSZ és saját felügyelő bizottsága ellenőrzi.

Ezúttal megkapta a többséget Schiffer András az LMP-frakció vezetésére, csak egy képviselő szavazott ellene. Ám helyettesként visszatért az ő kongresszusi győzelme miatt lemondott Karácsony Gergely, és helyettes lett Osztolykán Ágnes, valamint a Schiffer álláspontjával szemben álló Dorosz Dávid is.

„Nem elég a kormánynak azt mondania, hogy tárgyal az Európa Tanáccsal, cselekednie is kell. ... Azonnali lépéseket akarok látni a szabályozás valódi függetlensége terén” – mondta Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke és médiaügyekben illetékes tagja az Európai Parlamentben. Az EB holland tagja a magyar médiahatóságról szóló jogszabályokról fejtette ki a véleményét.

November 27. Másnapra hatalmas visszhangja támadt a parlamentben alig észrevett Jobbikos felszólalásnak. A fővárosi Kossuth téren spontán tiltakozó tüntetés alakult ki a zsidók számbavételét célzó javaslat ellen, többen sárga csillagot viseltek. Németh Zsolt külügyi államtitkár előző napi enyhe fogalmazásával szemben már elfogadhatatlan fajelméletnek minősítette Gyöngyösi Márton szavait, Balog Zoltán emberi erőforrás miniszter pedig gyűlöletbeszédnek. Tiltakozott a köztársasági elnök, az országgyűlés elnöke, a kormány és a Jobbikon kívüli ellenzék, több egyház és civil szervezet. Maga Gyöngyösi elnézést kért *„zsidó honfitársainktól”* a szerinte *„félreérthető kijelentés”*-ért, mondván, hogy a Jobbik *„nem a származást nézi, hanem a tetteket”*.

Balczó Zoltán, az országgyűlés Jobbikos alelnöke viszont, aki a felszólalás elhangzásakor az ülést vezette, kijelentette, hogy nincs olyan szabály, amelynek alapján meg kellett volna vonnia a szót frakciótársától.

Nem ért véget a belső válság az LMP-ben. Ertsey Katalin képviselő felfüggesztette párttagságát, mert az előző napi frakcióvezető-választást „*ocsmány politikai alkuk és a kontraszelekció diadalának*” tartotta. Ugyanakkor lemondott az LMP pártalapítványának társelnökségéről Róna Péter oxfordi egyetemi tanár, a közéletben igen aktív közgazdász. Ő azt is közölte, hogy teljesen kivonul a magyar ügyekből, mert értelmetlennek és kudarcosnak látja eddigi tevékenységét. „*Örület*”-nek nevezte az Orbán-kormány kétéves működését, ugyanakkor „*álnok, cinikus és erőszakos bandának*” az Együtt 2014 mozgalmat, bár az LMP kongresszusán még az azzal való – csatlakozás nélküli – együttműködést támogatta.

A Kúria jogszerűnek tartotta, hogy az ajkai önkormányzat a Hit Gyülekezetének adta át a helyi szakképző iskolát. Korábban a Veszprémi Törvényszék a megyei kormányhivatal kezdeményezésére ezzel ellentétesen döntött.

A Monetáris Tanács kormányparti parlamenti szavazatokkal megválasztott négy külső tagja augusztus óta negyedszer szavazta le a Magyar Nemzeti Bank elnökét és két helyettesét: újabb 25 bázisponttal 6%-ra csökkentették az alapkamatot. Simor András MNB-elnök azt mondta erről: túlértékelik az így elérhető élénkülés lehetőségét.

Négy nappal kihirdetése után módosították a közművezetékek adójáról szóló törvényt. Bár korábban a képviselők többsége elfogadta azt a FIDESZ-es egyéni módosító indítványt a kormány előterjesztéséhez, hogy a MOL és az MVM központi hálózatát stratégiai jelentőségük miatt mentesítsék a számukra mintegy évi 700 millió, illetve 500 millió forint terhet jelentő adó alól, és ezt a köztársasági elnök ki is hirdette így, ezúttal a nemzetgazdasági miniszter javaslatára egy több adóváltoztatást tartalmazó csomag részeként úgy döntöttek, hogy ezt a mentességet nem adják meg.

November 30. Orbán Viktor miniszterelnök és Johannes Teysen, a német E.ON elnök-vezérigazgatója szándéknyilatkozatot írt alá arról, hogy az energiakonzern az állami Magyar Villamos Művek Zrt.-re „*ruhazza át*” a magyarországi fölgáznagykereskedelmet végző E.ON Földgáz Storage Trade-et és a gáztárolók zömét (6,2 milliárd m³) birtokló E.ON Földgáz Storage Zrt.-t. Sajtóbecslések 220 milliárd forintos árról szóltak.

December 2. Civil szervezésben több tízezres tüntetés zajlott a Kossuth téren az újnáci megnyilvánulások ellen, amelyen Bajnai Gordon volt miniszterelnök, az Együtt 2014 alapítója és Mesterházy Attila MSZP-elnök mellett Rogán Antal FIDESZ-frakcióvezető is felszólalt. Mindhárman határozottan elítélték a rasszizmust. A Jobbik közleménye provokációról és „*cionista nagykoalíció*”-ról beszélt.

December 3. Vona Gábor, a Jobbik elnök-frakcióvezetője az országgyűlésben kifogásolta, hogy egy „*rossz, de helyesbített*” mondatért egyes „*hivatásos rettegők, program nélküli hisztériázók*” már be akarnák tiltani a Jobbikot. Megismételte ugyanakkor, hogy tudni akarja, kik a politikusok közül a magyar-izraeli kettős állampolgárok. A kormány nevében a Holocaustot két éves kisgyerekként túlélő Fónagy János (FIDESZ) államtitkár válaszolt: „*...nem vagyok kettős állampolgár. Apám, anyám zsidó volt, én is az vagyok, ha tetszik, ha nem. Nem tudok választani, ebbe én beleszülettem. De önök tudnának választani, és ezt az utat választották. Viseljék érte a történelem és a magyar társadalom minden ítéletét!*” Néhány óra múlva Steiner Pál szocialista képviselőnek válaszolva Orbán Viktor miniszterelnök jelentette ki: „*Ameddig én ezen a helyen állok, Magyarországon senkit nem érhet semmilyen bántódás hite, meggyőződése vagy származása miatt. Szeretném világossá tenni, hogy mi, magyarok megvédjük zsidó honfitársainkat.*” Az alkotmányügyi bizottság Mesterházy Attila MSZP-frakcióvezető kezdeményezésére állásfoglalásban ítélte el Gyöngyösi Márton előző heti felszólalását és Balczó Zoltánt, a Ház alelnökét (Jobbik), amiért nem utasította rendre a képviselőt. (Balczó válasza: ő „*legjobb*

lelkiismerete szerint járt el”). A Népszabadságnak a parlament folyosóján nyilatkozva Kövér László, az országgyűlés elnöke azt mondta: „*az antiszemitizmus elfogadhatatlan.*” De azt is hozzátette: bár *”a politika szabályai szerint kötelező volt”* Rogán Antalnak más politikai erővel együtt részt vennie és felszólalnia a vasárnapi (2-i) tüntetésen, *„megvan a személyes véleményem azokról, akik minden olyan típusú megnyilatkozásból, mint amilyen elhangzott Gyöngyösi Márton részéről, politikai tőkét szeretnének kovácsolni a Jobbik oldalán vagy éppen a Jobbikkal szemben.”* A házelnök néhány nap múlva törölte Gyöngyösit, aki a külügyi bizottság alelnöke, egy Rómába utazó országgyűlési küldöttség tagjai közül.

December 4. Már zajlik a hajléktalanság kérdéséről szóló nemzeti konzultáció akciótervének kidolgozása. A kérdéssor összeállítása előtt Orbán Viktor kormányfő konzultál az érintett polgármesterekkel – közölte a miniszterelnök sajtófőnöke. *„A mostani kezdeményezés illeszkedik az eddigi nemzeti konzultációk sorába, amelyek lényege, hogy a kabinet minden fontos kérdésben kikéri az emberek véleményét, a nemzeti ügyek kormányának tevékenysége ugyanis kezdettől fogva az emberekkel való együttműködésen alapul”* – mondta Havasi Bertalan. Ezt megelőzően Orbán Viktor november 30-i rádióinterjújában életszerűtlennek nevezte a hajléktalanság kérdésével kapcsolatos közelmúltbeli alkotmánybírósági határozatot. A miniszterelnök szerint két lehetőség van: vagy készítenek egy új törvényt az AB határozatának megfelelően, vagy *”ki kell mondani olyan alkotmányos elveket, akár az alkotmányban”*, amelyek lehetővé teszik, hogy az önkormányzatok úgy dönthessenek: közterületeiken ne élhessenek életvitelszerűen hajléktalanok. (Az AB egyébként hangsúlyozta: ha a hajléktalanok bármilyen szabálysértést követnek el, azért felelősségre lehet vonni őket, egyedül az nem alkotmányos, ha magát az élethelyzetet büntetik.)

Két képviselő távozott a Jobbik frakciójából. Bödecs Barna váratlanul és indoklás nélkül lemondott mandátumáról, Rozgonyi Ernő pedig, aki 1998 és 2002 között a MIÉP képviselője volt, kilépett és átült a függetlenek közé.

December 6. Áder János köztársasági elnök nem hirdette ki, hanem – e jogával hivatalba lépése óta először élve – alkotmánybírósági felülvizsgálatra küldte az új választási eljárási törvényt. Kifogásai azonban nem az ellenzék által elutasított alapelvekre vonatkoztak, sőt levelében e bírálatokkal szemben azt írta, hogy a jogszabály *„garantálja a szabad és demokratikus választásokon való, európai mércével is alkotmányos megmérettetés lehetőségét”*. Az államfő egyes részleteket kérdőjelezett meg, például hogy a regisztrálást csak a lakóhely szerinti jegyzőnél lehet kezdeményezni, ami szerinte indokolatlan jogkorlátozás, vagy hogy a kereskedelmi rádiók és televíziók nem sugározhatnak politikai hirdetést, amiben a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának megsértését látja. Igaz, az elnök az AB-t általános alkotmányos követelmények megfogalmazására is felkérte, de a bírák mozgásterét jelentősen korlátozni látszott, hogy már november 10-én hatályba lépett az alaptörvény átmeneti rendelkezéseinek az a módosítása, amelyet Áder János ellenvetés nélkül aláírt, és amely a regisztrációt mint követelményt és annak néhány alapvető előírását az alaptörvény részévé tette, amit az AB nem bírálhatja felül. December 28-án viszont az derült ki, hogy több másikkal együtt éppen az átmeneti rendelkezések e pontja alaptörvény-ellenes. A választási eljárásról szóló AB-döntés azonban már 2013-ra maradt, január 4-én a testület 10:5 arányban megsemmisítette a kötelező regisztrációt.

Január 1-től 10%-kal csökken a lakossági áram- és gázdíj – jelentette be Lázár János államtitkár (a kormány formálisan később, december 12-én határozott erről), indokként a lakosság alacsony teherviselő képességére hivatkozva. Az áram- és gázszolgáltató cégek helyzetéről nem esett szó. (December 10-én a miniszterelnök egy vidéki látogatáson azt mondta: tudja, hogy a befektetők veszteséget szenvednek el, de másokkal is megtörtént ez az elmúlt években.) A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energiaügyekért felelős, tisztségéből mindössze három hónap után

december 1-ével távozott helyettes államtitkára, Holoda Attila még aznap „lájkolta” és megosztotta a Facebook-on a Véleményvezér-blog bejegyzését, amely az árcsökkentési döntést örülségnek nevezte.

Tiltakozást indított el az egyetemeken a legújabb kormánydöntés, amely 27 000-ről alig 10 000-re csökkentette a teljes állami finanszírozású, tehát ingyenes helyek számát. Igaz, a részösztöndíjas helyek számát növelték, de az előző hónapokban kiderült, hogy ezek iránt csekély az érdeklődés, ahogy az új diákhitelt is kevesen igénylik, mert a fiatalok félnek az ezzel több évtizedre vállalt terhektől.

December 7. „*Súlyos tudományetikai vétséget*” követett el 1992-ben Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke, de ennek nincs jogi következménye – állapította meg az Eötvös Loránt Tudományegyetem Társadalomtudományi Karának vizsgálata. Schmitt Pál volt államfőéhez hasonlóan ezt az ügyet is a hvg.hu indította el. A portál szerint Semjén Zsolt előbb a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen írt olyan szakdolgozatot teológiából, amely tele van más szerzőktől vett jelöletlen idézetekkel, majd saját írását csekély átdolgozással az ELTÉ-n is felhasználta szociológiai diplomamunkaként. Az ELTE azt minősítette vétségnek, hogy Semjén szövege több helyen azonos volt akkori konzulense íásaival. (Nyomtatásban a tanár cikkei jelentek meg később, de későbbi újságírói nyomozások révén kiderült: a hallgatók már kéziratban ismerték a Magyarországon nem hozzáférhető külföldi cikkek fordítását tartalmazó szöveggyűjteményt. Miután pedig a doktorandusz az egyik bíráló elmarasztaló véleménye miatt jelentősen átírta dolgozatát, a korábbi konzulens azt a változatot már nem kapta meg, tehát nem volt alkalma felismerni az átdolgozás során bekerült saját szövegeit.) Maga Semjén Zsolt másnap minden vádat visszautasított, ellenfelei „*fekete pír-akciójáról*” beszélt és kijelentette: „*karaktergyilkosságra készülnek ellenem*”. Szerinte szakmai hozzáértése megkérdőjelezhetetlen, és elviseli a támadásokat, mert életcélja „*a nemzet újjáépítésének szolgálata*.”

A kormány lépett a Gyulai Húskombinát megmentése érdekében, miután ellentét alakult ki a cég felszámolását lebonyolító állami Hitelintézeti Felszámoló Nonprofit Kft. és a patinás, de tőkehiány miatt működésképtelenné vált céget fenntartani kívánó Vidékfejlesztési Minisztérium között. Egy előző heti gyors törvénymódosítás alapján a kormány létrehozta a Nemzeti Reorganizációs Nonprofit Kft.-t, és arra bízta a Gyulai felszámolási eljárásának folytatását.

Csaknem négymilliárd forintot csoportosított át a kormány a Friends of Hungary Alapítvány létrehozásának és működési költségeinek finanszírozására a tartalékból. A kabinet úgy határozott, hogy elfogadja és támogatja azt a célkitűzést, amely „*a diaszpóra magyarsága nemzeti identitásának és a nemzeti összetartozás kötelekeinek erősítése céljából*” létrehoz egy Friends of Hungary nevű, egyesült államokbeli alapítványt 15 millió amerikai dolláros alapító vagyonnal. Az alapítványban az állam tulajdonosi jogait a Miniszterelnökség gyakorolja.

December 10. Budapesten és Szegeden, majd másnap Miskolcon és Pécsen jelentős, spontánul szerveződött diákmegmozdulások zajlottak az ingyenes felsőoktatási keretszámok jelentős csökkentése ellen. Az egyetemisták rövid időre útvonalakat zártak le, Szegeden pedig elfoglalták a kormányhivatalt. A megmozdulások nem voltak bejelentve, de a rendőrség nem avatkozott be. Számos oktató is részt vett, a rektori konferencia nyilatkozatban tiltakozott a kormány tervei ellen. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma reményét fejezte ki, hogy „*az ellenállásból megértés lesz, mert a változások értük és nem ellenük vannak*”. Pokorni Zoltán FIDESZ-alelnök, volt miniszter, az országgyűlés oktatási bizottságának elnöke ellenben egy TV-

műsorban azt mondta: „*túl durva és túl gyors*” a változtatás, nem ildomos ilyen tenni két hónappal a jelentkezési határidő előtt. Orbán Viktor miniszterelnök viszont másnap ezt írta Nagy Dávidnak, a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája elnökének, aki előzőleg hallgatói fórumra hívta meg: „*Döntéseinkkel semmilyen meglepetést sem okoztunk. Bizonyára emlékszik rá, hogy az akkor parlamenti vita alatt álló felsőoktatási törvényről szóló megbeszélésünkön részletekbe menően mutattam be önöknek a felsőoktatás több lépcsőben történő átalakításának tervét.*” A HÖÖK ezt cáfolta.

Salamon László KDNP-képviselőt, az alkotmányügyi bizottság elnökét jelölik a 70 éves kora miatt 2013 februárjában távozó Bihari Mihály alkotmánybíró helyére – közölte a jelöléssel foglalkozó parlamenti bizottság. Salamon László 1990 óta volt képviselő – előbb az MDF, majd az FIDESZ, végül a KDNP részéről –, mindvégig fontos szerepet játszott a törvényalkotásban. Jelölésével folytatódott az a gyakorlat, hogy az új bírák nem tölthetik ki a törvény szerinti 12 éves ciklust, a politikus ugyanis hivatalba lépése után kevesebb mint öt évvel betölti 70. évét.

Első ízben került sor arra, hogy népi kezdeményezés keretében összegyűjtött aláírások alapján döntsön az országgyűlés egy közösség egyházként történő elismeréséről. A Magyarországi Lectorium Rosicrucianum Egyesület kérelmét nagy többséggel, mindössze öt támogató szavazat mellett elutasították, mert az illetékes bizottság az adatok alapján nem tudott meggyőződni arról, hogy az egyesület valóban egyházi tevékenységet folytat.

December 11. Az országgyűlés elfogadta a 2013. évi költségvetést. A szokatlanul korán, júniusban elkezdett tárgyalás után a büdzsé lényegében szeptemberre kész volt, de az utolsó szavazásokat az IMF-tárgyalásokra tekintettel elhalasztották. Ezek ugyan nem újultak fel, de most a kormány zárószavazás előtti módosításokkal jelentősen átírta a szöveget, további tartalékokat építve bele. A korábban 2,2%-ra tervezett hiányt 2,7%-ra változtatták. A Költségvetési Tanács kétségeit fejezte ki a számokat illetően, bár nem emelt kifogást a zárószavazás ellen.

A képviselők jelentősen finomított formában fogadták el Rogán Antal FIDESZ-frakcióvezető és több társa törvényjavaslatát a nemzetgazdasági érdekből megadható tartózkodási engedélyről. Ilyet az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki legalább 250 000 euró névértékű különleges magyar államkötvénybe fektet be és megfelel több más feltételnek, a folyamatot az állami hatóságok mellett az országgyűlés gazdasági bizottsága is ellenőrzi. Az ilyen befektetőnek hat hónapos tartózkodás után már letelepedési engedélyt is lehet adni. Állampolgárságról nincs szó az elfogadott jogszabályban. Megszavazták azt a törvényt is, amely a nemrég hozott trafiktörvényt módosítva engedélyezi a „nemzeti dohányboltokban” a lottó- és totószelvények, valamint sorsjegyek árusítását.

A szocialisták szerint a Klubrádió ellehetetlenítése érdekében született egy többségi döntés egy igazságügyi „salátatörvény” kapcsán. A kormánypártok ugyanis egy MSZP-indítványt elutasítva megerősítették, hogy a Médiatanács döntései ellen 2013-tól a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz lehet fordulni, fellebbezni pedig a Kúriához – vagyis kiiktatták a folyamatból az addig eljáró Fővárosi Ítéletábrát, amely sorozatban a Klubrádiónak adott igazat a Médiatanáccsal szemben.

A kormány és az érdekképviselők megállapodtak: 2013-ban a tervezett inflációt meghaladó 5,3%-kal, havi bruttó 93 000 forintról 98 000-re (nettó 64 190-re) nőtt a minimálbér.

December 12. Diáktüntetés zajlott a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a kormány felsőoktatási politikája ellen. Deczki Sarolta az Oktatói Hálózattól arról beszélt, hogy a kormány a szegény, de tehetséges gyerekeket elzárja a felemelkedés lehetőségétől, és „kaszttrendszer” alakít ki. ... „*Sehol a világon nincs önfinanszírozó felsőoktatás*” – mondta. Solti László, a Szent István Egyetem rektora a rektori konferencia nevében közölte: a rektorok támogatják a tüntető diákokat. A magyar felsőoktatásról egyeztetés nélkül hozott intézkedések az egyetemi vezetők szerint nem szolgálják a felsőoktatás minőségi javítását és a munkaerőpiac által

preferált szakterületek támogatását. Más városokban is voltak megmozdulások, néhány helyen a középiskolások is bekapcsolódtak.

December 13. Lemondott tisztségéről Rockenbauer Zoltán, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap kulturális főszervezője, az első Orbán-kormányban a nemzeti kulturális örökség minisztere (2000-2002), mert számos munkatársát az ő akarata ellenére elbocsátották. A közmédiában újabb – közismert műsorkészítőket is érintő – leépítési hullám kezdődött, ami ellen az intézmények összes szakszervezete közös sztrájkbizottság megalakításával tiltakozott.

December 14. Hét korábban felmentett bíró újrakinevezését kérte a köztársasági elnöktől Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, miután jogerős ítélet rendelte el a – később alkotmányellenesnek bizonyult – váratlan nyugdíjkorhatár-csökkenés miatt eltávolított jogászok visszahelyezését.

„A januárban esedékes kongresszus elé terjesztünk egy, a novemberben elfogadott stratégiai döntést korrigálni hivatott javaslatcsomagot” – ezt írta a hvg.hu birtokába jutott, belső használatra szánt írásos állásfoglalásban az LMP Jávor Benedek és Karácsony Gergely képviselők nevével fémjelzett Párbeszéd Magyarországért Platformja az után, hogy az ellenzéki pártot irányító országos választmány 12-én felfüggesztette a platform működését. A nyilatkozat szerint a választmány *„félrúgta a platformalapítók és a frakció vezetése közötti megállapodást, mely szerint – ha a platform csak a párton belül fejt csak ki tevékenységet, akkor – működése elé nem gördítenek akadályt”*, ezért arra készülnek, hogy a következő kongresszuson megváltoztassák azt a határozatot, amely elutasította az Együtt 2014 mozgalommal való összefogást. Schiffer András frakcióvezető egy levélben üdvözölte a választmány döntését: *„A platform alapító levele félreérthetetlenül kinyilvánítja lojalitásának hiányát (lásd még: 'Orbánhoz vezető schifferi út') a kongresszusi döntéshez...”* Jávor Benedek, a tisztségéről éppen a kongresszusi döntés miatt lemondott korábbi frakcióvezető reagálása: *„Úgy tűnik, a belső ellentétek kibeszélésére létrehozott platform működését adminisztratív módszerekkel lehetetlenítik el.”*

December 15. *„Keretszámok? Azok nem lesznek.”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a kormány felsőoktatást érintő döntéséről szóló korábbi miniszteri és kormányzóvivői nyilatkozatoknak ellentmondva, amikor távozott egy belvárosi „romkocsmából” (így jelölte meg a sajtó, valójában egy szórakozóhelyről volt szó), a diákok képviselőinek nevezett fiatalokkal folytatott megbeszélésről. A résztvevők, akik között nem volt ott senki a tiltakozásokat szervező HÖÖK-ből és Hallgatói Hálózatból, nem nyilatkoztak. Néhány órával később a kormányfő Facebook-oldalán közzétett videóüzenetből derült ki az új hivatalos álláspont: *„Aki a felvételin eléri a bekerüléshez szükséges minőségi követelményt, az ingyenesen tanulhat főiskolán vagy egyetemen.”* Balog Zoltán miniszter utasítást kapott, hogy a mindössze 10 000 fős ingyenes keretszámról szóló december 3-i előterjesztéssel ellentétben *„olyan előterjesztés készüljön tehát, amiből egyértelműen kiderül, hogy a keretszámokat eltöröljük, és mindenkinek, aki elvégzi a felsőoktatási tanulmányait, és Magyarországon akar elhelyezkedni, annak az állam kifizeti a költségeit”*, továbbá a javaslatnak azt is világossá kell tennie, hogy *„a kormány továbbra sem támogatja semmilyen formában a tandíj bevezetését a felsőoktatásban”*. A tüntetéseket szervező diákképviselők egy válaszvideóban rossz blöffnek nevezték a miniszterelnök bejelentését, és kifogásolták, hogy helyettük rejtélyes ismeretlenekkel tárgyalt, akikről egy 16-i kormányzóvivői tájékoztatón derült ki: a FIDESZ ifjúsági szervezetének, a Fidelitasnak a tagjai. A tiltakozók hangsúlyozták továbbá: a hallgatók „röghöz kötését” (az itthoni munkavállalás kötelezővé tételét) és a felsőoktatásból történt pénzkivonást is vissza kellene vonni. December 17-én Budapesten és Pécsen folytatódott a diáktüntetések.

„Kikérem magamnak, hogy a Művészeti Akadémián kérjek számon a művészeti szabadságot. Mert ha valaki ezt a művészeti szabadságot nem sérti, az az Akadémia. Kisebbség által hirdetett

relatív művészi szabadság dolgában nekiünk nem lehet elnézőnek lenni.” – így válaszolt Fekete György elnök (belsőépítész, 1990-1994-ben az Antall-kormány Művelődési és Közoktatási Minisztériumának helyettes államtitkára, 1994-1998-ban az MDF országgyűlési képviselője) a Magyar Művészeti Akadémia közgyűlésén az intézmény új, meghatározó kultúrpolitikai szerepe ellen tiltakoztak. Az MMA vezetője korábban az akadémiai tagság feltételül szabta a nacionalista érzületet, hozzátéve: *"aki kívülről gyalázza Magyarországot, valószínűleg nem lesz az akadémia tagja, művészi kvalitásai ellenére sem"*. A Konrád György magyarságát kétségbe vonó, szintén tiltakozást kiváltott kijelentését így magyarázta: *"Ha külföldiek támadják Magyarországot, az nem fáj annyira, mintha valaki olyan támadja kívülről Magyarországot, aki onnan errefelé magyar. Magyaroknak látszik. Fájdalmas számunkra, hogy őt magyarnak könyvelik el onnan errefelé."* Az elnök nyilatkozatai és vezetési stílusa elleni tiltakozásul kilépett az MMA-ból Fehér László festőművész, Ekler Dezső építész és Nagy József táncos-koreográfus, a Trafó frissen kinevezett igazgatója – 16-án többen követték őket –, számos más tekintélyes tag pedig levélben fejtette ki ellenvéleményét. Ugyanakkor jónéhány nagynevű művész lépett be új tagként.

December 16. Belső FIDESZ-es videót töltött fel tumblr-oldalára Tomanovics Gergely, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium volt munkatársa. Ezt a 2009-es pécsi időközi polgármester-választás FIDESZ-aktivistái számára ő maga forgatta, és azt mutatta be, hogy hogyan készült az úgynevezett Kubatov-lista, illetve hogyan alkalmazták azt. Amikor a 2010-es választások után nyilvánosságra került egy videó, amelyen Kubatov Gábor FIDESZ-képviselő, pártigazgató arról beszélt, hogy Pécsen minden választópolgárról tudják, rájuk szavazott-e, az ezt követő tiltakozás nyomán a politikus egy TV-műsorban kijelentette: nincs ilyen lista, ő csak nagyzolt egy belső kampánymegbeszélésen, hogy lelkesítse az aktivistákat. Ez a video azonban Kubatov Gábor személyes részvételével azt ismertette részletesen, hogyan tartotta nyilván a FIDESZ-stáb név és lakcím szerint a „velük kapcsolatba került” választók pártszimpátiáját – azokét is, akik „nem barátaink”, és azokét is, akik „ránk szavaznak” –, és hogy ennek alapján 95%-os pontossággal jósolták meg, hány szavazatot kap Páva Zsolt, a párt polgármesterré választott jelöltje. A közétevő ezt fűzte hozzá: *"ez a videó annak idején szigorúan bizalmas anyagnak számított, fejesztés terhe mellett gyakorlatilag esküt tettem rá, hogy tőlem nem fog kikerülni sehova se... De hát ez már régen volt, mára pedig megváltozott a helyzet, és kötelességemnek érzem, hogy ezt a videót közzétegyem. Hiszek abban, hogy minden disznóságnak nyilvánosságra kell kerülnie, és hiszek abban, hogy talán lesz pár ember, aki pont e videó hatására kedvet kap ahhoz, hogy világba kürtölje a saját disznóóljában megtapasztalt disznóságokat. Ha mindenki így tesz, talán egy jobb, őszintébb hely lehet ez a Magyarország."* A video tartalma miatt több ellenzéki politikus feljelentést tett.

December 17. Az Alkotmánybíróság – az alapvető jogok biztosának kezdeményezésére, ezúttal mindössze három különvéleménnyel, amelyeket a 2011-ben hivatalba lépett bírák közül Balsai István, Pokol Béla és Dienes-Oehm Egon adott be – megsemmisítette a 2011-ben született családvédelmi törvény korábban már felfüggesztett két paragrafusát. Az indoklás szerint a törvény túlságosan szűkre szabta a család fogalmát, amikor azt csak egy férfi és egy nő házasságára, az egyenesági rokoni kapcsolatra vagy családba befogadó gyámságra épülő kapcsolatrendszerként határozta meg. A bírák kimondták azt is: az alaptörvényből nem következik, hogy az azonos célra irányuló, kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösségekre – például az egymás gyermekeiről gondoskodó és őket felnevelő élettársakra – ne vonatkozna ugyanúgy az állam intézményvédelmi kötelezettsége, hiszen az alaptörvény így szól: *„Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.”*, és itt a család fogalma szélesebben értelmezendő. *„Ha a jogalkotó a családokra nézve kíván jogokat és kötelezettségeket megállapítani,*

akkor azoktól a személyektől, akik a családalapítást házasságkötés nélkül, más tartós érzelmi és gazdasági életközösségben kívánják megvalósítani, jogokat nem vonhat vissza, a társkapcsolati forma meglévő védelmi szintjét nem csökkentheti” – állapította meg a testület. Az öröklési szabályokkal kapcsolatban pedig úgy határozott, hogy a törvényes öröklés rendjének egyértelműnek kell lennie, a vizsgált rendelkezések viszont olyan mértékben mondanak ellen a polgári törvénykönyvben rögzítetteknek, hogy ez jogalkalmazói jogértelmezéssel már nem oldható fel, így sértik a jogbiztonságot. Hivatkoztak a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatára is, amely 2010-ben kimondta, hogy a család fennállása elsősorban ténykérdés: ha együtt élnek emberek, az családnak minősül, függetlenül a nemüktől és a jog helyzetüktől. Harrach Péter KDNP-frakcióvezető kijelentette: tudomásul veszi az AB döntését, de társadalomellenesnek tartja a család fogalmának fellazítását. Az AB-határozatot mindössze néhány órával azelőtt hirdették ki, hogy a képviselők szavaztak az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez benyújtott módosító indítványokról, és ezzel 2013-tól lényegesen megváltoztatták a jogi helyzetet. Ugyanis a KDNP-frakció javaslatára teljesen törölték a PTK-tervezetből a bejegyzett (azonos nemű) élettársakra vonatkozó szabályokat (ezek általában a házastársakkal azonos kezelést írtak elő), az élettársakra általában vonatkozó részt pedig a családjogi fejezetből rövidítve áthelyezték a kötelmi (azaz a gazdasági szerződésekkel foglalkozó) fejezetbe, kihúзва belőle például az öröklésről szóló pontokat. Ugyanakkor többséget kapott az alkotmányügyi bizottság indítványa is, amely legalább egy éves együttélés és közös gyermek esetén megengedte a tartási kötelezettség kimondását és a további lakáshasználatot a viszony felbomlása esetére. Ezeket az ellentmondásokat a 2013 tavaszára tervezett zárószavazás előtt kellett rendezni.

Ugyancsak a PTK-hoz fogadták el a következő, jogilag újszerű alkotmányügyi bizottsági indítványt: „Az egyén személyiségét meghatározó közösséget érő jogsérelem esetén a közösség bármely tagja jogosult személyiségi jogot érvényesíteni, feltéve, hogy a jogsérelem alkalmas arra, hogy a közösség tagjaiban megalapozottan fenyegetettség érzését keltse.”

Az országgyűlés két függetlenül kívül kizárólag kormánypárti szavazatokkal 2012 eleji hatályba lépése óta harmadszor módosította az alaptörvényt. Ezúttal a földtörvényt, pontosabban „a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása ... korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a mezőgazdasági üzemre vonatkozó szabályokat” tették sarkalatosná, azaz kimondták, hogy a 2013-ban elfogadásra tervezett új törvényt egy későbbi választás más elképzeléseket támogató győztesei csak kétharmados többséget elérve változtathassák meg. A FIDESZ-ből egyedül Ángyán József volt államtitkár adott le ellenszavazatot, mert a kisgazdaságok szerepét hangsúlyozó módosító indítványát saját frakciója elutasította. Másnap a frakció közölte: 250 000 forintos pénzbüntetést szabnak ki rá. Ő viszont ezt alkotmányellenesnek nevezte, arra hivatkozva, hogy képviselői esküjének megfelelően, lelkiismerete és meggyőződése szerint szavazott.

Elfogadták a Magyar Művészeti Akadémia „kultúrstratégiai szerepének megerősítése érdekében szükséges” jogszabályváltoztatásokat is.

A képviselők megszavazták a költségvetés megalapozásával összefüggő törvénycsomagot, amelybe – egy aznapi költségvetési bizottsági módosító indítvánnyal – máris beillesztették a felsőoktatást érintő, két nappal korábbi miniszterelnöki irányelvet. Eszerint keretszámok helyett az emberei erőforrások minisztere határozza meg intézményenként és szakonként, hogy hány pontosnál jobb felvételi eredmény alapján lehet ingyenesen tanulni.

Ugyanezen törvény részeként fogadták el azt, hogy a jövőben a közszférában (a vállalkozókat, így például a házi orvosokat kivéve) nem lehet egyszerre felvenni a nyugdíjat és a

munkabért, tehát aki tovább dolgozik, annak a nyugdíja folyósítását felfüggesztik. A korábbi kormányzati ígéretekkel ellentétben az egészségügyet sem vették ki e korlátozás alól, amire Éger István, a Magyar Orvosi Kamara elnöke így nyilatkozott: „*ha ebben a formájában a parlament elfogadja a javaslatot, akkor az ország egyes területein megszűnik az orvosi ellátás*”, ugyanis számos rendelőintézetben az orvosok zöme nyugdíjas. Mivel pedig nyugdíjuk általában több, mint amennyit nettóban mellékeresnek, bizonyára a nyugdíjat választják. Másnap az Idősügyi Tanács ülésén a miniszterelnök azt mondta erről: aki nem veheti fel a nyugdíját, annak kompenzációképpen megemelik majd a bérét.

A képviselők háznaggyá választották Mátrai Márta FIDESZ-képviselőt. Az országgyűlési törvényben 2013. január 1-től, csaknem 70 évi szünet után visszaállított tisztség betöltője a házelnököt helyettesíti a plenáris ülések és a házbizottság vezetésén, valamint a hivatal és az országgyűlési őrség irányításán kívüli feladatokban. 2013. februári hatállyal alkotmánybíróvá választották Salamon László KDNP-képviselőt, akinek jelölését már az előző héten bejelentették. A titkos szavazás számaiból arra lehetett következtetni, hogy a jelölteket csak a kormánypártiak támogatták. Ugyanezen a napon Sólyom László volt köztársasági elnök és AB-elnök az origo portálnak azt mondta: borúsnak látja a jelenlegi alkotmányos helyzetet. Szerinte nem jó gyakorlat, hogy aktív politikust választanak alkotmánybírónak, mint most Salamon Lászlót, és úgy látja, ha a testület átengedi a választási regisztrációt, *"nincs sok értelme a létezésének"*. Hozzátette: mivel a kormánytöbbség *"szinte naponta változtatja az alkotmányt, és rendeletekbe illő apróságokkal, rendelkezésekkel tölti fel, elvi rendcsinálásra volna szükség az Alkotmánybíróság részéről"*.

Vidnyánszky Attila Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendező, a debreceni Csokonai Színház igazgatója és művészeti vezetője veszi át 2013. július 1-től öt évre a budapesti Nemzeti Színház vezetését a megbízatása meghosszabbítása érdekében szintén pályázott Alföldi Róberttől – így döntött Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere az általa megbízott, bírálói szerint zömmel a kormányhoz közel álló emberekből álló bizottság javaslata alapján. A korábban Beregszászban a kárpátaljai magyar színházat megteremtő művész ezt mondta a Nemzeti Színházról: más lesz, mint addig volt, mert *"nem biztos, hogy a legavantgárdabb kísérleteknek ott kellene zajlaniuk, bár természetesen a kísérletet és az újító szellemet nem zárhatja ki a falai közül. ... De kétségkívül a magyar színházi hagyományok, a magyar nyelv és a magyar drámai tradíció ápolását kell elsődleges céljának tekintenie."*

Több ezer diák, tanár, orvos és művész tüntetett este az Emberi Erőforrások Minisztériuma előtt a nemrégiben alakult Humán Platform szervezésében. Később a menet megindult a Parlament felé, majd a Magyar Rádióhoz ment. Kiáltványuk szó szerinti felolvasását követelték képviselőjük saját hangján, de csak szerkesztett ismertetés hangzott el a 9 órás hírekben. A hallgatók hat pontja így szólt:

„1. Követeljük a köz- és felsőoktatás átfogó reformját! 2. A keretszámokat állítsák vissza legalább a 2011-es szintre! 3. Állítsák le a forráskivonást, kompenzálják az elvonásokat! 4. Töröljék el a hallgatói szerződést! 5. Ne korlátozzák az egyetemi autonómiát! 6. Az átfogó reformnak biztosítania kell, hogy a hátrányos helyzetű családokból is legyen esély bejutni a felsőoktatásba.”

December 18. Rövid idő után megszakadt az emberi erőforrások minisztere és a HÖÖK közti tárgyalás, mert a diákok szerint csak üres lözungokat hallottak. Balog Zoltán miniszter sajnálta, hogy *„a diákok nem hallják meg a kormány hangját, pedig a kormány meghallotta az övéket”*.

December 19. A keretszámokat eltörlik, de 2013-ban legalább annyi (55 000) diák kerülhet be tandíjmentes helyre, mint 2012-ben idén, erről döntött a kormány – jelentette be Giró-Szász András kormánybiztos. Csak az a módszer változik, mondta, amellyel a diákok bejuthatnak az ingyenes helyekre: ennek feltétele egyedül az lesz, hogy elérjék a szakonként és intézményenként kitűzött felvételi ponthatárt. Aki a pontszámot nem éri el, az teljes

költségtérítést fizet. Részösztöndíj nem lesz, bár a két nappal korábban megszavazott törvénymódosításban szerepel. A bírálók által röghözkötésnek nevezett hallgatói szerződések ügyében viszont nem engedett a kormány: ingyenesen az tanulhat, aki vállalja, hogy tanulmányait a meghatározott időre elvégzi, diplomát szerez, majd Magyarországon vállal munkát. A kormányzóvivő hangsúlyozta: Magyarország nem akar az adófizetők pénzén jóléti államoknak képezni orvosokat és más értelmiségieket. Ezen kívül továbbra is megmarad az államnak az a lehetősége, hogy bizonyos szakmákban, például gazdasági és jogi képzésben ne legyenek államilag támogatott helyek. A HÖÖK ezt éppúgy elutasította, mint azt, hogy az egyetemek nem kapnák vissza az elvont pénzeket, noha több ingyenes hallgató oktatásához több pénz kell. *„A bejelentett új döntések kialakításában nem vettek részt az érintettek: se az oktatók, se a rektorok, se a diákok képviselőivel nem egyeztettek. Ne állítsák, hogy teljesítették a követeléseinket, mert ez számos ponton hazugság!”* – írta a képviselő a miniszternek.

Eközben elindult az országos egyetemi és középiskolai diáksztrájk, Nagy Dávid HÖÖK-elnök pedig a parlament előtt tartott ülősztrájkot. Este Budapesten a megmozdulásukat „télirózsás diákforradalomnak” nevező tüntetők elfoglalták a Lánchidat. Három fiatal a rendőrség előállított, és a gyülekezési jog megsértése címén szabálysértési eljárást indított ellenük.

A Médiatanács – az ügyészségtől kapott jogértelmezésre hivatkozva – visszavonta egy évvel korábbi határozatát a budapesti 95,3 MHz-es frekvencia odaítéléséről, az összes pályázót kizárta, és eredménytelennek minősítette az eljárást. A Klubrádió, amely ezen a frekvencián 2011 februárja óta csak ideiglenes engedéllyel tudott működni, cinikusnak és törvénytörőnek nevezte a döntést, amely ellentmond több jogerős bírósági ítéletnek. Ezek szerint miután a Médiatanács által 2011 decemberében győztesnek nyilvánított – azóta is ismeretlen, a nyilvánosság előtt soha meg nem jelent – Autórádió Kft. pályázata a bíróság szerint érvénytelen volt, automatikusan a második helyezett Klubrádiót kellett volna győztesnek kihozni, főleg azt követően, hogy szintén bíróság mondta ki: a Klubrádió pályázata érvényes volt, a Médiatanács kifogása, hogy az üres hátoldal nem voltak számozva és aláírva, alaptalan. Két nap múlva viszont az ügyészség közzétette álláspontját: eszerint a bírósági ítéletet úgy értelmezi, hogy *„a benyújtott pályázati iratok minden oldalát – a tartalommal nem bíró oldalakat is – a pályázónak cégszerűen alá kell írnia. Ez alapján a Fővárosi Főügyészség az ügyben folytatott vizsgálata során a médiatanáccsal egyezően megállapította, hogy az ítéletábra által megfogalmazott alaki követelményeknek a benyújtott pályázatok egyike sem felelt meg, így a Klubrádió Zrt. pályázata sem.”*

December 20. Balog Zoltán miniszter közölte: a frissen kapott törvényi felhatalmazás és az előző napi kormányzóvivői bejelentés ellenére ebben az évben *„a hallgatók új felvételi eljárásra való biztonságos felkészülése érdekében”* nem él azzal a hatáskörével, hogy szakonként meghatározza a felsőoktatási felvételi ponthatárt, tehát az változatlanul a felvételi eljárás során alakul ki. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyúttal közzétette: 2013-ban 16 szakon – vagyis nem csak a korábban szóba került közgazdász- és jogász képzésben – nem lesz ingyenes hely, e szakmákat csak önköltséges alapon lehet tanulni. A Hallgatói Hálózat reagálása: ezek szerint hazudott a miniszter, amikor azt állította, hogy aki elég pontot szerez a felvételin és vállalja a hallgatói szerződést, az ingyen tanulhat.

Az LMP országos választmánya visszavonta december 12-i határozatát a Párbeszéd Magyarországért Platform felfüggesztéséről, de egy átmeneti működési szabályzatban kimondta, hogy a platform nem bírálhatja nyilvánosan a párt döntéseit.

December 21. *„Három célt tűztünk ki: először is, hogy emelkedjen a felsőoktatási képzés minősége, a gyerekek ne jöjjenek ki olyan diplomákkal, amit nem tudnak használni. Másodszor 5 % alá akarjuk vinni a lemorzsolódás arányát, vagyis hogy aki elkezd, az fejezze is be az egyetemet. Harmadszor nincs annyi pénzünk, hogy mi képezzük a szakembereket a külföldnek”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök reggel a Kossuth Rádióknak adott interjúban. *„A kormánynak volt egy*

elképzelése, hogy hogy jut el ezekhez a célokhoz. A diákok nem értettek egyet ezzel, félték tőle" – fogalmazott Orbán Viktor. „A kormány nem akarta eladósítani a diákokat, de mire ezt kibontottuk volna, addigra a diákok elvetették. ... A munkaadónak kellett volna fizetnie a diákhitel-törlesztést, amit az adóból leírhattak volna. Ennek a megbeszélésére nem került sor, mert a diákokban félelem alakult ki, és ezt figyelembe kellett venni." A miniszterelnök kifejtette: „A kormánynak tudomásul kell vennie, hogy hiába van jó koncepciója, ha nem tudja meggyőzni az érintetteket, akkor nem lehet keresztülvinni az elképzelést. ... Én szerveztem diákmozgalmat, hogy a KISZ mellett legyen másik diákszervezet, én tudom, hol van az értelmes párbeszéd határa. ... ha hibáztunk, az csak azért volt, mert nyíltan tájékoztattunk mindenkit. ... a diákmozgalom egy nagyszerű dolog, fiatalok vagyunk, azt hisszük, hogy igazunk van" – mondta Orbán Viktor, hozzátéve: a demokráciában az ellenzék megpróbál odamenni hozzájuk és a kormány ellen felhasználni a diákságot. A diákoknak kell eldönteniük, hogy erre mit lépnek, de "majd átlátnak a szitán".

Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa szerencsejáték-ipari vállalkozók kérésére annak a törvénynek a megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, amely október 2-án – benyújtása után alig néhány órával, mindössze 9 nappal későbbi hatályba lépéssel – néhány kaszinó kivételével betiltotta a pénznyerő automaták működtetését. Az ombudsman szerint az országgyűlés eljárása sértette az érintett vállalkozók tulajdonhoz való jogát, továbbá ellentétes azzal a követelménnyel, hogy a jogszabályok hatályba léptetésekor kellő felkészülési időt kell biztosítani.

Fokozatosan, tíz év alatt csökkenhet 70-ről 65 évre a bírák, az ügyészek és a közjegyzők nyugdíjkorhatára – erről szóló (a plénum elé már csak a 2013 tavaszi ülészen kerülő) törvényjavaslatot nyújtott be a kormány az országgyűlésnek, miután az Alkotmánybíróság által 2012 júliusában megsemmisített és az Európai Unió Bírósága által is elmarasztalt, a nyugdíjkorhatárt 70 évről átmenet nélkül 62 évre csökkentő törvény helyett készült előterjesztést októberben átdolgozásra visszavonták. Az új törvényjavaslat indoklása elismerte: bár az alaptörvénybe is belevették, hogy a bírákra az általános öregségi nyugdíjkorhatár érvényes, ezt nem lehetett értelmezni, mert „*a jogrendszerben jelenleg nincs megfelelően definiálva, hogy az általános öregségi nyugdíjkorhatár mit jelent*”. A már felmentett (azaz akarata ellenére, az alkotmányvértőnek bizonyult törvény alapján nyugdíjazott) bírák a javaslat szerint kérhetik szolgálati jogviszonyuk visszaállítását és az eredeti beosztásukba (de nem a vezetői tisztségükbe) való visszahelyezésüket. Aki ezt már nem kívánja, az rendelkezési állományba kerülhet vissza, vagy választhatja az általános-kártérítést, ami maximum egyévnnyi illetményük összegével lehet egyenlő – ismertette Répássy Róbert igazságügyi államtitkár.

Doubravszky Györgyöt, a pénzügyi kultúra terjesztésével és fogyasztóvédelemmel foglalkozó Bagolyvár kiadó tulajdonosát, a Hiteltársulás nevű, devizahitelesek tömörítő csoport egyik alapítóját nevezte ki Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a pénzügyi jogok biztosává. A tisztséget egy új törvény hozta létre, a biztos a jogszabály szerint függetlenül, de a miniszternek alárendelve végzi munkáját.

December 23. Sólyom László volt államfőnek is szerepe van abban, hogy alkotmányossági szempontból a csőd szélére jutott az ország – jelentette ki az MTI-nek Kövér László, az országgyűlés elnöke. Szerinte Sólyom az Alkotmánybíróság alapító elnökeként a parlamentarizmus elveit felrúgva az országgyűlés fellebbviteli fórumává tette az AB-t, miközben a bírák a képviselőkkel és a kormánytagokkal ellentétben senkinek nem tartoznak elszámolással. „*És ezzel a helyzettel nem egyszer vissza is éltek, a láthatatlan alkotmány nevű istenség papjainak teokratikus*

hatalmát hozva létre a népszuverenitás felett.” Ezzel a házelnök szerint az AB a kommunista hatalomátmentés eszközévé vált. Kövér László azt is kifejtette, hogy 2014-től – az 1999-2002 közti gyakorlathoz hasonlóan – három hetenként kellene plenáris üléseket tartania az országgyűlésnek, és a bizottságokba helyezni a munka lényegét a plénum „üres, unalmas, néha személyeskedő szócséplése” helyett. Úgy véli, nem kell megengedni, hogy „magukkal mit kezdeni nem tudó, vagy éppen csekély támogatottságukat feldolgozni nem tudó képviselők” újabb és újabb ötletekkel álljanak elő a parlamentben.

December 28. Az Alkotmánybíróság Szabó Máté alapjogi biztos indítványára megsemmisítette a 2011. december 30-án elfogadott és 2012. január 1-én, az alaptörvénnyel együtt hatályba lépett „Magyarország Alaptörvénye átmeneti rendelkezései” mindazon részeit, amelyek a címmel ellentétben nem átmeneti szabályokat tartalmaztak. (Az előadó bíró Bihari Mihály volt, aki második AB-ciklusára már a 2010-es választások utáni országgyűléstől kapott megbízást.) Az indok: közjogi érvénytelenség, vagyis az, hogy az országgyűlés saját szabályait megsértve fogadta el a törvényt. Ezért annak tartalmi vizsgálatával nem is foglalkozott az AB. (Volt kormánypárti politikus, aki ezt úgy értelmezte, hogy tartalmi kifogást nem találtak a bírúk.) A szabálysértés a határozatot elfogadó tíz alkotmánybíró szerint abban állt, hogy az egész jogszabályt az alaptörvény azon pontja alapján hozták meg a képviselők, amely átmeneti szabályok megalkotására jogosítja fel őket. Ők azonban ezen a felhatalmazáson túlléptek. Igaz, hogy később, 2012 júniusában magát az alaptörvényt módosítva beleillesztették, hogy a fél évvel korábban elfogadott átmeneti rendelkezések az alaptörvény részét képezik, de ez az utólagos lépés az AB szerint nem oldotta meg a jogilag bizonytalan helyzetet. Részlet az indoklásból, amelyben az „Am1” rövidítés az alaptörvény első (2012 júniusi) módosítását, az „Ár.” pedig a 2011 decemberi átmeneti rendelkezéseket takarja: *„Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az a tény, hogy az Am1. hatálybalépésével már nemcsak az Ár., hanem az Alaptörvény is rögzíti azt, hogy az Ár. az Alaptörvény része, önmagban nem változtat azon, hogy az Ár. ’vegyes tárgyú’ jogszabály, és mint ilyen, vannak olyan rendelkezései, amelyek tárgyukat és tartalmukat tekintve, továbbá időbeli hatályukat figyelembe véve túllépnek az Alaptörvény Záró rendelkezések 3. pontjában szereplő [azaz átmeneti rendelkezések elfogadására szóló – a szerk.] felhatalmazáson. ... Továbbra is fennáll az a helyzet, hogy az Ár. mint különálló jogszabály megtöri az Alaptörvény egységét (egyetlen és egységes jogi dokumentum létét/minőségét). Mindebből az következik, hogy az Ár. nem tekinthető az Alaptörvény részének, alaki jogforrási helyzete nem egyértelmű, és ellentétes az Alaptörvény egységes jogi dokumentum jellegével. ... A fentiekből az Alkotmánybíróság álláspontja szerint egyrészt az következik, hogy az Ár.-nak nincs meg a helye a jogforrási rendszerben, jogforrási szempontból ’a közjogi senkiföldjén’ áll. Másrészt az Ár. több ponton ellentétes az Alaptörvénnyel.... Súlyos alkotmányos jogbizonytalanságot okozhat az, ha a hatályos Alaptörvény tartalma, terjedelme bizonytalan, vagy többféleképpen is meghatározható.”*

A kihirdetésük napjára visszamenő hatállyal megsemmisített paragrafusok egyebek közt a következő témákra vonatkoztak: A jogszabály a kommunizmus bűnei kapcsán kimondta a Magyar Szocialista Pártnak mint az egykori állampárt jogutódjának felelősségét. Felhatalmazta a legfőbb ügyészt és az Országos Bírósági Hivatal elnökét, hogy az eljárás felgyorsítása érdekében az illetékes bíróság helyett más bíróságon emeljen vádat, illetve máshová helyezze át az ügy tárgyalását. (Ez utóbbi megoldást korábban a büntetőeljárás törvény módosításában az AB alkotmánysértőnek találta és megsemmisítette, ezután illesztették bele az alaptörvény részének szánt, ezért a törvényhozók szándéka szerint az AB számára érinthetetlen átmeneti rendelkezésekbe.) Azt is kimondták 2011 végén: új adót lehet kivetni, ha az Alkotmánybíróság vagy az Európai Bíróság döntése miatt az államnak olyan fizetési kötelezettsége támadna, amelyet nem tud a költségvetésből fedezni. 2012 októberében pedig alaptörvény-módosítás címmel, de az átmeneti rendelkezések szövegébe iktatták be azt, hogy csak az szavazhat a választásokon, aki előzetesen feliratkozik a névjegyzékbe, sőt ennek néhány részletszabályát is ott helyezték el.

Ez utóbbi eljárással kapcsolatban az AB arra utalt: ha utólag bármit bele lehet iktatni az alaptörvény hatályba léptetésével kapcsolatos, átmenetinek nevezett rendelkezésekbe, amelyekről egy utólagos alaptörvény-módosítás kimondta, hogy az alaptörvény részét képezik, de amelyek megváltoztatása mégsem feltétlenül az alaptörvény-módosítás szabályai szerint történik, az teljesen cseppfolyóssá tenné az alaptörvény fogalmát, és hatáskört vonna el az AB-tól. Az AB határozat indoklása ezért figyelmeztette az országgyűlést: „...az *Ár.-nak minden olyan későbbi/további módosítása, amely további rendelkezéseket emelne be az Ár.-ba, közjogilag érvénytelen, és mint ilyen, semmis.*”

Stumpf István alkotmánybíró, az első Orbán-kormány (1998-2002) Miniszterelnöki Hivatalának miniszteri rangú vezetője, akit már a 2010-ben választott országgyűlés döntésével lett az AB tagja, a többségi döntéssel egyetértve azt párhuzamos indoklással egészítette ki, amelyben kimondta: ha egy jogi megoldást az AB alaptörvény-ellenesnek minősít, az akkor is az marad, ha később formailag magának az alaptörvénynek a részévé teszik – vagyis ez a személyes véleményt kifejező indoklás szakított azzal az elvvel, hogy „az alkotmány nem lehet alkotmányellenes”. Szerinte lehet, ha egy új rész ellentétes egy másik résszel.

A határozathoz különvéleményt fűzött Balsai István, Dienes-Oehm Egon, Lenkovics Barnabás, Szalay Péter és Szívós Mária alkotmánybíró. Ezek lényege az volt, hogy az AB túllépte hatáskörét, az ombudsman indítványát vissza kellett volna utasítani, mert itt valójában az alaptörvény, illetve az abba szabályosan beépült átmeneti rendelkezések vizsgálata történt, amire az AB-nak nincs joga. Pokol Béla alkotmánybíró, aki megválasztása óta a legtöbb különvéleményt fejtette ki, ezúttal a többséggel értett egyet.

A kormányoldal első reagálásai azt hangsúlyozták, hogy az AB nem tartalmi, hanem eljárási kifogásokat emelt. Rogán Antal FIDESZ-frakcióvezető azt mondta, készen állnak a testület által feltárt hibák kijavítására, az Országgyűlés februárban kezdődő ülészakára változatlan tartalommal terjesztik be a javaslatot. Szájer József, a FIDESZ EP-képviselője, aki 2011-ben azt mondta, hogy az új alaptörvény nagy részét ő írta az i-Padjén úton Budapest és Brüsszel között, most úgy reagált: nem csinálnak elvi kérdést abból, hogy az Alaptörvény törzsszövege hány részből áll, ezért oda különösebb probléma nélkül át lehet ültetni a most megsemmisített rendelkezéseket. Az ellenzéki pártok ezt elutasítva a kormánytöbbség alkotmányozási kudarcának értékelték az AB-határozatot.

December 29. Kormányhatározat jelent meg a közszféra nyugdíjkorhatárt elért dolgozóinak kötelező nyugdíjazásáról. Kivételt egyedül az egyetemi és főiskolai oktatók és kutatók képeztek, az egészségügyiek nem.